

Årsredovisning **2023**

Foto: Johan Gustafsson, C40

Innehållsförteckning

Positiva resultat under året	4
Ordföranden har ordet	6
Förvaltningsberättelse	9
Översikt över verksamhetens utveckling.....	10
Den kommunala koncernen	12
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	16
Händelser av väsentlig betydelse.....	24
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	25
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	40
<i>Driftredovisning.....</i>	<i>50</i>
<i>Investeringsredovisning.....</i>	<i>53</i>
Balanskravsresultat	55
Väsentliga personalförhållanden	56
Förväntad utveckling	60
Räkenskaper.....	61
Resultaträkning	61
Balansräkning.....	62
Kassaflödesanalys.....	63
Noter.....	64
Nämndernas verksamhetsberättelser	74
Hållbar kvalitet och utveckling.....	94
Ordlista.....	98
Förkortningar	100
Revisionsberättelse för år 2023	102

Positiva resultat under året

Slopade parkeringsavgifter i Handen

Under 2023 såg Haninge kommun över sin parkeringsstrategi, vilket ledde till att kommunen tog bort parkeringsavgifter på allmän platsmark i delar av centrala Handen. Dessutom togs datumparkering bort i delar av kommunen.

Foto: Fredrik Hjerling

100 företagsbesök på ett år – och högsta NKI för kommunens service till företag och näringsliv

Haninge kommun arbetar för en aktiv dialog med det lokala näringslivet. Under året genomförde kommunen bland annat över 100 företagsbesök. Syftet med besöken var att skapa förståelse och förbättra förutsättningarna att driva företag i kommunen.

Kommunen ska erbjuda snabb och effektiv service som underlättar för företagen att etablera sig och växa i Haninge. Kommunen mäter och följer upp sin service till företag och näringsliv årligen genom Nöjd kund-index (NKI). Det senaste resultatet – ett NKI på 80 – var det högsta för kommunen sedan mätningarna startade. Det innebär att Haninge klättrar till en andra plats bland Sveriges största kommuner. En bidragande anledning till det fina resultatet är kommunens ihålliga och långsiktiga förbättringsarbete inom bygglovsprocessen.

Trygga skolmiljöer och nya barnrättsteam

Trygghetsfrågor är ett arbete i fokus för hela kommunen. Det gäller även barn och elever i skol- och undervisningsmiljö.

Tryggheten i Haninge kommuns förskolor bedöms generellt vara god, och många av de insatser som kommunen genomför i förskolan syftar till att främja en trygg miljö för barn och vuxna. Haninge kommun implementerade nya rutiner för arbetet med kränkningar och trygghets-skapande åtgärder under året. Kommunen tog även fram en utbildning kring kränkande behandling och trakasserier för alla förskolor som förskolepersonalen ska gå en gång per termin.

Alla förskoleområden inrättade dessutom barnrättsteam under året, i syfte att arbeta på ett systematiskt sätt för en inkluderande och tillgänglig förskola för alla barn, med särskilt fokus på förskolans kompensatoriska uppdrag. Barnrättsteamet är ett forum där olika funktioner lägger särskilt fokus på trygghetsarbete och arbetar tillsammans för att förskolans verksamhet ska vara rolig, lärorik och tillgänglig för alla barn.

Foto: Thomas Hultgren

Skolakuten öppnade

Under hösten 2023 öppnade Haninge kommun skolakuten. Det är en särskild undervisningsgrupp där det är möjligt att göra längre placeringar. Elever med extraordina-
nära behov och utmaningar ska få möjlighet att tillgodo-
göra sig undervisning i mindre undervisningsgrupper
med hög studiero och individuellt anpassade stödinsatser.
Sedan start har elevnärvaron varit nära 100 procent
och flera av eleverna prognostiseras uppnå gymnasie-
behörighet.

Fler fältassistenter

Genom uppsökande verksamhet i miljöer där unga vistas
och en ökad vuxennärvaro kan kommunen identifiera unga
i riskzon och sätta in insatser i ett tidigt skede. Under 2023
ökade kommunen antalet fältassistenter från sex till åtta, vilket
resulterade i fler uppsökande pass på kvällar och helger samt
fler och tätare skolbesök under dagtid.

Foto: Johan Gustafsson, 640

Ordföranden har ordet

Haninge kommun fick en ny vision 2023. Den beskriver en framtid i en riktigt stor kommun, som blivit stor på grund av att vi vunnit kampen om de nya invånarna i länet.

Det är invånare med krav på sina bostadsområden och kvaliteten i skola och omsorg, som vill bo i en kommun med stark ekonomi och låg skatt. De har valt Haninge för att vi blivit tillväxtmotorn på Södertörn. Det är en kaxig vision men den är högst möjlig att uppnå. Fullmäktiges nya mål för mandatperioden 2023–2026 tillsammans med indikatorer och målvärden utgör tillsammans med de fyra övergripande prioriteringarna, Trygghet, Utbildning, Jobb & Näringsliv samt samhällsbyggnad, en tydlig vägledning över hur fördelning av resurser ska ske. I två avseenden är vi redan på god väg mot visionen. Kommunen fortsätter att växa mycket starkt och 2023 blev vi Sveriges 20:e största kommun med 2068 nya invånare. De nya invånarna flyttar till största delen in från övriga stockholmskommuner. Om man räknar bort stora exploateringsintäkter av engångskaraktär och tillfälliga statsbidrag är det just befolkningstillväxten som skapat ekonomisk tillväxt i form av ökade skatteintäkter i Haninge. Skatteintäkterna ökade med 106,1 mnkr 2023 och har ökat med över en miljard kronor de senaste sex åren. Med en genomtänkt stadsutveckling och hög kostnadsmedvetenhet blir detta en tillväxt som stärker kommunens ekonomi och samtidigt skapar utrymme för en lägre skattesats som gör kommunen mer attraktiv för nya invånargrupper.

"Med en genomtänkt stadsutveckling och hög kostnadsmedvetenhet blir detta en tillväxt som stärker kommunens ekonomi och samtidigt skapar utrymme för en lägre skattesats som gör kommunen mer attraktiv för nya invånargrupper."

Vi valde att inleda med Haninges unika möjligheter för att skapa en kontrast till den generellt mycket negativa ekonomiska utvecklingen under 2023 med mycket stora kostnadsökningar och höga räntor som lett till att många regioner och kommuner gått med stora underskott. Nettokostnadsökningen i Haninge kommun uppgick till hela 14,7 procent, vilket ska jämföras med 8,6 procent året innan. Det är dock en kostnadsökning som förväntas minska betydligt när inflationen sjunker och räntorna faller under kommande år. Men kommunen gör trots dessa kostnadsökningar ett gott resultat även under krisåret 2023 med 4,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

De processer som påbörjats under 2023 har varit många. En del av dem går att läsa om i denna årsredovisning. Andra processer på en mer strategisk nivå nämns bara i detta förord. Det är mycket svårt att dra några slutsatser om måluppfyllnad efter bara ett år, men inget pekar på att något mål skulle vara omöjligt att nå när mandatperioden går mot sitt slut. Haningealliansens reformagenda är stor men också långsiktig.

Året kantades av många svåra politiska beslut för att skapa förutsättningar att nå de nya målen och på längre sikt också uppnå kommunens nya vision. Många planuppdrag upphävdes för att få framdrift i samhällsbyggnadsprocessen och fokusera på en mer dynamisk tillväxt. Beslut fattades om att inrätta en internbank för att kunna låna från ett starkt eget kapital till vårt skuldtyngda fastighetsbolag och på så sätt begränsa den externa låneskulden per invånare på sikt. Ett beslut om att minska kommunens mycket kostsamma överskott på lokaler resulterade i både avveckling av kommunala skolor och förskolor samt avbrutna planer på att bygga nya i närtid. Kommunen har under lång tid haft för många tomma skolplatser och vi bryter nu mot tidigare hantering där skolor med god ekonomi fått betala för skolor med återkommande stora underskott och därmed försämrat villkoren för hela skolkoncernen Haninge.

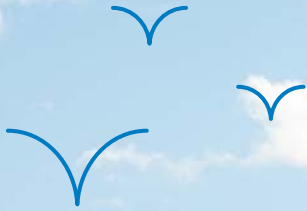
Andra viktiga beslut som beretts och tagits upp för beslut under 2023 är anpassning av arbetstidsmättet, förberedande av införande av valfrihet inom särskilt boende för äldre och utredningsdirektiv för valfrihet inom SFI och arbetsmarknadsinsatser. Alla dessa beslut siktar mot visionen om att kommunens tjänster ska bygga på kostnadseffektivitet och valfrihet med bäst kvalitet till rätt pris för kommuninvånare. Sammanfattningsvis har 2023 varit ett utmanande år men samtidigt ett rejält avstamp mot en mycket ljus framtid för Haninge kommun.

Sven Gustafsson (M)
Kommunstyrelsens ordförande

Foto: Fredrik Hjerling

Förvaltningsberättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av kommunens verksamhet och ekonomi under det gångna året. Informationen i såväl förvaltningsberättelsen som årsredovisningen i sin helhet är ett viktigt underlag för att bedöma hur kommunens och medborgarnas resurser förvaltas. Förvaltningsberättelsen i årsredovisningen är uppbyggd i enlighet med *RKR R15 Förvaltningsberättelse*, som normerar vad förvaltningsberättelsen ska innehålla.

I kommunens förvaltningsberättelse ingår följande delar:

- Översikt över verksamhetens utveckling
- Den kommunala koncernen
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning
- Händelser av väsentlig betydelse
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning
- Balanskravsresultat
- Väsentliga personalförhållanden
- Förväntad utveckling.

I nämndernas och kommunstyrelsens årsredovisningar finns mer information om mål, verksamhet och ekonomi. I avsnittet *God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning* finns drift- och investeringsredovisning.

Översikt över verksamhetens utveckling

Haninge kommun är en tillväxtkommun, både inom samhällsbyggnad och inflyttning, och den 20:e största kommunen bland landets 290 kommuner utifrån antalet invånare. Under de senaste fem åren har Haninge kommun haft en genomsnittlig befolkningsökning med 1 952 invånare per år. Under 2023 ökade kommunen med 2 068 invånare.

Under de senaste fem åren tillkom drygt 3 400 bostäder i Haninge kommun och det byggdes fler bostäder i flerbostadshus än småhus. En stor andel av de nya bostäderna byggdes i Vega.

Haninges kommunkoncern och kommun redovisar fortsatt ett positivt resultat. Kommunens resultat blev 270,1 miljoner kronor vilket motsvarar 4,2 procent av

skatteintäkter och generella statsbidrag. Under 2021–2022 var resultatnivåerna på en betydligt högre nivå, vilket främst förklaras av en god utveckling av skatteunderlag, ökade statsbidrag samt betydande exploateringsintäkter. Verksamhetens kostnader ökade mellan 2022 och 2023. Ökningen förklaras bland annat av hög inflation, stigande räntekostnader, kraftiga kostnadsökningar för pensioner samt prisökningar för varor och tjänster.

Självfinansieringsgraden steg under 2021–2022 vilket bland annat förklaras av höga resultatnivåer. Under 2023 var investeringarna i kommunen högre än tidigare år samtidigt som resultatet blev lägre, vilket ger en lägre självfinansieringsgrad. Soliditeten har stärkts under en femårsperiod, både för kommunen och kommunkoncernen.

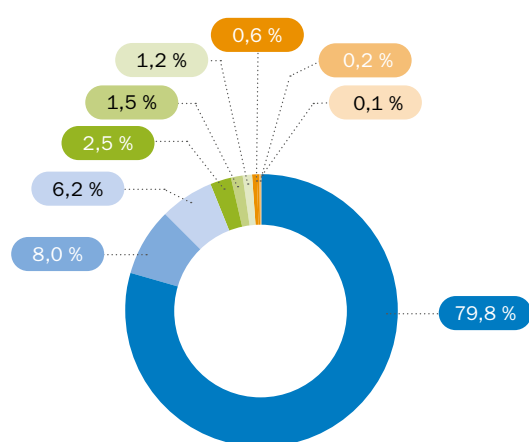
Fem år i siffror – Den kommunala koncernen	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	1 768,0	1 787,3	2 054,6	1 971,1	1 786,3
Verksamhetens kostnader	-6 125,5	-6 246,7	-6 501,2	-6 799,0	-7 366,4
Årets resultat	167,3	299,3	683,6	685,9	320,0
Investeringar (netto)	727,3	887,8	1 072,2	946,8	788,5
Självfinansieringsgrad (%)	63,7	71,6	96,2	112,3	90,6
Tillgångar	9 089,3	10 377,3	11 767,8	12 784,3	13 196,7
Eget kapital	2 514,8	3 286,4	3 862,5	4 551,6	4 757,5
Långfristiga skulder	3 168,8	3 931,3	4 108,4	4 466,1	4 131,6
Soliditet (%)	27,7	31,7	32,8	35,6	36,1
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)	13,4	19,4	22,2	26,1	26,7
Antal anställda	5 021	4 985	5 049	5 190	5 190

Antal anställda i Haninge kommun och helägda koncernbolag, Tornberget fastighetsförvaltning AB samt Haninge Bostäder. SRV Återvinning AB ingår inte i kommunkoncernen 2023, se not 1 Redovisningsprinciper.

Fem år i siffror – Kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter	1 403,8	1 417,4	1 672,6	1 648,1	1 554,1
Verksamhetens kostnader	-6 066,0	-6 210,7	-6 436,1	-6 812,0	-7 495,1
Skatteintäkter	3 849,9	3 905,8	4 215,9	4 516,3	4 807,5
Generella statsbidrag	1 027,7	1 240,7	1 315,6	1 443,3	1 561,9
Årets resultat	100,0	222,1	623,2	625,9	270,1
Investeringar (netto)	301,3	426,7	313,1	244,1	502,6
Självfinansieringsgrad (%)	63,6	84,9	248,3	327,9	86,8
Tillgångar	4 460,6	5 465,6	6 374,5	6 920,1	7 470,9
Eget kapital*	1 998,0	2 692,4	3 268,3	3 894,2	4 164,3
Långfristiga skulder	12,3	16,1	24,4	19,0	24,8
Soliditet (%)*	44,8	49,3	51,3	56,3	55,7
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser (%)*	15,8	26,0	31,7	38,7	39,3
Kommunal utdebitering (kr/skkr)	31,76	31,76	31,76	31,76	31,76
Befolkning	92 095	93 690	95 658	97 683	99 751
befolkningsförändring	2 106	1 595	1 968	2 025	2 068
Antal anställda	4 899	4 816	4 912	5 055	5 051

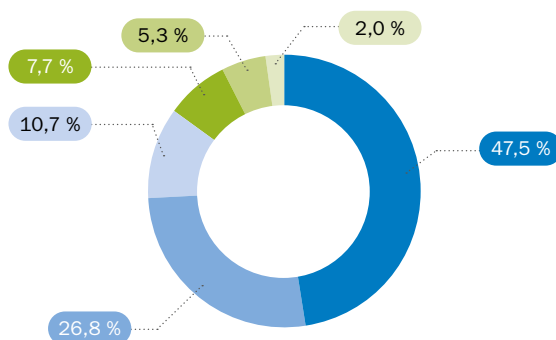
I tabellerna till vänster presenteras en översikt av verksamhetens ekonomiska utveckling de senaste fem åren för kommunkoncernen och kommunen. SRV Återvinning AB ingår inte i de sammanställda räkenskaperna för kommunkoncernen 2023, se not 1 Redovisningsprinciper.

Så här får kommunen sina pengar

- Skatteintäkter och generella statsbidrag 79,8 %
- Statsbidrag och övriga bidrag 8,0 %
- Taxor och avgifter 6,2 %
- Försäljning av verksamhet och entreprenad 2,5 %
- Hyror och arrende 1,5 %
- Finansiella intäkter 1,2 %
- Exploatering 0,6 %
- Försäljningsmedel 0,2 %
- Övriga intäkter 0,1 %

Så här använder kommunen sina pengar

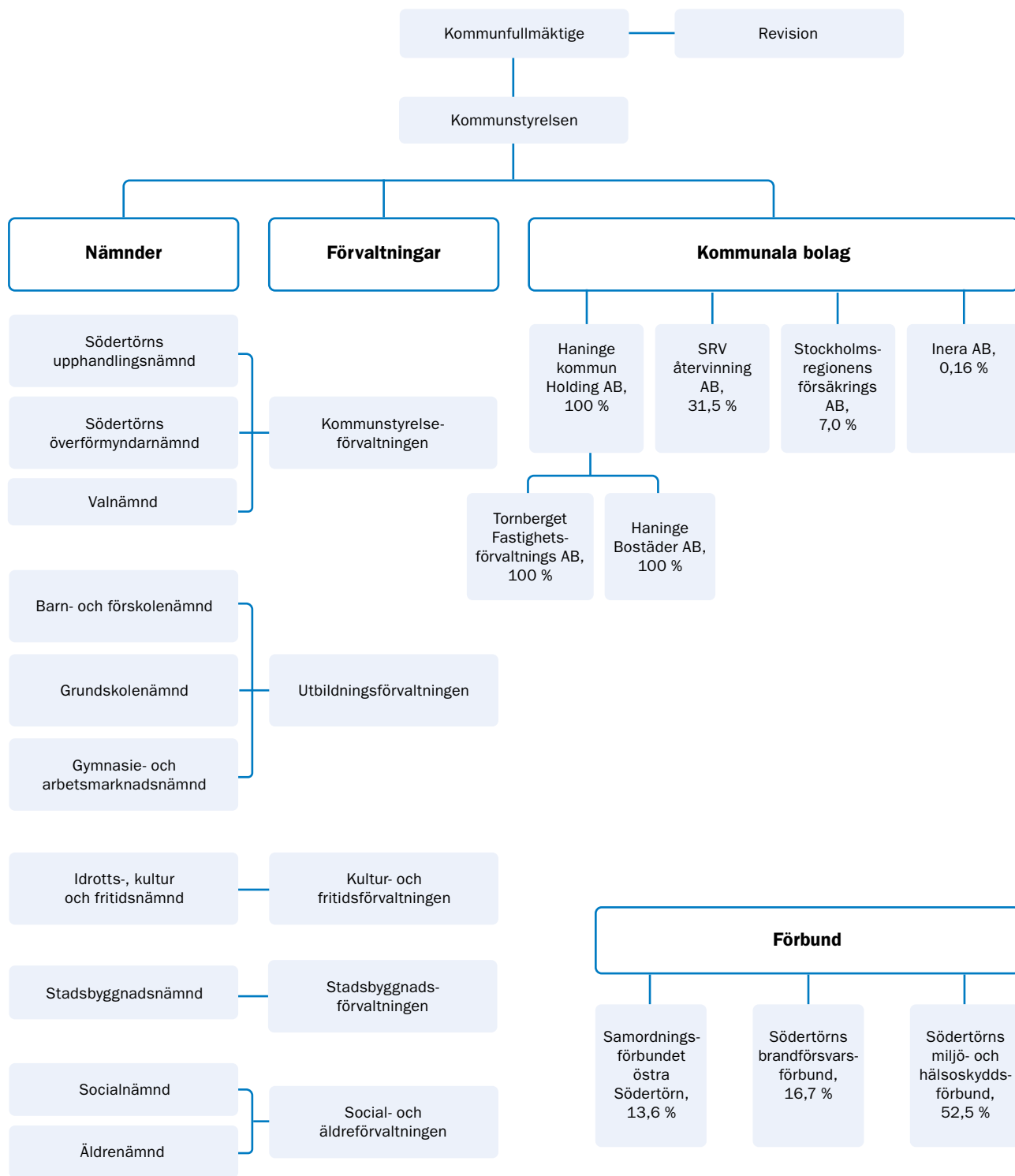
- Personal 47,5 %
- Köp av verksamhet 26,8 %
- Lokalkostnad 10,7 %
- Tjänster 7,7 %
- Material 5,3 %
- Bidrag 2,0 %

100 kronor i skatt till kommunen användes under 2023 till följande

	2023
Grundskola	25,60 kr
Äldreomsorg	13,92 kr
Förskoleverksamhet	12,91 kr
Funktionshinderomsorg	10,03 kr
Stadsbyggnad	8,18 kr
Gymnasium	8,30 kr
Sociala insatser för barn, ungdomar och vuxna	6,67 kr
Gemensamma kostnader	5,38 kr
Bibliotek, kultur och fritidsverksamhet	4,32 kr
Vuxenutbildning	1,49 kr
Försörjningsstöd	1,23 kr
Räddningstjänst och skydd	1,21 kr
Arbetsmarknadsåtgärder	0,77 kr
Totalt	100 kr

Den kommunala koncernen

Kommunens verksamhet är organiserad i kommunstyrelsen, nio nämnder och en valnämnd. Valnämnden träder i kraft när det är valår. I kommunkoncernen ingår förutom kommunen sex kommunala bolag och tre kommunalförbund. Två bolag, Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB, hanteras av bolaget Haninge kommun Holding AB, vars syfte är att äga och förvalta aktierna i bolagen. Kommunal verksamhet bedrivs inom vissa verksamhetsområden av privata utförare.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ, representerar invånarna i kommunen och tar beslut i kommunens viktigaste frågor. Kommunfullmäktige utser kommunstyrelsen, vars uppdrag är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnder och gemensamma nämnders verksamhet. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund.

Under året genomfördes en omorganisation av kommunens nämnder. Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden finns inte kvar och nämndens verksamhetsområden flyttades till den nya nämnden Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden. Grund- och förskolenämnden delades upp i två nämnder, Barn- och förskolenämnden och Grundskolenämnden. Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden

ombildades till Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden där arbetsmarknadsfrågor ingår. Idrotts- och fritidsnämnden och Kultur- och demokratinämnden har slagits samman till Idrotts-, kultur och fritidsnämnden.

I detta avsnitt sammanfattas verksamhet och ekonomiskt resultat för de bolag och kommunalförbund som ingår i kommunkoncernen. En kommunal koncern består av kommunen samt bolag och kommunalförbund där kommunen äger minst 20 procent. Rapportering och uppföljning av kommunfullmäktiges mål är bara aktuellt för kommunens helägda bolag och följs upp i avsnitt *2.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten*. Mer information om koncernföretagens ekonomi och verksamhet finns i respektive bolags årsredovisning.

I kommunens årsredovisning redovisas sammanställda räkenskaper för den kommunala verksamheten som bedrivs av koncernföretag. SRV Återvinning AB ingår inte i de sammanställda räkenskaperna 2023. Koncernföretag som ingår i de sammanställda räkenskaperna framgår av *not 1. Redovisningsprinciper*. I avsnittet *Räkenskaper i årsredovisningen* presenteras kommunkoncernens balans- och resultaträkning, noter och kassaflödesanalys. Resultatet för kommunkoncernen uppgick till 320,0 miljoner kronor (685,9 miljoner kronor).

Foto: Peter Malmrup

Haninge kommun Holding AB

Haninge kommun Holding AB äger och förvaltar aktierna i Haninge Bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB. Bolaget bildades i september 2003 med syfte att verka som kommunens samlade bolagsägare i en äkta koncern. Genom en aktiv ägarstyrning säkerställer bolaget att de ägardirektiv som kommunfullmäktige beslutat efterlevs.

Haninge kommun Holding AB

Ekonomi (mnkr)	2023	2022
Nettoomsättning	1,0	0,5
Resultat efter finansiella poster	-3,4	-1,3
Soliditet %	26,9	27,0
Investeringar	-	-
Antal anställda	-	-

Haninge Bostäder AB

Haninge Bostäder AB äger och förvaltar fastigheter i Haninge kommun. Fastighetsbeståndet omfattar 36 registerfastigheter och 92,8 procent av den uthyrningsbara ytan utgörs av bostäder.

Bostadshyrorna höjdes 4,5 procent från den 1 januari 2023. Genomsnittlig bruttohyra för bostäder uppgick till 1 453 kronor per kvadratmeter (1 364 kronor per kvadratmeter). Osäkra förutsättningar på finansmarknaden och ökade kostnader för el, värme, vatten och sophantering var direkt kännbara under året. Under våren utfördes ett arbete med att se över bolagets organisation med syfte att ytterligare effektivisera verksamheten. Det resulterade i att bolaget nu har dragit ner till tre avdelningar i stället för fyra.

Haninge Bostäder AB

Ekonomi (mnkr)	2023	2022
Nettoomsättning	280,2	259,9
Resultat efter finansiella poster	58,0	57,0
Soliditet %	39,6	38,2
Investeringar	151,0	104,0
Antal anställda	33	33

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB äger och förvaltar skolor, förskolor, särskilda boenden samt kultur- och idrottslokaler för att tillgodose Haninge kommuns behov av ändamålsenliga lokaler. Haninge kommun hyr nära 100 procent av lokalerna.

Under året färdigställdes Vega skola och aktivitetshus samt Vega förskola. Kommunfullmäktige beslutade den 13 december om ett nytt ägardirektiv för Tornberget som gäller från och med 1 januari 2024, KS-2023-00553. Det nya ägardirektivet skiljer sig primärt från tidigare direktiv avseende finansiering och ny finanspolicy.

Tornberget Fastighetsförvaltning AB

Ekonomi (mnkr)	2023	2022
Nettoomsättning	597,0	526,0
Resultat efter finansiella poster	14,0	12,0
Soliditet %	1,6	1,5
Investeringar	127,0	561,0
Antal anställda	106,0	102,0

SRV Återvinning AB

SRV Återvinning AB är ett avfalls- och återvinningsbolag med verksamhet i Södertörn i Stockholmsregionen. Bolaget har sitt säte i Huddinge och ägs av kommunerna Haninge, Botkyrka, Huddinge, Nynäshamn och Salem. SRV samlar in avfall från cirka 154 000 hushåll och 3 000 verksamheter.

Under året var huvudfokus att förbereda verksamheten för det utökade uppdraget till följd av förändrad lagstiftning som bland annat innebär en obligatorisk insamling av matavfall från hushåll samt en fastighetsnära insamling av hushållsavfall och förpackningsmaterial. Under året startade även ett projekt för RFID-märkning av hushållens sopkärl för att ytterligare förbättra kvalitet och spårbarhet i insamlingen av hushållsavfall.

Avfallsmängden minskade på grund av den generellt svaga konjunkturutvecklingen, den vikande byggkonjunkturen och en minskning av avfall till SRV:s återvinningscentraler jämfört med pandemiåren.

Givet det rådande konjunkturläget i slutet av 2023 antas avfallsmängderna fortsatt vara lägre även under nästa år. Trots lägre avfallsmängder så fortsätter kostnaderna för avfallshanteringen att stiga. Den nya lagstiftningen kring fastighetsnära insamling kommer att driva flera aktiviteter i SRV:s verksamhet de kommande åren. Från och med 2024 kommer SRV att successivt införa ett system med färgsortering för hushållens olika typer av förpackningar.

SRV Återvinning AB

Ekonomi (mnkr)	2023	2022
Nettoomsättning	552,2	560,0
Resultat efter finansiella poster	-0,5	21,8
Soliditet %	46,4	47,7
Investeringar	69,4	47,5
Antal anställda	235	223

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund (SMOHF) bildades 2008 av kommunerna Haninge, Nynäshamn och Tyresö. Förbundets uppdrag är att bedriva den prövning och tillsyn som kommunerna är skyldiga att utföra enligt miljöbalken, livsmedelslagen och angränsande lagar, förordningar och föreskrifter. Därutöver har medlemskommunerna lagt tillsynen över försäljning av receptfria läkemedel, sprängämnesprekursorer (ämnen som kan användas för att tillverka hemgjorda sprängämnen), alkohol, tobak och liknande produkter på förbundet. Målet med tillsynen är att verksamheterna som bedrivs inom kommunerna inte ska påverka miljö och hälsa negativt. Förbundet har också som uppgift att erbjuda kompetens till kommunernas frivilliga miljöarbete, lämna stöd till fysisk planering och bygglovsverksamhet, besvara remisser och delta i medlemmarnas krisberedskap.

Under året genomförde Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund 2 147 planerade inspektioner fördelade på platsbesök och distanstillsyn. Förbundet arbetade med 6 529 ärenden. Av dessa registrerades 4 962 under 2023.

Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund

Ekonomi (mnkr)	2023	2022
Nettoomsättning	22,3	24,2
Resultat efter finansiella poster	-6,1	-1,4
Soliditet %	24,5	44,2
Investeringar	-	-
Antal anställda	52	53

Privata utförare

I kommunallagen stadgas att kommuner och landsting får överlämna vården av en kommunal angelägenhet till ett aktiebolag, ett handelsbolag, en ekonomisk förening, en ideell förening, en stiftelse eller en enskild individ. Med kommunal angelägenhet avses "angelägenhet av allmänt intresse som har anknytning till kommunens område eller kommunens medborgare". Privata aktörer kan bli utförare av en kommunal angelägenhet genom att vinna en offentlig upphandling enligt lagen om offentlig upphandling (LOU), kvalificera sig för att ingå i ett valfrihetssystem enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) eller sälja enstaka tjänster till kommunen genom direktupphandling.

Konkurrens är ett verktyg för att få ut mesta möjliga service för kommunens resurser. Det innebär att systematiskt pröva om andra än kommunen själv kan driva en offentligt finansierad verksamhet med samma eller bättre kvalitet till samma eller lägre kostnader. Det kan också bidra till en ökad valfrihet för medborgare och kunder. Undantag är uppgifter som omfattar myndighetsutövning och verksamheter som enligt gällande lagar inte kan konkurransutsättas.

Exempel på tjänster som överlämnats till privata utförare i Haninge är hemtjänst, daglig verksamhet, ledsagar- och avlösarservice, familjerådgivning samt förskola och skola. Kundval är grundläggande i kommunens styrprinciper för alla individuella tjänster som även säkerställer att styrelser och nämnder har en tillfredställande uppföljning, kontroll och insyn i privata utförares verksamhet i enlighet med de krav som ställs i kommunallagen. Totalt använde kommunen 618 privata utförare under året.

Kostnader privata utförare inom skola, vård och omsorg

Nämnd	Privata utförare, total kostnad (mnkr) 2023	Bruttokostnad (mnkr)	Andel av nämndens bruttokostnad 2023	Andel av nämndens bruttokostnad 2022	De fyra största privata utförarna 2023
Barn- och förskolenämnden och Grundskolenämnden	715,2	2 876,1	24,9 %	24,1 %	Pysslingen Förskolor och Skolor AB Jensen Education College AB Kunskapsskolan i Sverige AB
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	156,8	749,3	20,9 %	22,3 %	Lärande i Östergötland AB ThorenGruppen AB NTI Gymnasiet Macro AB
Socialnämnden	421,4	1 433,4	29,4 %	29,5 %	Nytida AB Nytida Resursteamet AB Attendo LSS AB
Äldrenämnden	337,9	1 121,3	30,1 %	30,5 %	Äldreomsorg AB Attendo Sverige AB Vardaga Nytida Opalen AB
	1 631,3				

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Haninge kommun gick in i 2023 med goda förutsättningar efter ett starkt ekonomiskt resultat 2022. Flertalet av Sveriges kommuner lämnade 2022 med starka resultat, mycket beroende på ökade statsbidrag i eftersläpningarna av pandemin. För Haninges del var det även ett gynnsamt exploateringsår med höga intäkter. Haninge kommuns resultat 2023 var ett överskott i förhållande till budget med 160,7 miljoner kronor. Efterdyningarna av pandemin och det pågående kriget i Ukraina påverkade både nuläget och framtidsutsikterna för svenska kommuner. Inflations-takten drevs upp till historiska nivåer och kostnaderna har ökat, framför allt inom varor och tjänster.

Samtidigt blir utmaningen med demografins utveckling alltmer kännbar. Under 2023 ökade Haninge kommun med 2 068 invånare och hade totalt 99 751 vid årets slut. Haninge kommun är en tillväxtkommun, både inom samhällsbyggnad och inflyttning, och är den 20:e största kommunen bland landets 290 kommuner utifrån antalet invånare. Som expanderande kommun krävs ökad verksamhet, exempelvis nya skolor, förskolor och äldreboenden. Utifrån lågkonjunkturen reviderades befolkningsprognosen och kommunen räknar med en befolkningsökning med cirka 1,0–1,5 procent per år de kommande åren. De åldersgrupper som ökar är fortsättningsvis framför allt barn och ungdomar samt personer i förvärvsålder (19 till 64 år).

Världsekonomin präglades under 2023 av en fortsatt hög inflation, trots att den i de flesta länder blev lägre än 2022. Vad som därtill utmärkte 2023 var låg global BNP-tillväxt. Till stor del var detta följd av hög inflation och stigande räntor 2021–2023. Den höga inflationen tvingade Riksbanken till fortsatt åtstramande penningpolitik under året. Trots efterfrågeförsvagningar har arbetsmarknaden hittills stått emot oväntat väl. Svagare sysselsättning och stigande arbetslöshet väntas enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR).

SKR räknar med en relativt stark skatteunderlagstillväxt framöver, även om bedömningen är att konjunkturen generellt är i obalans. Dock blir den reala urholkningen av kommunsektorns inkomster stor, som följd av den tidigare höga inflationen. Prisökningstakten har sedan 2022 reviderats upp kraftigt, vilket medför en rad effekter för såväl intäkter som kostnader för kommunsektorn. Prisförändringarna för kommunal sektor blev för 2023 exklusive personalomkostnadseffekten 3,8 procent och beräknas för 2024 till 3,6 procent inkluderat arbetskrafts kostnad och övrig förbrukning. Eftersom kommunen är en arbetskraftsintensiv verksamhet kommer Haninge kommuns personalkostnader inklusive personalomkostnader att fortsätta stiga.

Haninge kommuns situation inför 2023 var god och Haningealliansens budget beslutades i december. Under våren fick Haninge kommun positiva skatteprognoser som visade på ökade skatteintäkter för budgetår 2023. Kommunfullmäktige tog under april månad ett beslut om revidering av budget i samband med överföring av driftmedel mellan budgetåren. Revideringen innebar att nämnderna fick ökade ramar på 20,2 miljoner kronor. Kommunstyrelsens reserv ökades med 71,3 miljoner kronor och budgeterat resultat ökades med 2,0 miljoner kronor. Det budgeterade resultatet blev därefter 109,4 miljoner kronor, motsvarande 2,0 procent för 2023.

Detta sker i takt med att inflationen och därefter ränteläget beräknas falla tillbaka. Det är dock först framåt 2025 som återhämtningen beräknas ta fart på allvar. Stigande efterfrågetillväxt, lägre ränteläge och tilltagande optimism bland företag och konsumenter gör att investeringarna beräknas öka igen.

Bostäder och befolkning

Under 2023 ökade Haninge kommuns befolkning med 2 068 invånare. Det medförde att Haninge passerade Sundsvalls kommun i antal invånare och därmed är en av Sveriges tjugo största kommuner. Haninge hade 99 751 invånare vid utgången av 2023.

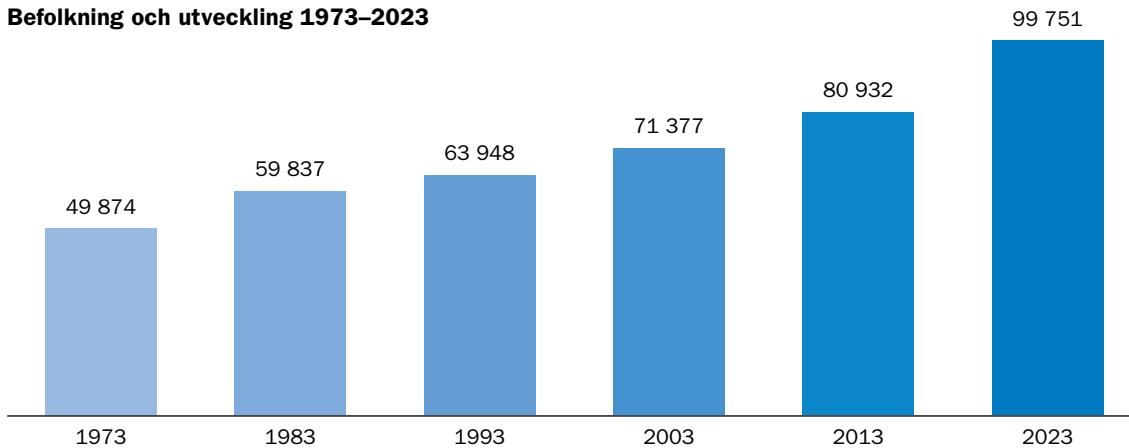
Befolkningsökningen förklaras till stor del av ett positivt flyttnetto, det vill säga fler har flyttat till Haninge kommun under året än tvärtom. Under 2023 flyttade drygt 1 500 fler till Haninge kommun än som flyttade från kommunen. Det var främst inflyttningar från kommuner i Stockholms län som bidrog till det positiva flyttnettot under 2023, men kommunen hade även ett positivt in-

vandringsnetto. Däremot var det ett negativt flyttnetto till övriga Sverige, det vill säga utanför Stockholms län.

Det var fler barn som föddes än invånare som avled under året, vilket bidrog till befolkningsökningen med nästan 500 invånare. Under 2023 föddes det 1 059 barn i Haninge, vilket var 61 färre än föregående år.

De senaste tio åren har Haninge haft en högre befolkningsökning än tidigare, och kommunen beräknas passera 100 000 invånare under 2024.

Befolkning och utveckling 1973–2023

Källa: SCB.

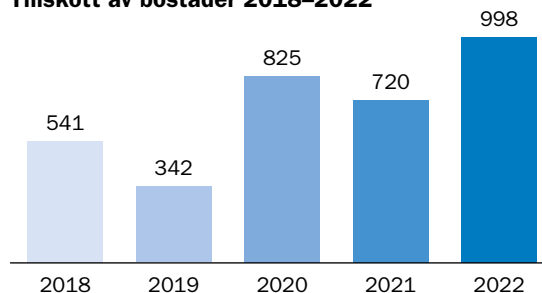
Bostäder och flyttar

I Haninge fanns vid utgången av år 2022 drygt 40 000 bostäder. Nästan var fjärde bostad var ett småhus, det vill säga ett rad-, par-, kedjehus eller en villa. När det gäller flerbostadshus var 31 procent av det totala antalet bostäder bostadsrätter och 26 procent hyresrätter. Det finns även specialbostäder, exempelvis äldreboenden och studentbostäder. Dessa omfattade fyra procent av bostadsbeståndet i Haninge.

Fördelningen av bostadstyper skiljer sig mellan kommunens områden. I Gudö är i princip alla bostäder småhus och i Handen inte ens en tiondel. Störst andel hyresrätter, 67 procent, har Jordbro och störst andel bostadsrätter, 50 procent, har Handen. Flest specialbostäder, 744, finns i Handen. Majoriteten av dem är studentbostäder.

Under de senaste fem åren har det tillkommit drygt 3 400 bostäder i Haninge kommun. Det har byggts fler bostäder i flerbostadshus än småhus under de senaste fem åren. En stor andel av de nya bostäderna byggdes i Vega.

Tillskott av bostäder 2018–2022

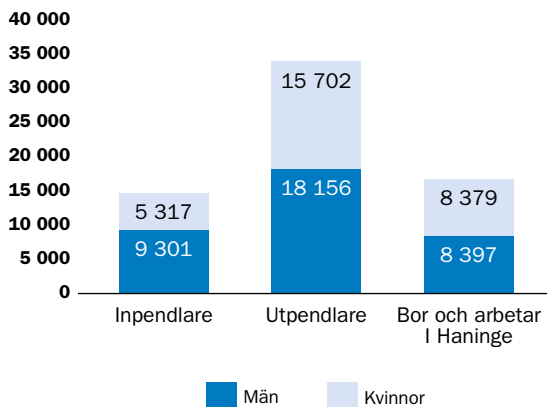
Källa: SCB.

Arbetspendling

Haninge kommun hade 31 400 arbetstillfällen 2022. Av dessa var drygt hälften tillsatta av invånare som bor i Haninge och knappt hälften av personer från andra kommuner som pendlar in till Haninge för att arbeta. Av dem som pendlar in till Haninge för att arbeta kommer flest från Stockholms kommun, följt av Nynäshamn, Huddinge, Tyresö och Botkyrka.

En stor del, 67 procent, av den arbetsföra befolkningen i Haninge pendlar till en annan kommun för att arbeta. Vanligast att pendla till är Stockholms kommun, följt av Huddinge, Solna, Tyresö och Nacka.

Arbetspendling

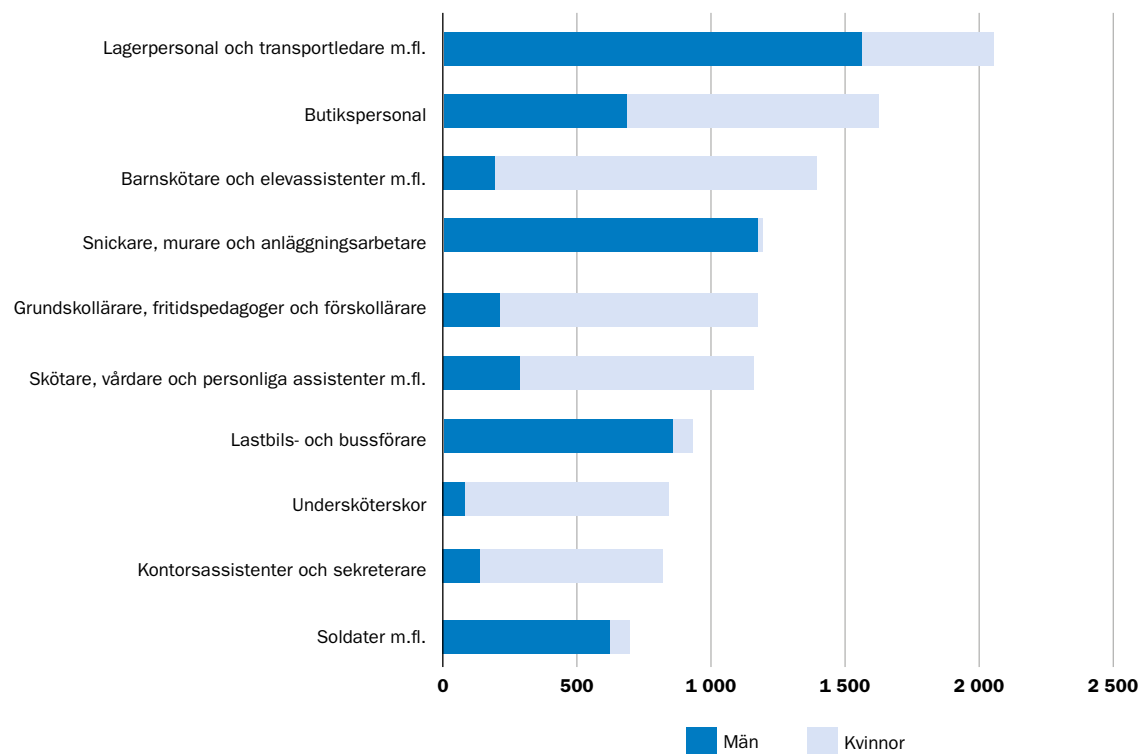
Källa: SCB.

Vanligaste yrken i Haninge

I Haninge kommun är en större del av arbetstillfällena inom handel, byggverksamhet samt offentliga tjänster som vård och omsorg samt utbildning. Det är betydligt färre som arbetar inom exempelvis jordbruk och finans- och försäkringsverksamhet.

Det vanligaste yrket i Haninge är lagerarbetare och transportledare, där 2 000 personer arbetar. Det är också det vanligaste yrket bland män som arbetar i Haninge. Bland kvinnor är det vanligaste yrket barnskötare och elevassistent. Butikspersonal är det näst vanligaste yrket i Haninge, där fördelning mellan könen är jämnare än i ovan nämnda yrken.

De tio vanligaste yrkena i Haninge (2021)

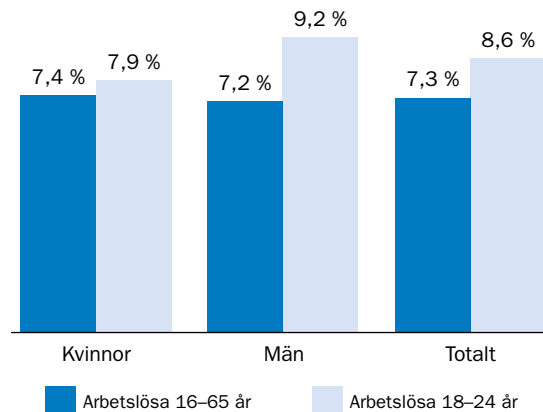
Källa: SCB.

Arbetslöshet

Vid utgången av 2023 var 7,3 procent av Haninge kommuns arbetskraft i åldrarna 16–65 år inskrivna hos Arbetsförmedlingen. Under 2023 ökade arbetslösheten i Haninge med 0,3 procentenheter. Arbetslösheten ökade för både kvinnor och män under 2023 och Haninge kommun hade en högre arbetslöshet än Stockholms län och riket.

Ungdomsarbetslösheten (18–24 år) var 8,6 procent vid utgången av 2023, vilket var en ökning med en procentenhet sedan utgången av 2022. Det var en ökning bland både kvinnor och män. Ungdomsarbetslösheten var högre i Haninge än Stockholms län och riket.

Arbetslöshet

Källa: Arbetsförmedlingen.

Finansiella risker och riskhantering

Finanspolicyn som kommunfullmäktige beslutat om innehåller riktlinjer och regler i form av riskmandat och limiter för finansverksamheten i kommunen. De kommunala bolagen inom kommunkoncernen ska fastställa en finanspolicy enligt de ägardirektiv som fastställdes på respektive företags bolagsstämma. Kommunen och den kommunala koncernen är exponerad för framför allt ränterisk, refinansieringsrisk, kredit- och likviditetsrisk samt marknadsvärdesrisk i finansiella placeringar. Finanspolicyns uppsatta regler, riskmandat och limiter har hållits under året.

Kommunfullmäktige beslutade i december 2023 om en ny finanspolicy som gäller från den 1 januari 2024, KS-2023-00551. Kommunstyrelsen beslutade om riktlinjer för finansverksamheten, KS-2023-00552 kopplat till finanspolicyn. Den nya finanspolicyn möjliggör finansiell samordning mellan kommunen och de helägda bolagen.

Ränterisk

Kommunen hade inga räntebärande skulder under året. Den enskilt största posten för räntebärande skulder inom kommunkoncernen avser Tornberget Fastighetsförvaltnings AB där upplåningen var oförändrad och uppgick till 4 100,0 miljoner kronor. Upplåningen inom den kommunala koncernen löper med både fast och rörlig ränta.

Refinansieringsrisk

Finanspolicyn reglerar hur kapitalbindningen i låneportföljen ska spridas över tid för att minska refinansieringsrisken.

Valutarisk

Enligt finanspolicyn är endast upplåning i svensk valuta tillåten.

Kredit- och likviditetsrisk

Finanspolicyn anger vilka motparter och instrument som är tillåtna för placering av kommunens överskottlikviditet. Kommunen kan placera överskottlikviditet i räntebärande papper, bankinlåning och räntefonder. Finanspolicyn anger godkända motparter.

Räntefonderna som anskaffades år 2019 redovisas som finansiell anläggningstillgång, eftersom fonderna kommer att innehas över en längre tid och ska generera avkastning. Fondernas verkliga och därmed bokförda värde uppgick till 409,7 miljoner kronor, en uppgång med 19,5 miljoner kronor under året som förklaras av det förbättrade ränteläget.

Marknadsvärdesrisk

Enligt finanspolicyn får kommunen göra finansiella placeringar i räntebärande värdepapper, bankinlåning och räntefonder. Kommunens finansiella placeringar utgörs helt av räntefonder med genomsnittlig rating i fonden som lägst A (Standard & Poor's). Kommunen placerade 400 miljoner kronor i två räntefonder 2019 som vid årsskiftet hade ett verkligt värde på 409,7 miljoner kronor.

Likvida medel och kassalikviditet

Kommunens likvida medel i kassa och bank uppgick till 1 386,2 miljoner kronor, en ökning med 41,1 miljoner kronor under året. Räknas fondernas verkliga värde in vid bokslutet uppgick likviditeten totalt till 1 795,9 miljoner kronor.

Kassalikviditet

Kassalikviditeten mäter kommunens betalningsförmåga på kort sikt och beräknas som kommunens omsättnings-tillgångar delat med kortfristiga skulder. Kassalikviditeten

uppgick till 162,9 procent, vilket motsvarar en minskning med 1,1 procentenheter jämfört med föregående år. Kommunens finanspolicy anger att kassalikviditeten ska uppgå till minst 60 procent, vilket uppfylldes. Inom den kommunala sektorn anser man att en kassalikviditet över 75,0 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen.

Fonderna ingår inte i beräkning av nyckeltalet kassalikviditet eftersom de redovisas som finansiell tillgång. Fonderna kan dock omsättas till likvida medel inom tre bankdagar och förstärker därmed möjligheten till likvida bankmedel. Den genomsnittliga kassalikviditeten i Stockholms län 2022 var 158,5 procent, enligt Kommun- och landstingsdatabasen (KOLADA).

Långfristiga skulder och skuldsättningsgrad

Kommunens långfristiga låneskuld överfördes till kommunens bolag Tornberget Fastighetsförvaltnings AB under

2016 i syfte att trygga Tornbergets möjligheter till skattemässiga avdrag för räntekostnader. Kommunen borgar för dessa lån. Vid årsskiftet uppgick lånen i Tornberget till 4 100,0 miljoner kronor, vilket var oförändrat jämfört med föregående år. Bolagets investeringar var lägre än planerat och täcktes av likvida medel.

Kommunens långfristiga skuld (exklusive VA-verksamhetens långfristiga skulder för anslutningsavgifter) i balansräkningen uppgick till 24,8 miljoner kronor och bestod främst av skuld för finansiell leasing om 6,3 miljoner kronor och skuld för offentliga investeringsbidrag med 18,1 miljoner kronor.

Skuldsättningsgraden mäter kommunens skulder och avsättningar (exklusive exploateringsområden) i förhållande till eget kapital. Skuldsättningsgraden blev 79,4 procent, en ökning med 1,7 procentenheter jämfört med omräknat värde för föregående år, vilket främst förklaras av att avsättning till pensioner ökade med 211,4 miljoner kronor.

	2019	2020	2021	2022	2023
Kassalikviditet, mnkr	116,0	120,7	123,6	164,0	162,9

	2019	2020	2021	2022	2023
Långfristiga skulder, mnkr	12,3	16,1	24,4	19,0	24,8
Skuldsättningsgrad, %	123,3	103,0	95,0	77,7	79,4
Låneskuld per invånare*, tkr	32,7	34,6	39,8	42,2	41,4

*Inklusive Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s lån som Haninge kommun borgar för.

Borgensåtaganden

Haninge kommuns totala borgensåtagande uppgick till 8 945,2 miljoner kronor och minskade jämfört med tidigare år, i takt med att föreningarna amorterar på sina lån som kommunen ingått borgen för. Tornbergets upplåning var oförändrad för året. Kommunen förutspår en fortsatt positiv utveckling för föreningar som kommunen borgar för och bedömer riskerna som relativt små.

Kommunens största borgensåtagande är till Kommuninvest Sverige AB där kommunen tillsammans med 294 kommuner och regioner ingått solidarisk borgen. Totalt uppgick borgensåtagandet till 4 425,2 miljoner kronor. Utnyttjade borgensåtaganden till föreningar och kommunala bolag uppgick till totalt 4 520,0 miljoner kronor där borgensåtaganden till de kommunala bolagen uppgick till 4 134,0 miljoner kronor, varav 4 100,0 miljoner kronor avser Tornberget Fastighetsförvaltnings AB:s upplåning som sker med kommunal borgen. Borgensåtaganden till föreningar uppgick till 386 miljoner kronor. *Se not 28, Övriga ansvarsförbindelser.*

Avsättningar

Posten avsättningar till pensioner i balansräkningen består till största del av intjänad pensionsrätt, särskild ålderspension och efterlevandepensioner. Posten uppgick till 993,6 miljoner kronor. Det var en ökning med 211,4 miljoner kronor jämfört med föregående år som förklaras av en ökning av pensionsavsättningar.

Kommunen bokade upp avsättningar avseende kostnader för rivning och avveckling av fastigheter i samband med bokslutet och de största avsättningarna avser Runstensskolan med 19,3 miljoner kronor, Vendelsömalmskolan med 15,3 miljoner kronor och Hagaskolan med 6,9 miljoner kronor. Kostnaderna redovisas under verksamhetens kostnader i resultaträkningen och som jämförelsestörande poster. *Se not 22, Andra avsättningar* för närmare beskrivning av dessa avsättningar.

Pensionsförpliktelser

Kommunens pensionsförpliktelser är den framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Sedan 1998 redovisas kommunens pensionsförpliktelser enligt blandmodellen. Detta innebär att pension som intjänats före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse och pension intjänad efter 1998 redovisas som avsättning eller kortfristig skuld. Ansvarsförbindelsen är viktig att beakta ur risksynpunkt eftersom årligt kommande pensionsutbetalningar ska finansieras.

Kommunen har inte tryggt pensionsförpliktelserna genom pensionsförsäkring eller pensionsstiftelse och det finns inga placeringar avseende pensionsmedel. Kommunfullmäktige har i samband med beslut om ny finanspolicy antagit riktlinjer för förvaltning av pensionsmedel som börjar gälla från januari 2024. Där anges att medel avsatta för pensionsförpliktelser ska återlånas, det vill säga använ-

das inom kommunens verksamheter. Pensionsförpliktelserna återlånades i sin helhet i verksamheten. Ytterligare upplysningar om pensionsförpliktelserna finns i *not 21* och *27*.

I tabellen nedan visas kommunens totala pensionsförpliktelser inklusive särskild löneskatt för kommunens arbetstagare, pensionstagare och förtroendevalda. De totala pensionsförpliktelserna var 2 221,4 miljoner kronor, en ökning med 226,3 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kommunkoncernens totala pensionsförpliktelse uppgick till 2 246,7 miljoner kronor, en ökning med 217,4 miljoner kronor. Ökningen av kommunens och kommunkoncernens pensionsförpliktelser förklaras till största del av ökade finansiella kostnader för pensionskulden på grund av höjt prisbasbelopp kopplat till ökad inflation och lägre inkomstbasbelopp än tidigare prognos.

Tabell pensioner

	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Pensionsförpliktelse (mnkr)				
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen				
- Avsättning inkl. särskild löneskatt	993,6	782,2	1 018,8	809,4
- Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	1 227,8	1 212,9	1 227,9	1 219,9
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	-	-	-	-
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-	-	-	-
Summa pensionsförpliktelse	2 221,4	1 995,1	2 246,7	2 029,3
Finansiering				
Återlånade medel	993,6	782,2	1 018,8	809,4
Konsolideringsgrad (%)	100	100	100	100

Prognos pensionsförpliktelser

Belopp i mnkr	2024	2025	2026	2027	2028
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	1 265,3	1 219,8	1 155,4	1 093,0	1 031,6
Avsättning pensioner inkl. särskild löneskatt	1 321,0	1 388,0	1 403,0	1 421,0	1 443,1
Total pensionsförpliktelse	2 586,3	2 607,8	2 558,4	2 514,0	2 474,6

Pensionsutbetalningar och pensionskostnader

Pensionskostnaderna uppgick till 507,7 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 214,6 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kommunens pensionskostnader i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag var 8,0 procent, en ökning med 3,1 procentenheter jämfört med föregående år.

De största enskilda förändringarna för pensionsavsättningen var en ökning av förmånsbestämd ålderspension med 129,0 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt, och ränte- och basbeloppsuppräknig med 59,2 miljoner kronor inklusive löneskatt. Kostnader för den avgiftsbestämda ålderspensionen uppgick till 189,5 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt. Kostnader för pensionsutbetalningar uppgick till 110,8 miljoner kronor inklusive särskild löneskatt, där 94,1 miljoner kronor avser ansvarsförbindelse för pensioner.

Från och med 1 januari 2023 gäller ett nytt pensionsavtal, AKAP-KR, som innebär att man går från ett förmånsbestämt till avgiftsbestämt pensionssystem. Anställda som hade förmånsbestämd ålderspension i KAP-KL kunde välja att gå över till det nya avtalet och 83 procent av kommunens anställda har nu avtalet AKAP-KR. I AKAP-KR höjs pensionsavsättningen från 4,5 procent till 6,0 procent. Två viktiga parametrar för beräkning av pensionsprognoserna är inkomstbasbeloppet och prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet som pensionerna räknas upp med har ökat kraftigt på grund av inflationen och prognosticeras öka med ytterligare 9,1 procent 2024, vilket gör att pensionskostnaderna för 2024 fortsätter att öka kraftigt. Åren efter 2024 beräknas pensionskostnaderna sjunka till lägre nivåer då inflationstakten och därmed förändring av prisbasbeloppet prognostiseras återgå till mer normala nivåer.

Utfall

	2019	2020	2021	2022	2023
Pensionskostnad	295,3	312,5	306,0	293,1	507,7

Prognos

	2024	2025	2026	2027	2028
Pensionskostnad	648,4	388,4	345,3	359,1	373,5

Pensionskostnad 2019–2028

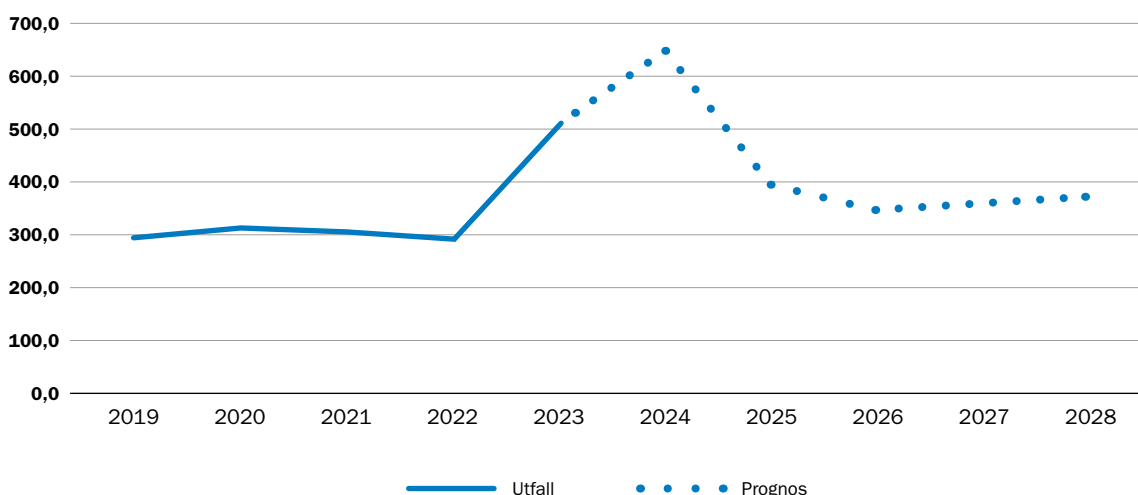

Foto: Olof Holdar

Händelser av väsentlig betydelse

Skatteprognoserna var mer positiva än väntat men kostnaderna ökade. Haninge kommun baserade budgeten för 2023 – som beslutades efter valet i december 2022 – på en skatteprognos från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) i oktober 2022. Det innebar en budgeterad intäkt för skatter och generella statsbidrag med 6 132,4 miljoner kronor. Budgeterat resultat för 2023 var 107,4 miljoner kronor vilket motsvarade 1,8 procent av budget för skatter och generella statsbidrag.

I februari 2023 visade skatteprognosen från SKR på ökade skatteintäkter. Haninge kommun justerade utifrån detta intäktsbudgeten i april och höjde den med 93,5 miljoner kronor till 6 225,9 miljoner kronor. Nämnder och styrelse fick genom justeringen utökade ramar för 2023 med 20,2 miljoner kronor avseende resultatöverföring från driftöverskott 2022. Kommunstyrelsens reserv utökades också med 71,3 miljoner kronor, för att vid behov hantera de många osäkerheter som rådde under verksamhetsåret. Budgeterat resultat justerades med 2,0 miljoner kronor till 109,4 miljoner kronor, vilket fortsatt motsvarade 1,8 procent av justerad budget för skatteintäkter och generella statsbidrag. Skatteintäktsprognoerna fortsatte att förbättras under året och den sista prognosen för 2023 visade att årets intäkter skulle förbättras med 105,6 miljoner kronor sedan beslutet om justering av budget i april 2023. Eftersom det inte gjordes någon ytterligare justering av budget utifrån de senare skatteprognoserna under året hade finansförvaltningen vid årets slut ett överskott gällande skatteintäkter och generella statsbidrag. Utfallet för skatter och generella statsbidrag (6 369,4 miljoner kronor) var 143,5 miljoner kronor högre än justerad budget (6 225,9 miljoner kronor) och 409,8 miljoner högre än föregående år, vilket motsvarar en ökning med 6,9 procent jämfört med året innan (5 959,6 miljoner kronor).

Ökade skatteintäkter är positivt och ger kommunen utrymme att skapa god kommunal service till medborgarna. Tyvärr stod kommunen och omvärlden inför en global oro som drev inflationen uppåt. Inflationen påverkade de ekonomiska förutsättningarna och osäkerheten var stor kring hur inflationen skulle komma att utvecklas. Det sker en real urholkning av kommunens intäkter, som följd av den höga inflationen och kostnadsökningar. Nettoresultatet för skattefinansierad verksamhet uppgick till 5 923,0 miljoner kronor, en ökning med 683,1 miljoner kronor, motsvarande 13,0 procent, jämfört med föregående år (5 239,9 miljoner kronor). Ökningen var delvis volymrelaterad då kommunen hade ett växande invånarantal, men berodde även på kostnadsökningar som konsekvens av den höga inflationen. Inom finansförvaltningen fanns även pensionskostnaderna som var höga 2023 med anledning av inflationen och ett nytt pensionsavtal som trädde i kraft under året.

Kartläggning av anpassning till rekommendation RKR R5, leasing

Kommunen redovisar leasing av fordon som finansiell leasing enligt RKR R5. Hyresavtal redovisas dock inte som finansiell leasing och en kartläggning av kommunens hyresavtal pågår. Dokumentation och klassificering beräknas vara klar under sommaren 2024 och till delårsbokslutet bör kommunen kunna redovisa hyresavtalen som finansiell leasing, alternativt uppskatta hur detta påverkar kommunens resultat och ekonomiska ställning.

Foto: Olof Hölder

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrmodellen

Haninge kommuns styrmodell ska bidra till kommunfullmäktiges mål om god ekonomisk hushållning genom att göra strukturen för styrning begriplig. En bestämd arbetsprocess innebär att kommunen kan använda resurser effektivt. En känd struktur och process med användbara verktyg för styrning och uppföljning förenklar också förvaltningarnas administration och ger nämnderna bättre överblick över resultat och kvalitet.

Styrmodellen utgår främst från kommunens vision och gemensamma värdegrund som fastställs av kommunfullmäktige.

Kommunfullmäktige beslutar om mål och indikatorer med målvärden i samband med *Mål och budget*. Dessa gäller för hela mandatperioden och omfattar olika områden som kommunfullmäktige anser behöver särskild styrning. Nämnder och bolag beslutar om nämndplaner med budget som omfattar nämndmål, det vill säga prioriteringar som anger hur de konkret ska bidra till att uppfylla kommunfullmäktiges mål och utveckla den egna verksamheten inom ramen för nämndens ansvarsområde. Nämndmålen kan vara långsiktiga och omfatta hela mandatperioden. Förvaltningar verkställer den politiska viljan i verksamhetsplaner och bolagen i affärsplaner.

En fungerande uppföljning är viktig när ansvar och befogenheter är decentraliserade. Nämnderna följer upp nämndmål, indikatorer och uppdrag tre gånger per år och återrapporterar till kommunfullmäktige två gånger per år. Nämndernas uppföljning och rapportering utgör grunden för uppföljningen av fullmäktiges mål och indikatorer som återrapporteras till kommunfullmäktige i samband med delårsrapport och årsredovisning.

Intern kontroll

Syftet med intern kontroll är att säkerställa att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt, att information och rapportering om verksamheten och ekonomin är tillförlitlig och rättvisande samt att verksamheten efterlever lagar och avtal med mera.

Arbetet med intern kontroll inom kommunen utgår från kommunfullmäktiges beslut 2013 om reglemente för intern kontroll och sker utifrån riktlinjer till reglemente för intern kontroll. Reglemente och riktlinjer reviderades under 2023 och börjar gälla från och med 2024. Revideringen omfattar renodlade styrsignaler, ett moderniserat språk och en anpassning till nuvarande styrning genom exempelvis kommunallagen från 2017. I revideringen finns även ett tillägg avseende ansvaret för kommunens visseblåsarfunktion.

Respektive nämnd och bolagsstyrelse har ansvar för den interna kontrollen i kommunen. Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för att se till att kommunen har en god intern kontroll. Kommunstyrelsen ska enligt uppsiktsplikten bidra med stöd till och utvärdering av den interna kontrollens funktionalitet och ändamålsenlighet och rapportera detta till kommunfullmäktige. Nämndernas och bolagsstyrelsernas internkontrollplaner beskriver vad som behöver göras utifrån prioriterade risker som framkommit i riskanalysen. Varje kontrollmoment i internkontrollplanen följs upp enligt beskriven frekvens och metod. Nämnder och bolagsstyrelser redovisar årligen resultatet av sin uppföljning till kommunstyrelsen.

Nämnderna och bolagens internkontrollplaner 2023 innehöll fyra obligatoriska kontrollmoment som identifierats av kommundirektörens ledningsgrupp. Kontrollmomenten genomfördes gemensamt och analyserades utifrån varje nämnd och bolags verksamhetsområde.

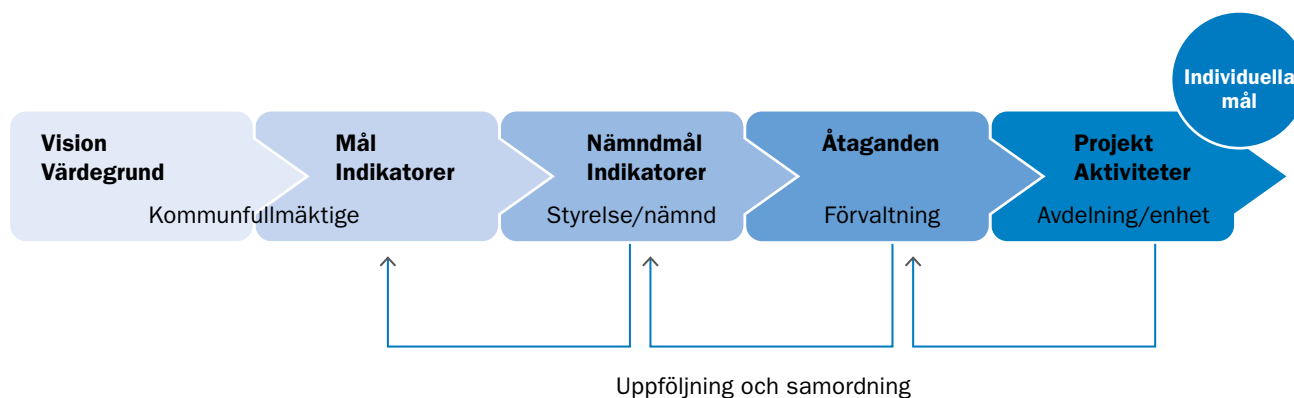

Foto: Thomas Hultgren

Kommunfullmäktiges mål och uppföljning

Haninge kommun tillämpar mål- och resultatstyrning. För perioden 2023–2026 har Haninge kommun totalt nio övergripande mål som fastställdes av kommunfullmäktige i samband med Mål och budget. Till varje kommunfullmäktiges mål finns indikatorer med uppsatta målsättningar som ska fånga den effekt som avses med respektive mål. Kommunens nio mål följs upp med indikatorer och målvärden som sträcker sig över hela mandatperioden och som ska uppnås till år 2026.

Kommunfullmäktiges mål omfattar rubrikerna Tryggare invånare, En skola med fokus på kunskap och studiero, En meningsfull fritid för invånarna, Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning, Ordning och reda i ekonomin, Målinriktat miljöarbete, Attraktiva bostäder och närmiljö, Hög kvalitet i kommunens tjänster samt En attraktiv arbetsgivare. Fullmäktiges mål visar den övergripande styrningen av kommunen och den politiska plattformen pekar ut de högsta prioriteringarna.

Kommunfullmäktiges mål avser hela mandatperioden och kommunfullmäktiges indikatorer har målvärden för år 2026. Flera av fullmäktiges indikatorer är hämtade från externa källor och mätningar, vilket gör att årets utfall inte publiceras i samband med att årsredovisningen upprättas utan kommer under efterföljande år med eftersläpning. För att uppfylla målen i slutet av mandatperioden behöver en förflyttning ske varje år och takten kan variera mellan åren.

Samtliga kommunfullmäktiges mål följdes upp och analyserades med underlag från nämndernas och bolagens årsredovisningar.

Mål 1: Trygga invånare

Tryggheten är vår tids stora frihetsfråga. Det offentliga rummet ska tas tillbaka till hederliga invånare och resurser ska läggas på uthålliga åtgärder som bidrar till minskad kriminalitet och ökad trygghet. Kommunen har som mål att Haninge inte ska ha några utsatta områden 2030.

Mål 1: Trygga invånare

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Anmälda brott om skadegörelse per 1000 invånare	32,5	*	27,0
Trygghet i skolan, årskurs 8 (%)	79,9 %	79,9 %	86,0 %
Ungdomars upplevda trygghet i sitt bostadsområde	69,0 %	**	78,0 %

*Anmälda brott om skadegörelse per 1000 invånare – publiceras vecka 13.

**Ungdomars upplevda trygghet i sitt bostadsområde. Källa: Stockholmsenkäten, mäts jämna år, tillgänglig i september.

Uppföljning

Under 2023 la kommunen särskild vikt vid ökad närvaro i Haninges utsatta områden. Dels för att signalera en hög prioritet, dels för att skapa trygghet i de utsatta områdena. Strategiska arbetsmetoder och insatser valdes och genomfördes utifrån kunskapsbaserade metoder. En betydande framgångsfaktor är samverkan, som är en grundförutsättning för ett effektivt trygghetsarbete.

Långsiktiga och förebyggande åtgärder

Kommunen arbetade för en ökad trygghet genom olika satsningar i samtliga kommundelar. Kommunen la särskild vikt vid ökad tillgänglighet och närvaro i Haninges utsatta områden Jordbro och Brandbergen. Forskningen visar fortsatt att lättillgängliga, förebyggande och tidiga insatser

för barn och unga i riskzon är ett effektivt sätt att förbättra ungas livsvillkor. För barn och unga i riskzon genomfördes en förstärkning av kommunens arbete. Genom kunskapsbaserade och samordnade insatser erbjöds unga personer och deras familjer ett flexibelt och tillgängligt stöd. Under 2023 fick cirka 35 ungdomar från 10 års ålder stöd för att bryta en kriminell livsstil genom samordnade insatser.

Genom uppsökande verksamhet i miljöer där unga vistas och en ökad vuxennärvaro kan unga i riskzon identifieras och insatser sätts in i ett tidigt skede. Under året utökades bland annat antalet fältassistenter från sex till åtta, vilket resulterade i fler uppsökande pass på kvällar och helger samt fler och tätare skolbesök under dagtid. Samverkan är en

betydande framgångsfaktor för ett effektivt trygghetsarbete. I Haninge kommun finns en etablerad struktur för samverkan, SSPF, som är en beprövad metod där skola, socialtjänst, polis och fritidsverksamheter deltar för att tidigt upptäcka ungdomar i riskzonen. Genom att utbyta information skapas en helhetssyn av den ungas situation och kommunen kan erbjuda riktade insatser och stöd.

En förstudie av kommunens arbete med risk- och skyddsfaktorer och trygghetsfrämjande insatser genomfördes av forskningsinstitutet RISE. Utifrån förstudien påbörjade kommunen ett samarbete med Statens institutionsstyrelse (SiS). Samarbetet syftar till att minska antalet placeringar, korta vårdtiderna och förbättra utslussning och hemflytt för placerade barn och unga. Som en del i att motverka kriminalitet och missbruk erbjuder kommunen en avhopparverksamhet. 25 procent av deltagarna har gått vidare till fortsatt återetablering i samhället. Ett effektivt återfallsförebyggande arbete ger stora vinster, både för den enskilda individen såväl som för samhället.

Kommunen påbörjade ett arbete med att ta fram ett trygghetsprogram som ska samla hela kommunens trygghetsarbete. Programmet väntas antas under 2024. Utöver framtagande av programmet ansökte kommunen om förordnande av kommunala ordningsvakter till följd av den nya lagstiftningen från 1 januari 2024. Kommunen utökade även sin kameraövervakning och har väktarrondring som trygghetsstärkande insatser.

Tillgänglighet och stöd

Första linjens socialtjänst infördes under året och ska öka tillgängligheten och kvaliteten inom socialtjänsten. Den nya målgruppsanpassade organisationen syftar till att möta

målgruppernas behov på ett mer effektivt sätt och ska stärka det förebyggande arbetet. Det ska vara enklare att komma i kontakt med socialtjänsten. Den nya organisationen ska bidra till att barn, unga, vuxna och familjer i utsatthet ska få hjälp att förebygga allvarlig problematik tidigare. Som en del i arbetet lanserades en e-tjänst för orosanmälningar. Familjecentralen i Handen kompletterades med ett hembesöksprogram, främst för invånare i Jordbro och Brandbergen. Som ett resultat av en ökad efterfrågan på föräldrastödsprogram erbjöd kommunen fler tillfällen vilket ledde till att fler föräldrar fick ta del av insatsen.

Fysisk inaktivitet har en korrelation med psykisk ohälsa, vilket i sig är en av flera bidragande faktorer som potentiellt ökar risken för kriminellt beteende. Som ett sätt att motverka detta stöttade kommunen föreningar finansiellt för att öka antalet arrangerade prova-på-aktiviteter och programpunkter under loven. Kommunen anställde även hälsokoordinatorer i Jordbro och Brandbergen för att stärka förmågan att nå ut till barn och unga inom idrotten.

För kommunfullmäktiges indikatorer redovisas utfall med eftersläpning. Kommunfullmäktiges indikator *Brott om skadegörelse per 1 000 invånare* minskade med drygt en procentenhet från 2020 fram till 2022. Brottsminskningen kan vara en effekt av det utökade samarbetet mellan kommunen, polisen, civilsamhället och lokala föreningar. Genom kontinuerliga lägesbildsanalyser samordnas insatser till områden med behov av ökad tillsyn.

Under året genomfördes kommunövergripande trygghetsinsatser i samband med extraordinära händelser i kommunen. Målet för dessa insatser var att öka känslan av trygghet hos invånare genom en hög närvaro.

Mål 2: En skola med fokus på kunskap och studiero

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Skolor i Haninge kommun ska präglas av tydliga regler och fokus på trygghet, resultat och studiero.

Mål 2: En skola med fokus på kunskap och studiero

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Elever i år 9 som är behöriga till yrkesprogram, kommunala skolor, andel (%)	85,2 %	84,1 %	90,0 %
Elever som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, hemkommun (%)	71,4 %	71,2 %	80,0 %
Gymnasieelever med behörighet till universitet och högskola inom 3 år, andel (%)	51,7 %	52,1 %	55,0 %
Gymnasieelever med examen inom 3 år, andel (%)	65,1 %	66,3 %	70,0 %
Gymnasieelever med indraget studiestöd p.g.a. ogiltigt frånvaro, andel (%)	14,9 %	16,6 %	7,5 %
Antal inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi	5,5	*	5,5

*Antal inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, publiceras vecka 16.

Uppföljning

Utbildning är ett prioriterat område och kommunen har flera utvecklingsarbeten i gång för att stärka barn och elevers resultat och ge dem ökad kunskap i en trygg miljö. Kommunens målsättningar är ambitiösa och under 2023 har resultaten för flera av indikatorerna ökat jämfört med föregående år samtidigt som elevers behörighet till gymnasieskola och närvaron i skolan är fortsatta utvecklingsområden.

Barn och elevers utveckling avseende kunskap och resultat

Varje elev i kommunens skolverksamheter ska få tillgång till undervisning och en lärmiljö som bidrar till utveckling av kunskaper och förmågor som ska leda till egen försörjning genom arbete eller högre studier.

Språkutvecklingen är särskilt viktig då evidens visar att bristande språklig förmåga har stor påverkan på barn och elevers resultat. Språknätverket i förskolan har fokuserat på att främja den språkliga medvetenheten hos pedagogerna i arbetet med att utveckla barnens ordförråd. Under hösten 2023 fokuserade kommunen på att erbjuda plats till barn som inte går i förskolan för att öka deras förutsättningar för en bättre språkutveckling.

Skolverkets officiella statistik gällande antal barn per årsarbetare 2023 och personal 2023 redovisas under våren 2024. Den preliminära statistiken visar att antalet barn per årsarbetare uppgår till 5,5.

Meritvärdet, andelen elever som uppnådde betygsgränserna i samtliga ämnen och andelen elever som var gymnasiebehöriga i årskurs 9 sjönk för både kommunala skolor och kommunens fristående skolor. Samma trend gällde för Stockholms län vilket innebär att det kan vara nödvändigt att titta på vilken påverkan olika händelser i samhället har på resultaten. Anledningen till att betygsresultaten sjönk är komplex. Bland annat kvarstod vissa negativa effekter av pandemin i form av hög skolfrånvaro och ett kunskapsstapp som särskilt drabbade elever som redan har svårigheter. Det var även ett större fokus på trygghets-

frågan i skolan till följd av ökad otrygghet i samhället, vilket periodvis försvårade kunskapsuppdraget.

Indikatorn *andel elever i årskurs 9 som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen* var för år 2023 71,2 procent, en marginell minskning från 71,4 procent. Utfallet gällde för elever folkbokförda i Haninge kommun oavsett var de gick i skolan. Andelen elever som uppnådde kunskapskraven i alla ämnen i Haninges kommunala skolor sjönk från 66,4 procent till 65,1 procent. Det fanns en tydlig skillnad mellan pojkars och flickors resultat och skillnaden ökade igen efter att ha minskat året innan. Under åren 2022 till 2023 ökade andelen flickor som uppfyllde betygsgränserna i samtliga ämnen från 65,9 procent till 66,2 procent. Samtidigt minskade pojkarnas prestationer från 66,9 procent till 64,1 procent under samma tidsperiod.

Under hösten 2023 öppnade kommunen skolakuten. Det är en särskild undervisningsgrupp där det är möjligt att göra längre placeringar. Elever med extraordinära behov och utmaningar ska få möjlighet att tillgodogöra sig undervisningen i mindre undervisningsgrupper med hög studiero och individuellt anpassade stödinsatser. Sedan start har elevnärvaron varit nära 100 procent och flera av eleverna prognostiseras uppnå gymnasiebehörighet.

Andel gymnasieelever med indraget studiestöd på grund av ogiltigt frånvaro gick i negativ riktning jämfört med 2022. För att tidigt identifiera frånvaro och säkerställa förutsättningar för hög närvaro utvecklades digitala verktyg kring administration. För att stärka arbetet med närvarofrämjande insatser i skolan utökades dessutom närvaroteamets arbete till att samverka mellan grundskola och gymnasium.

Gymnasieskolan har de senaste åren haft en positiv resultatutveckling. Den positiva resultatutvecklingen är starkast inom yrkesprogrammen.

Genom att erbjuda fjärrundervisning och distanskurser inom vuxenutbildningen har tillgängligheten för vidare studier stärkts för individer, oavsett geografiskt läge, att

läsa in gymnasiekurser som ger behörighet till högre studier eller möjlighet att växla yrke.

Hösten 2023 fick även yrkesprogrammen en egen Erasmus-ackreditering och påbörjade sitt internationaliseringsarbete där ett centralt mål är att stärka yrkesprogrammets attraktivitet.

Trygga skolmiljöer

Trygghetsfrågorna är i fokus för hela kommunen, även för barn och elever i skol- och undervisningsmiljö.

Tryggheten i förskolan bedöms generellt vara god och många av de insatser som genomförs i förskolan syftar till att främja en trygg miljö för barn och vuxna. Nya rutiner för arbetet med kränkningar och trygghetsskapande åtgärder implementerades. En utbildning kring kränkande behandling och trakasserier togs fram för alla förskolor och ska gås igenom en gång per termin.

Alla förskoleområden inrättade under året barnrättsteam i syfte att på ett systematiskt sätt arbeta för en inkluderande och tillgänglig förskola för alla barn, med särskilt fokus på förskolans kompensatoriska uppdrag. Barnrättsteamet är ett forum där olika funktioner lägger särskilt fokus på trygghetsarbete och tillsammans arbetar för att förskolans verksamhet ska vara rolig, lärorik och tillgänglig för alla barn.

Grundskolan har haft stort fokus på att stärka trygghet och studiero för att förbättra studieresultaten. Genom *Tryggare skola* bedrivs ett systematiskt brottsförebyggande arbete på tre grundskolor. Skolorna rapporterar att de är nöjda och bedömer att arbetet kommer att bidra till ökad trygghet. Möjligheten att sprida konceptet till övriga skolor utreds.

Grundskolans samverkan med socialtjänsten i enskilda elevärenden stärktes under året genom att möjliggöra för bättre samplanering av insatser för elever. Samplaneringen ger bättre matchning av insatser och stärker arbetet med eleverna.

Mål 3: En meningsfull fritid för invånarna

Ett rikt fritidsliv bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Hälsoperspektivet ska finnas med i kommunala verksamheter för att främja ett hälsosamt Haninge.

Mål 3: En meningsfull fritid för invånarna

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god (%)	78,0 %	*	85,0 %
Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god (%)	60,3 %	**	65,0 %
Elever i grundskolan som sällan eller aldrig deltar i idrottsaktiviteter på sin fritid	21,8 %	***	15,0 %
Medborgarnas nöjdhet med idrotts- och friluftsanläggningar ****			
Möjlighet att komma utomhus i särskilt boende för äldre (%)	55,0 %	58,0 %	59,0 %

*Andelen ungdomar som upplever att tillgången till idrottsaktiviteter är god (%), Skolenkåten, tillgänglig i maj.

**Andelen ungdomar som upplever att tillgången till kulturaktiviteter är god (%), Skolenkåten, tillgänglig i maj.

***Elever i grundskolan som sällan eller aldrig deltar i idrottsaktiviteter på sin fritid, Skolenkåten, tillgänglig i maj.

****Medborgarnas nöjdhet med idrotts- och friluftsanläggningar, indikatorn utgår då mätvärdet ej kan inhämtas efter att SCB ändrat enkätfrågorna.

Uppföljning

Under 2023 ökade kommunen möjligheterna för invånarna att komma i rörelse genom olika åtgärder. Arbetet bedrevs med fokus på målgrupperna barn och unga, personer med funktionsnedsättning, personer i särskilt boende för äldre samt deltagare inom daglig verksamhet. Kommunen arbetade även med att bredda utbudet av kulturaktiviteter och utöka målgruppsanpassade kulturaktiviteter.

Meningsfull fritid för invånarna oavsett ålder

Befolkningen, särskilt barn, unga och äldre, har en alltmer stillasittande livsstil som kan leda till ohälsa och ökad fetma. För att motverka den utvecklingen arbetade kommunen med att stimulera ett intresse för fritidsutbudet, främja självorganiserad idrott, friluftsliv och stödja idrotts-

föreningar. Åtgärderna inkluderar ökat inflytande och delaktighet i planering och genomförande av aktiviteter, utökade öppettider, skapande av sociala platser i naturområden, stöd till föreningslivet samt marknadsföring av aktiviteter. Kommunen bedömer att arbetet har stimulerat fler invånare, såväl barn och unga som personer i särskilt boende för äldre, att delta i fysisk aktivitet och därigenom främjat både fysisk och psykisk hälsa.

Under året deltog 66 procent av barn och unga i Haninge någon gång i en idrottsaktivitet som fått lokalt aktivitetsstöd. Under sommar-, höst- och jullov genomförde kommunen via lovmedel 400 aktiviteter som besöktes av 2 800 barn och unga.

Ett annat sätt att locka fler invånare till fysisk aktivitet var att öka tillgängligheten till kommunens anläggningar, hallar och friluftsområden. Under sommarperioden hölls Höglundabadet öppet, där barn från prioriterade målgrupper erbjöds intensivsimskola. Öppettiderna utökades för allmänheten i kommunens idrottsanläggningar, framför allt för att barn och unga skulle få ökad tillgänglighet till anläggningarna.

Kommunen samverkade med föreningar i syfte att erbjuda anpassade fritids- och kulturaktiviteter och meningsfull fritid. Personer i särskilt boende för äldre och deltagare i daglig verksamhet kan aktivt påverka och delta i anpassade aktiviteter som Funkisfestival, simning och anpassade besök på bibliotek. För äldre erbjöds fler hälsoinsatser genom stöd av arbetsterapeuter i sociala aktiviteter eller förstärkt möjlighet till gymnastik och styrketräning.

Utvecklandet av anpassade aktiviteter genomfördes med hjälp av metoden *Individens behov i centrum (IBIC)* med fokus på nutrition och hälsa. Användningen av IBIC ger stöd för att tillsammans med individen formulera nuläge och mål, med fokus på de individuella behoven och det som är viktigt för individen. Det är ett långsiktigt arbete för ökad delaktighet och ökat hälsoperspektiv för kommunen. Resultat och effekter kommer kunna synliggöras när metoder och ökad kompetens är fullt ut införda i verksamheterna.

När det gäller självbestämmande inom daglig verksamhet var Haninge kommuns resultat 89 procent, vilket var 14 procent över det nationella snittet. Dessutom svarade 89 procent som bor på gruppboende enligt LSS att de har en hög trivsel, vilket också var över nationellt snitt.

Kommunfullmäktiges indikator *Möjlighet att komma utombus i särskilt boende för äldre* innefattar både egen regi och privata utförare vilket inte ger kommunen full rådgivning över utfallet. Trots detta låg det samlade resultatet från undersökningen mycket nära målvärdet för mandatperioden. Samtliga verksamheter i egen regi låg över målvärdet för 2026.

Under 2023 gjorde kommunen flera insatser för att utveckla innehållet i parker och lekparkar samt öka utbudet av lekplatser. Kommunen arbetade med olika dialogformer för att engagera allmänheten samt möta behov och önskemål från invånarna. Stimulerande och inspirerande lekplatser är en viktig del för att få barn i rörelse samtidigt som det utgör en samlingspunkt i samhället.

En god kulturtilgång

Under året rapporterades 1 359 kulturaktiviteter med 53 000 besök, där cirka 54 procent av aktiviteterna var direkt riktade till barn och unga. Många aktiviteter riktades till såväl vuxna som barn. För att kunna nå målgrupper i högre utsträckning ser kommunen ett behov av att utveckla ännu tydligare och mer riktade målgruppsanpassade program.

En förutsättning för att kommunen ska kunna utveckla bredden av aktiviteter är att det finns lokaler och anläggningar som möjliggör olika former av aktiviteter på samma plats. Vega skola och aktivitetshus är ett exempel där skola, fritid och civilsamhälle samverkar med barnens behov i fokus. Platsen skapar unika förutsättningar för barn och unga att fokusera på lärande och bildning samtidigt som de erbjuds hög tillgång och närhet till ett brett och varierat kultur- och fritidsutbud.

Foto: Fredrik Hjerling

Mål 4: Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta vara på de förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla hög kvalitet. Fler företag ger fler jobb, vilket leder till mindre bidragsberoende. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet.

Mål 4: Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Arbetsplatskvot	0,62	*	0,68
Nöjd kund index för företagare (NKI)	80	**	80
Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv.	1 427	***	1 200
Sammanfattande omdöme företagsklimat (index 1–6 Svenskt näringsliv)	3,32	3,23	3,70
Företagsklimat enl. ÖJ (Insikt) – Bygglov – Totalt, NKI	77	****	74

*Arbetsplatskvot i BAS, utfall 2023 publiceras vecka 48, 2024.

**Nöjd kund-index för företagare (NKI), utfall 2023 publiceras vecka 17, 2024.

***Kostnad ekonomiskt bistånd, kr/inv., utfall 2023 publiceras vecka 35, 2024.

****Företagsklimat enligt Öppna Jämförelser (Insikt) – Bygglov – Totalt, NKI, utfall 2023 publiceras vecka 17, 2024.

Uppföljning

Under året arbetade kommunen med insatser som har underlättat för det lokala näringslivet att utvecklas och växa. Samtidigt skapade Haninge kommun förutsättningar för nya företag att etablera sig i kommunen. Kommunen får höga betyg i mätningar av företagets nöjdhet och arbetet med detaljplaner pågår för att skapa förutsättningar för företagsetableringar och fler arbetstillfällen. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd och det utbetalda ekonomiska biståndet minskade under 2023.

Effektiv service till näringslivet

Kommunen arbetar för en aktiv dialog med det lokala näringslivet. Under året genomfördes bland annat över 100 företagsbesök. Syftet med företagsbesöken är att skapa förståelse och förbättra förutsättningarna att driva företag i kommunen.

Kommunen ska erbjuda snabb och effektiv service som underlättar för företagen att växa och etablera sig i Haninge kommun. Kommunens service till företag och näringsliv mäts och följs upp årligen genom Nöjd kund-index (NKI). Resultatet för 2022 presenterades under våren 2023 och var det högsta för kommunen sedan mätningarna startade – ett NKI på 80. Det gjorde att kommunen klättrade till en andra plats bland Sveriges största kommuner. En bidragande anledning till resultatet var det ihålliga och långsiktiga förbättringsarbetet som genomfördes inom kommunens bygglovsprocess.

Svenskt näringsliv mäter företagarnas upplevelse av att driva företag i kommunen årligen. Utfallet visade ett marginellt lägre resultat för 2023 jämfört med 2022. Mätningen visade att företagarna bland annat anser att kommunen bör prioritera åtgärder som leder till minskad brottslighet och ökad trygghet i kommunen.

Under 2023 pågick ett arbete med ett flertal detaljplaner som syftar till att skapa förutsättningar för nya företagsetableringar och fler arbetstillfällen i kommunen. Arbetet

med detaljplanerna bidrar till en god balans i antalet arbetstillfällen i förhållande till antalet invånare. Detta kommer också förbättra möjligheterna för företag att starta och växa i Haninge och på sikt innebära en förbättrad arbetsplatskvot.

Samordning och individuellt stöd

För att färre invånare ska vara i behov av ekonomiskt bistånd arbetar kommunen med vedertagna och kunskapsbaserade metoder. Detta innebär att personer får ett mer samordnat stöd för att komma ut i arbete, studier och egen försörjning. Resultatet för 2023 var en minskad andel bidragshushåll i förhållande till befolkningen i Haninge kommun. Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd och utbetalt ekonomiskt bistånd minskade under året jämfört med föregående år. Resultatet för indikatorn *Kostnad ekonomiskt bistånd, kronor per invånare* publiceras i slutet av augusti 2024.

Kommunens arbetsmarknadscenter ger individuellt stöd till personer som är aktuella inom socialtjänsten eller riskerar försörjningssvårigheter. Insatserna är jobbfokuserade i kombination med sociala och hälsostärkande aktiviteter. Under 2023 hade verksamheten 611 deltagare inskrivna. Under året avslutades 325 deltagare från arbetsmarknadscentret. Av dem gick 51 procent vidare till arbete, studier eller insatser hos en annan myndighet.

Under 2023 fick 35 unga vuxna ett ungdomsjobb. Erbjudandet riktar sig mot ungdomar som är 17–29 år och är bosatta i Haninge kommun. Det är i första hand ungdomar som kan ha svårt att hitta jobb på egen hand som erbjuds ungdomsjobb. Insatsen resulterade i att 68 procent av ungdomarna gick vidare till arbete, studier eller insatser hos annan myndighet under 2023. Detta var en ökning med 5 procent jämfört med 2022.

Satsning på feriejobb

Kommunen erbjuder årligen ungdomar i åldern 16–17 år feriejobb under sommarlovet. Under året genomförde 734 ungdomar feriejobb genom kommunen. Det innebar en ökning med 3 procent i jämförelse med 2022 och var det största antalet platser Haninge kommun någonsin har erbjudit. 41 procent av platserna erbjöds i en gemensam satsning med näringsliv och föreningar – totalt 290 ung-

domar fick ett feriejobb genom projektet *Tillsammans för Haninge*. Satsningen genomfördes i syfte att få fler ungdomar att delta i arbetet, ta ansvar för kommundelen och försöka hålla området tryggt och fritt från skadegörelse. Projektet ingår i ett hållbart och långsiktigt arbete med förebyggande och trygghetsskapande insatser för att motverka nedskräpning, skadegörelse, hot och våld.

Mål 5: Ordning och reda i ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. Kommunens ekonomi ska långsiktigt stärkas med ökad självfinansiering av investeringar. På sikt ska kommunalskatten sänkas.

Mål 5: Ordning och reda i ekonomin

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Låneskuld per invånare (tkr)	42,2	41,4	58,6
Resultat av skatteintäkter och statsbidrag (%)	10,5	4,2	3,0

Uppföljning

Haninge kommun utarbetade under året ramar och mandat för kommunens styrsystem som innefattar ekonomi-, mål- och kvalitetsstyrning samt intern kontroll. Utöver det tog kommunen fram en ny finanspolicy och riktlinjer för finansverksamheten.

En god ekonomi

Utfallet för indikatorn *resultat som andel av skatteintäkter och generella statsbidrag* var 4,2 procent, vilket var högre än budgeterat resultat (1,8 procent). Det goda resultatet berodde främst på högre skatteintäkter och finansiella intäkter än budget inom finansförvaltningen. Resultatet för indikatorn bidrar till målet samt till att kommunen följer riktlinje för god ekonomisk hushållning, både för det enskilda året och över rullande fyra år (7,6 procent).

Utfallet för indikatorn *låneskuld per invånare* var 41,4 tusen kronor. Tornbergets låneskuld var oförändrad jämfört med 2022 (4 100 miljoner) medan antalet invånare ökade med 2 068 invånare under året. Utfallet för indikatorn var lägre än 2022, efter att ha varit ökande mellan 2018 och 2022.

Styrdokument för en tydligare styrning

Under 2023 beslutade Haninge kommun om flera nya styrdokument för kommunen och de helägda bolagen. Styrdokumentet beskriver hur verksamheten ska arbeta med kommunens styrsystem och finansverksamhet. Riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll beskriver hur kommunens organisation ska omsätta den politiska viljan till effekt. Haninge kommuns styrsystem består av ekonomi-, mål- och kvalitetsstyrning. Tillsammans med intern kontroll utgör dessa grunden för att styra, leda, planera och följa upp kommunens verksamheter. Finans-

policyn styr vad som ingår i finansverksamheten och riktlinje för finansverksamheten anger handlingsutrymme och hur den operativa verksamheten ska bedrivas. Syftet är att möjliggöra en ökad självfinansiering genom att nyttja kommunens resurser på bästa sätt inom kommunkoncernen. Utöver detta fastställdes även nya ägardirektiv för Tornberget Fastighetsförvaltnings AB av kommunfullmäktige. Sammantaget ska dessa styrdokument bidra till en effektivare styrning av kommunens organisation och bolag.

En ökad ekonomisk effektivitet

Under 2023 vidtog kommunen åtgärder för att se över investeringsvolymen och se till att den är relevant i omfattning och tid. Detta innebär att investeringar som inte är påbörjade eller inte längre är aktuella ska tas bort. Ett exempel är kommunens idrotts- och fritidsanläggningar som under de senaste åren redovisat ett överskott i investeringsbudgeten. Kommunen ökade genom åtgärder och uppföljning genomförandegraden av beslutade investeringar för kommunens anläggningar från 18,2 procent 2022 till 28,1 procent 2023. Det finns flera faktorer som påverkar kommunens möjligheter till högre genomförandegrad, exempelvis omvärldsfaktorer som påverkar möjligheter till leverans av material som fördröjer det planerade arbetet. Stort fokus var därför på de interna faktorerna som kommunen kan råda över, som förbättrad beredning och tydligare processer för arbetet, utöver en utökad uppföljning av investeringar.

Konkurrensutsättning bidrar till en högre ekonomisk effektivitet och en strävan att höja kvaliteten i verksamheten. Inom äldreomsorgen pågår ett omställningsarbete för att kunna genomföra ett kostnadseffektivt och kostnadsneu-

tralt införande av lagen om valfrihetssystem (LOV) på särskilt boende. Det pågår även ett arbete med att se över effektiviteten och konkurrensneutraliteten i den kommunala hemtjänsten.

Motverka välfärdsbrott

Välfärdsbrott handlar om att offentliga utbetalningar inom välfärdssystemet betalas ut på felaktiga grunder. Haninge kommun arbetar på olika sätt för att motverka att kommunen utsätts för välfärdsbrottslighet. Ett konkret resultat av detta arbete var att en privat utförare avvecklade sin hemtjänstverksamhet i Haninge kommun på grund av välfärdsbrottslighet under 2023. Företaget utförde insatser i omfattande utsträckning som inte behövdes.

Under en utredningsperiod hänvisades företagets kunder till kommunens utförare i syfte att få insyn i det faktiska hjälpbehovet. Omsorgstagare som hade företaget som utförare har i hög utsträckning av sagt sig fortsatta insatser. Genom arbetet undvek kommunen att betala ut 750 tusen kronor för tjänster som företaget oskäligt gjorde anspråk på. Arbetet med att motverka välfärdsbrottslighet fortsätter under 2024 då kommunen kommer utöka arbetet genom bland annat ökad samverkan med andra kommuner och myndigheter.

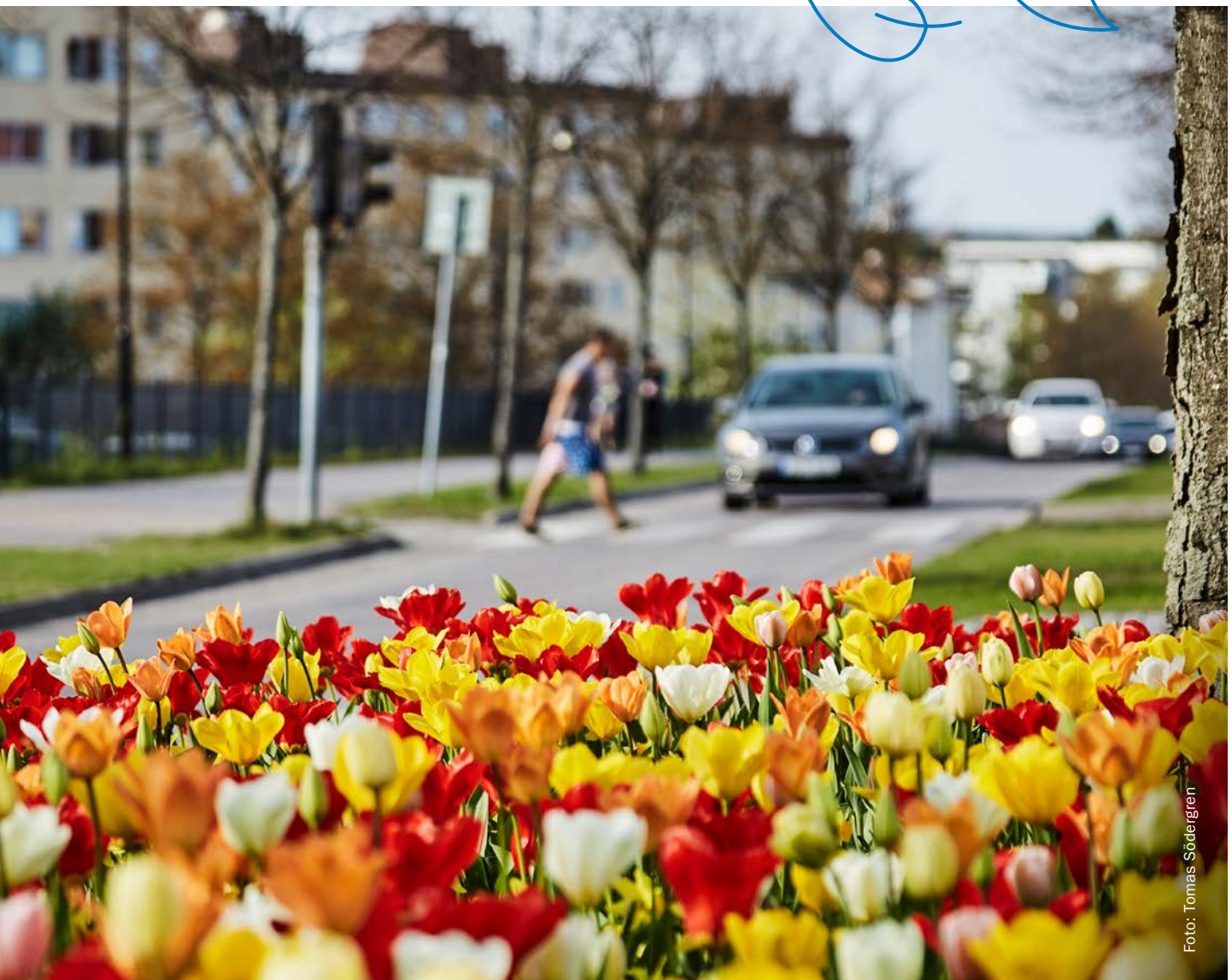
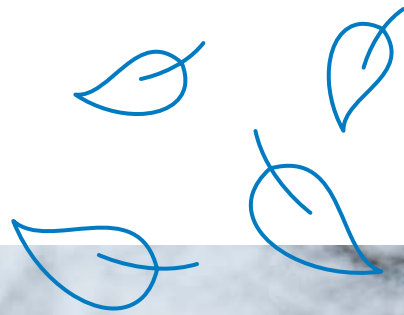

Foto: Tomas Södergren

Mål 6: Målinriktat miljöarbete

Kommunen ska ha en tydlig styrning mot ambitiösa miljömål. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närmommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Mål 6: Målinriktat miljöarbete

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Energianvändning i kommunala lokaler och bostäder (kWh/m ²)	123	121	117
Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling (%)	33,0 %	*	35,0 %
Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton CO ₂)	284	236	-
VA-utbyggnad i omvandlingsområden**	-	-	215

*Publiceras vecka 46, värdet avser året innan.

**Utgångspunkt är utbyggnadsplanen i Vatten- och avloppsplanen som beslutades av kommunfullmäktige 2020-09-14.

Uppföljning

Resultatet från kommunens samlade klimat- och miljöarbete går i rätt riktning. Resultaten för utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter minskade under 2023 såväl som energianvändningen i lokaler och bostäder. Samverkan är en framgångsfaktor och en grundförutsättning för ett framgångsrikt miljö- och klimatarbete.

Gemensamt ansvar för resurser

Haninge kommuns arbete för att uppnå miljömålet sker genom samarbeten med närliggande kommuner i Södertörn samt med Haninge bostäder AB och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB. Målet är att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt arbete inom miljö och klimat. Tornberget Fastighetsförvaltnings AB kopplar de flesta av sina bolagsspecifika mål till hållbar utveckling, inklusive att minska energianvändningen i de lokaler som bolaget äger och förvaltar. Utfallet 2023 för indikatorn *Energianvändning i kommunala lokaler och bostäder* var 121 kilowattimmar per kvadratmeter, en marginell minskning jämfört med utfallet från 2022. En bidragande faktor till denna minskning är fastighetsbolagets arbete med att utveckla styr- och optimeringssystem för löpande drift. Bland annat förbättrades energiuppföljningssystemet, vilket skapar möjligheter för energibesparing. För att skapa hållbar utveckling har kommunen och Tornberget Fastighetsförvaltnings AB ett pågående projekt för att utveckla en hyresmodell som förväntas vara i drift år 2025. Hyresmodellen ska möjliggöra korrekta livscykelanalyser och kostnader, vilket förväntas bidra till långsiktigt hållbara byggnader och minska byggnadernas klimatpåverkan.

Under 2023 genomförde kommunen åtgärder för att underhålla lokaler och effektivisera energianvändningen. Torvallas sportanläggningar ingår i ett projekt med målet att öka energieffektiviteten genom återvinning av energi. Detta är ett pågående projekt för kommunens anläggningar, som behöver fortsätta fram till 2030. 1 700 armaturer byttes ut till energisnålare alternativ, vilket är ett viktigt steg i att göra kommunens drift hållbar över tid. Vidare har kommunen ett systematiskt arbetssätt att avväga ekonomi, kvalitet och hållbarhet vid inköp och upphandlingar.

Att ta hänsyn till tjänstens, produktens eller företagets hållbarhet är en viktig del av kommunens övergripande mål att göra sin verksamhet mer hållbar och miljövänlig.

Resultat saknas för indikatorn *Andel hushållsavfall insamlat för materialåtervinning, inklusive biologisk behandling (%)*. Detta beror på att resultatet för 2023 publiceras i november 2024. Alla verksamhetslokaler, exklusive vissa särskilda boenden som Tornberget Fastighetsförvaltnings AB förvaltar, är utrustade för källsortering och materialåtervinning. Samtliga hyresgäster i Haninge bostäder AB:s bestånd har möjlighet att sortera matavfall och bolaget arbetar för att utöka möjligheterna för hyresgäster att källsortera övrigt avfall i miljörum.

Indikatorn *Utsläpp av växthusgaser från kommunens resor och transporter (ton CO₂)* visade en minskning med 16,9 procent under 2023, med ett totalt utfall på 236 ton koldioxid (CO₂). Detta innebär en positiv utveckling jämfört med resultatet från 2022. En bakomliggande faktor till utvecklingen var en minskning av antalet tjänsteresor och en ökad användning av tåg framför flyg. Denna förändring i resvanor bidrog till ökad hållbarhet och minskade utsläpp av växthusgaser från kommunens transporter.

Tydlig styrning mot ambitiösa mål

Den 1 januari 2023 började den nya vattentjänstlagen att gälla. Enligt lag ska det finnas en aktuell vattentjänstplan i samtliga kommuner. Vattentjänstplanen ska bland annat ge vägledning kring hur kommunen ska arbeta långsiktigt med allmänna vattentjänster och hantering av ökad belastning på kommunens VA-anläggningar vid skyfall. Kommunens vattentjänstplan väntas antas av kommunfullmäktige under hösten 2024.

För närvarande pågår en detaljplan för utbyggnad av vatten och avlopp vid Dalarö. Denna plan förväntas leda till en utökad kapacitet för kommunalt vatten och avlopp, vilket syftar till att minska den negativa miljöpåverkan i området, samtidigt som utbyggnaden möjliggör ökad permanent bebyggelse.

Mål 7: Attraktiva bostäder och närmiljö

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningkommun. Kommunen ska prioritera utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågsstationerna. Samtidigt ska kommunen utveckla Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende. Nybyggnation av bostadsrätter och ägda boenden ska prioriteras.

Mål 7: Attraktiva bostäder och närmiljö

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Bostäder med bostadsrätter, antal/1 000 inv.	144	*	143
Bostäder med äganderätter, antal/1 000 inv.	139	**	142

*Bostäder med bostadsrätter, antal/1000 inv., publiceras vecka 17.
**Bostäder med äganderätter, antal/1000 inv., publiceras vecka 17.

Uppföljning

Under året arbetade kommunen systematiskt med strategiska frågor avseende samhällsplaneringen i syfte att öka Haninge kommuns attraktivitet som inflyttningkommun. Kommunen arbetade även med fokus på prioriterade områden och målgrupper och anordnade trygghetsskapande, sociala och kulturella evenemang för att visa upp Haninges unika miljöer.

Långsiktig och ansvarsfull samhällsplanering

Kommunen ska under inledningen av varje ny mandatperiod aktualitetspröva kommunens översiktsplan. Detta resulterade i att kommunstyrelsen beslutade om att ta fram en ny översiktsplan med en tydlig inriktning för den långsiktiga utvecklingen i kommunen. Den nya översiktsplanen ska antas senast första halvåret 2026. Kommunen arbetar aktivt tillsammans med övriga Södertörns kommuner och kommunerna i länet med bland annat en regional utvecklingsplan för Stockholm (RUFSS) samt med en åtgärdsvalsstudie för Gullmarsplan tillsammans med regionen, Stockholm, Tyresö och Nynäshamn. Tack vare kommunens aktiva deltagande kunde kommunen påverka förslagen som tas fram på regional nivå så att de tar hänsyn till Haninges unika förutsättningar och utvecklingsambitioner. I samarbetet med Södertörnskommunerna arbetar kommunen tillsammans för en utveckling och förstärkning av transportinfrastrukturen. Vägplanen för Tvärförbindelse Södertörn vann laga kraft under januari 2024.

För att öka transparensen i kommunens samhällsplanering och resursutnyttjande gjordes flera insatser under 2023. Förslag på prioritering av kommande samhällsbyggnadsprojekt väntas antas under 2024. Projektprioriteringen är en viktig del i kommunens portfölj för samhällsbyggnadsprojekt. Där kan resurstillgången och tidplaner läggas mot varandra för att projekten ska bli så effektiva i sin framdrift som möjligt. En aktiv prioritering i projekten ökar möjligheten till ett gott resursutnyttjande.

Attraktiv boendekommun

För att möjliggöra för fler att flytta till Haninge och ses som en attraktiv kommun för inflyttning har Haninge kommun planerat fler nya områden med småhus och bostadsrätter i olika delar av kommunen.

Som en del i arbetet att prioritera nybyggnation är det viktigt att ha en fungerande bygglovshandläggning. Kommunens genomsnittliga handläggningstid under 2023 var knappt fyra veckor och 94 procent av alla bygglovsärenden beslutades inom tio veckor. Hela 99 procent av alla beslut i anmälningsärenden gjordes inom fyra veckor.

Under 2023 såg Haninge kommun över sin parkeringsstrategi. Översynen resulterade i att parkeringsavgifter på allmän platsmark i delar av centrala Handen togs bort samt att datumparkering togs bort i delar av kommunen.

Mål 8: Hög kvalitet i kommunens välfärdstjänster

Invånarna ska uppleva hög kvalitet i kontakt med kommunen. Bra bemötande och fokus på service betyder mycket för kvaliteten i kommunens tjänster. Konkurrensutsättning bidrar inte bara till högre ekonomisk effektivitet utan också till en ömsesidig strävan efter att höja kvaliteten.

Mål 8: Hög kvalitet i kommunens välfärdstjänster

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - bra bemötande, andel (%)	69,0 %	64,0 %	76,0 %
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - bra bemötande, andel (%)	46,0 %	46,0 %	60,0 %

Uppföljning

Under året påbörjades flertalet insatser för att höja kvaliteten och effektiviteten i kommunen, såsom att identifiera verksamheter som kan konkurransutsättas och införa digitala lösningar som ska underlätta för invånare i kontakt med kommunen.

Bemötande och kommunikation

Bemötandet har stor betydelse för hur invånare uppfattar kommunens tjänster. Kommunen genomförde flera satsningar för att säkerställa ett gott bemötande, såsom utbildningar för personal i olika verksamheter. För att förbättra kommunikationen med invånare och erbjuda bättre svar på felanmälan och synpunkter påbörjade kommunen ett arbete med att förbättra ärendehantering, främst inom frågor kopplade till Haninges fysiska miljö. Rutiner togs fram och samordningen utvecklades inom kommunen.

Andelen positiva svar i nationella brukarundersökningen från Socialstyrelsen gällande personalens bemötande minskade mellan 2022 (69 procent) och 2023 (64 procent) bland äldre som har hemtjänst. Motsvarande mätning av brukarbedömningen för särskilt boende inom äldreomsorgen visar på ett oförändrat resultat jämfört med 2022. En jämförelse med riket och övriga kommuner i Stockholmsregionen visar att Haninges resultat för båda indikatorerna ligger under medelvärdet. Statistiken påvisar en generell nedåtgående trend med sjunkande resultat de senaste två åren, både nationellt och i regionen, och Haninge följer trenden.

En åtgärd som Haninge kommun vidtog var att stärka personalens kompetens inom bemötande med ett särskilt fokus på bemötandeplaner. Bemötandeplaner anger vad personalen bör beakta i bemötandet av den enskilde. Under 2023 genomförde kommunen utbildningsinsatser inom kommunens särskilda boenden för äldre. Syftet var att stärka kompetensen vid upprättande av bemötandeplaner för enskilda med beteendemässiga och psykiska symtom vid demens (BPSD). Insatserna väntas ge positiv effekt på målpuppfyllelsen kommande år.

Pågående arbete för en ökad konkurrensutsättning

För att höja kvalitet och effektivitet i kommunens verksamheter påbörjade Haninge kommun under 2023 ett arbete med att utreda vilka verksamheter som är lämpliga att konkurransutsätta. Områden som identifierades var bland annat särskilt boende för äldre, där kommunen ska införa lagen om valfrihetssystem (LOV) under våren 2025, samt insatsen personlig assistans. Kommunen tillämpar sedan tidigare LOV inom hemtjänsten. Andra områden som är aktuella för konkurransutsättning är svenska för invandrare (SFI), vuxenutbildning samt arbetsmarknadsinsatser.

Under 2023 beslutade kommunen om en plan för löpande verksamhetsuppföljningar inom äldreomsorgen. Syftet med löpande verksamhetsuppföljningar är att säkerställa kvalitetsssäkrade, ändamålsenliga insatser och öka förutsättningarna för en likvärdig kontroll av utförare i olika regi.

Genom verksamhetsuppföljningarna får kommunen möjlighet att jämföra kvalitetsaspekter och säkerställa att resurser förvaltas effektivt och ändamålsenligt. Utöver verksamhetsuppföljning genomförs även löpande avtalsuppföljningar med utförare i privat regi inom äldreomsorgen. Syftet med avtalsuppföljning är att säkerställa att avtalade krav uppfylls, exempelvis krav på att insatser ska vara av god kvalitet.

Tillgängliga tjänster och effektiva arbetssätt

Kommunen möjliggjorde för invånare att ansöka om ekonomiskt bistånd via en digital tjänst. Cirka 60 procent av de som ansökte om bistånd utnyttjade tjänsten, vilket ledde till snabbare handläggning.

Kommunen införde tillsammans med Region Stockholm en digital rondplattform under 2023. Plattformen är ett verktyg som bidrar till att läkartid används bättre och mer effektivt för omsorgstagaren. Införandet av digital rondplattform inom särskilda boenden för äldre bidrog till en effektivisering av läkartiderna, mer tid för patientmötet och ökad tillgänglighet. Haninge kommun är den första kommunen i Sverige att använda den digitala rondplattformen.

Ytterligare exempel på hur digitaliseringen förbättrade kommunens tjänster är satsningen på digitaliserade detaljplaner, grundkartor och digitala yttranden inför samråd, inom ramen för smartare samhällsbyggnadsprocess (SmartSam).

Trygghet och delaktighet

Resultaten från den nationella brukarundersökningen 2023 visade att brukare inom daglig verksamhet trivs och känner sig delaktiga. Kommunen fick goda resultat vad gäller inarbetade rutiner och arbetssätt kopplade till trivsel och trygghet. Ett förbättringsområde är att öka möjligheten till självbestämmande hos brukare som bor i särskilt boende enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Arbetet med att minska fallskador bland äldre över 80 år intensifierades med stöd av FOU-Nestor, en forskningsenhet med fokus på äldre. Kommunen erbjöd bland annat föreläsningsserier riktade mot äldre och kartläggning av nattfasta, det vill säga den tid som går från tidpunkten för kvällens sista mål till påföljande dags första mål. Statistiken visade att antalet fall var ganska likvärdigt mellan åren 2022 och 2023. En positiv utveckling är att antalet frakturer i samband med fall minskade med 19 procent.

Medicinsk vård och behandling

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) genomförde en tillsyn under 2023 på särskilda boenden för äldre som bedrivs av kommunen. Tillsynen var riktad till samtliga kommuner som följd av pandemin. Haninge kommuns resultat var överlag goda, men det fanns vissa brister avseende dokumentation av så kallade brytpunktssamtal mellan boende och medarbetare (samtal om vårdens innehåll och riktning vid livets slutskede). Vidare fanns

brister i den språkliga kvaliteten, det vill säga medarbetarnas förmåga att uttrycka sig förståeligt, samt bristande kompetens vid medicinska bedömningar. Exempel på en förbättringsåtgärd som vidtog var införandet av så kallade språkombud inom särskilda boenden och hemtjänst. Resultaten visade senare att antalet brytpunktssamtal ökade under 2023. Utöver detta beslutade kommunen

om språkkrav vid nyanställningar på särskilt boende och hemtjänst. Haninge kommun ska upphandla systemstöd för språkbedömningar för medarbetare som ska möjliggöra för en effektiv kartläggning av medarbetarnas språknivå. Därefter kommer medarbetare, som har behov, erbjudas språkstärkande insatser.

Mål 9: En attraktiv arbetsgivare

Genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter behöver kommunen attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur.

Mål 9: En attraktiv arbetsgivare

KF-indikatorer	Utfall		Mål
	2022	2023	2026
Frisknärvaro, andel med 0–5 sjukdagar (%)	51,7 %	55,0 %	60,0 %
Medarbetarengagemang (HME)	79,1	77,7	83,0
Sjukfrånvaro (%)	7,7 %	6,8 %	6,5 %

Uppföljning

Under 2023 påbörjade kommunen ett systematiskt arbete för att öka medarbetarengagemanget och sänka sjukfrånvaron inom hela organisationen. För att nå önskat resultat krävs ett ihålligt och långsiktigt arbete.

Attraktiv arbetsgivare

Under året undersöktes chefers arbetsmiljö och förutsättningar att utveckla sin verksamhet för att kunna leverera på det kommunala uppdraget. Utfallet visade att cheferna upplever att de har tydliga mål och uppdrag, ansvar och befogenheter samt ett gott stöd från kollegor och medarbetare. Undersökningen visade också att samarbete och samverkan mellan förvaltningar kan utvecklas och förbättras. Cheferna angav hög arbetsbelastning och tidsbrist som de största hindren för utveckling. Under 2024 planeras olika insatser för att förbättra chefernas förutsättningar. Kommunen kommer att prioritera utveckling av stöd och service, bland annat ska ett analys- och uppföljningsverktyg för personalrapporter lanseras.

För att möta kommunens behov avseende kompetensförsörjning genomfördes flera riktade insatser. Exempel på insatser är stärkt stöd till chefer att utvecklas i sin chefsroll och sitt ledarskap samt skapande av mentorsnätverk för att stödja nyanställda medarbetare att komma in i sitt arbete.

Terrassens särskilda boende tilldelades utmärkelsen Årets arbetsplats – en glädjande utmärkelse som visar att kommunen gör många bra saker. Terrassen fick utmärkelsen för deras sätt att vara en ambassadör för vård- och omsorgsyrket och skapa en inspirerande och stimulerande miljö för studerande att utvecklas i.

Personalstatistik

Sjukfrånvaron minskade generellt i alla kommunens verksamheter. Det var till största delen den korta sjukfrånvaron, 1–14 dagar, som minskade. Även den genomsnittliga sjukskrivningstiden minskade något. En möjlig orsak som bidrog till lägre sjukfrånvaro var ökade möjligheter att arbeta på distans för kommunens tjänstemän. Det finns flera verksamheter inom kommunen där distansarbete inte är möjligt. Äldreomsorgen är ett sådant exempel, där den totala sjukfrånvaron uppgick till 7,5 procent 2023. Det var högre än genomsnittet för kommunen men en förbättring på 2,3 procent jämfört med 2022. Under året fokuserade äldreomsorgens verksamheter på att minska sjukfrånvaron. Arbetsmetoden *Hållbara arbetsplatser* och ett förstärkt arbetsmiljöarbete bidrog till resultatet. Ett främjande arbetssätt för bättre arbetsmiljö och sänkt sjukfrånvaro införs successivt i äldreomsorgens verksamheter de kommande åren och bedöms kunna sänka sjukfrånvaron ytterligare.

Projektet *Hållbara arbetsplatser* avslutades under 2023 och är nu en del av kommunens ordinarie arbetsmiljöarbete. *Hållbara arbetsplatser* är en metod för att skapa arbetsmiljöer där medarbetare mår bra och verksamheter håller en hög kvalitet. Metoden består av tre verktyg: *Uppdragskartan*, *Kartläggningsfrågan* och *Analysverktyget*. Intresset under implementeringen var stort och flera verksamheter har nu processledning i metoden på sin arbetsplats.

Frisknärvaron ökade under året. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med 0–5 och 0–7 sjukdagar under året. Andelen medarbetare med inga eller endast få dagars sjukfrånvaro ökade jämfört med 2022.

I förhållande till 2022 skedde en viss nedgång i medarbetarengagemanget (HME). I de delar av organisationen där nedgången var tydligast identifierades strukturella underskott och bemanningsutmaningar som bidragande orsaker till de försämrade resultaten.

Redovisning av kommunfullmäktiges uppdrag

Kommunfullmäktige har gett kommunstyrelsen och nämnderna uppdrag i *Mål och budget 2023–2027* eller i tidigare års *Mål och budget*. Alla uppdrag ska genomföras och åiterrapporteras. I rapporteringen ska det framgå om uppdraget är avslutat eller fortfarande pågår.

Utveckla Torvallaområdet – pågår

I september 2023 beslutade kommunstyrelsen att upphäva ett planuppdrag från 2019 om att arbeta fram en detaljplan för Torvallaområdet. Som en följd av detta beslut avslutades även kommundirektörens uppdrag att genomföra en begränsad markanvisning för en del av Torvallaområdet för bostadsbyggrätter.

Kommunstyrelsens uppdrag om en ny simhall inom Torvallaområdet kvarstår. I december 2022 beslutade kommunstyrelsen att planering och projektering av en ny 50-meter simhall skulle påbörjas omgående, då nuvarande anläggning är uttjänt konstruktionsmässigt. Uppdraget för planeringen av den nya simhallen pågår och under 2023 genomfördes bland annat förstudie och förberedande arbete inför entreprenadupphandling.

Planuppdrag för simhall i Västerhaninge – pågår

I september 2022 gav kommunstyrelsen stadsbyggnadsförvaltningen i uppdrag att utarbeta en detaljplan för att undersöka möjligheterna för en ny simhall i kombination med andra lämpliga markanvändningar inom någon av de två angivna platserna i Västerhaninge.

Stadsbyggnadsförvaltningen har genomfört inledande utredningar inom ramen för detta planuppdrag. Det pågående planarbetet kommer att samordnas med en ny inriktning för utvecklingen av de centrala delarna av Västerhaninge.

Utvärdera om dagens struktur för kommunens tjänstemannaorganisation är optimal – avslutat

I *Mål och budget 2021* fick kommunstyrelsen uppdraget att genomföra en förstudie som skulle utvärdera om kommunens tjänstemannaorganisation var optimal. Förstudien skulle mynna ut i möjliga förslag som skulle höja organisationens effektivitet och bidra till en framtidssäkrad organisation. Förstudien påvisade att det fanns möjligheter att förstärka effektivitet, struktur och kultur och resulterade i att kommundirektören valde att starta programmet *Framtidssäkrad organisation*. Arbetet resulterade

bland annat i att kommunstyrelsen blev anställningsmyndighet för samtliga medarbetare under 2022. Flera funktioner inom kommunorganisationen centraliserades och olika utvecklingsprojekt startades upp för att säkerställa tjänster och leveranser av god kvalitet. Uppdraget är avslutat.

Utreda hur seniorbostadskön kan framtidssäkras och organiseras – avslutat

Kommunstyrelsen beslutade den 11 december 2023 om följande förändringar av seniorbostadskön:

Från och med den 1 juli 2024 kommer hanteringen, administrationen och förvaltningen av individuella bostadshyresavtal i seniorbostadskön att överföras till kommunstyrelseförvaltningens lokalförsojningsenhet. I samband med denna överföring kommer möjligheten att registrera sig i kön att upphöra, och seniorbostadskön kommer gradvis avvecklas.

Vidare kommer bedömningen av seniorer över 65 år som behöver bistånd även fortsättningsvis att utföras av äldrenämnden. Lokalförsojningsenheten kommer fortsätta att ansvara för anskaffningen av lägenheter för seniorer med biståndsbedömning, vilket inkluderar det ansvar som redan idag ligger på enheten för anskaffning av andra typer av bostäder och verksamhetslokaler för social- och äldrenämnden. Uppdraget är avslutat.

Utveckla kultursstråk mellan kulturparken och Rudans friluftsområde – avslutat

I juni 2023 upphävdes uppdraget i samband med kommunfullmäktiges beslut om *Mål och budget 2024–2025*. Uppdraget att utveckla kultursstråket ersätts med en satsning på att skapa ett trygghetsstråk som förenar Handen och den nya stadsdelen i Vega genom Mellanberg. Uppdraget är avslutat.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

Enligt kommunallagen ska kommuner ha riktlinjer för god ekonomisk hushållning och resultatutjämningsreserv (RUR). Kommunfullmäktige beslutade om riktlinjer för Haninge kommun i maj 2021.

God ekonomisk hushållning i Haninge kommun innebär att kommunen formulerar, beslutar och uppnår finansiella strategiska mål samt driver verksamheten långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. God ekonomisk hushållning handlar om att styra ekonomin både i korta och längre tidsperspektiv, för att säkerställa att varje generation bär sina egna kostnader. Resultaten ska vara på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller för låg självfinansieringsgrad av investeringar.

Verksamheten ska vara långsiktigt hållbar, vilket innebär att dagens behov ska tillgodoses utan att begränsa kommande generationers möjligheter till utveckling, både ur ett ekonomiskt och verksamhetsmässigt perspektiv.

Därför är det viktigt att det finns marginaler i ekonomin, att resurserna används på effektivast möjliga sätt och att investeringar sker ansvarsfullt och långsiktigt. I riktlinjerna finns inriktningsmål och finansiella indikatorer för god ekonomisk hushållning. De finansiella indikatorerna ska bidra till och säkerställa att inriktningsmålen nås.

I oktober 2023 fattade riksdagen beslut om *En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner* som gäller från och med räkenskapsår 2024. Kommunen kommer att uppdatera riktlinjer för god ekonomisk hushållning under året.

Finansiella indikatorer för god ekonomisk hushållning

Det finns fem finansiella indikatorer i riktlinjer för god ekonomisk hushållning som följs upp i årsredovisningen.

Uppföljning god ekonomisk hushållning – finansiella indikatorer

För utförlig uppföljning av de finansiella indikatorerna, se rubriker i avsnitt nedan.

Resultatöverskotten ska i snitt vara minst 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och kommunal-ekonomisk utjämning (exklusive jämförelsestörande poster) över en rullande fyraårsperiod.	Indikatorn uppfylld
Nettokostnadsandelen i Haninge kommun ska över en rullande fyraårsperiod inte överstiga 98,0 procent.	Indikatorn uppfylld
Haninge kommuns soliditet, exklusive och inklusive pensionsåtagande , ska bibehållas eller förbättras över tid. Soliditeten i Haninge kommun får inte minska jämfört med föregående år i mer än fyra år i rad, men får minska under enskilda år under perioden. Soliditeten för Haninge kommuns kommunkoncern ska bibehållas över tid.	Indikatorn uppfylld
Självfinansieringsgraden bör uppgå till mellan 50 och 100 procent över en rullande fyraårsperiod, och inte vara lägre än 40 procent under ett enskilt år av perioden.	Indikatorn uppfylld
Budgetföljsamhet Nettokostnaderna får inte avvika mer än 0,5 procent, i förhållande till nettobudget under en rullande fyraårsperiod. Nettokostnaderna får inte överstiga nettobudget med mer än 1 procent under något enskilt år under perioden.	Indikatorn delvis uppfylld

Årets resultat

Finansiell indikator enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Resultatöverskotten ska i snitt vara minst 2,0 procent av skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämnning (exklusive jämförelsestörande poster) över en rullande fyraårsperiod.

Indikatorn är uppfylld. Resultatnivån i förhållande till skatter, generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämnning exklusive jämförelsestörande poster var 5,0 procent. Över en rullande fyraårsperiod uppgick resultatnivån till 7,9 procent.

Årets resultat 2023 var 270,1 miljoner kronor vilket var 160,7 miljoner kronor högre än budgeterat resultat. Resultatet motsvarar 4,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket var lägre än 2022 (10,5 procent). Under 2023 var exploateringsintäkterna 44,5 mnkr, vilket var betydligt lägre än 2021 och 2022.

Jämförelsestörande poster på 46,6 miljoner kronor redovisas för 2023, vilka avser rivning av fastigheter samt restvärden på fastigheter som redovisats som avsättning och/eller ansvarsförbindelse.

I tabellen nedan presenteras utvecklingen av kommunens resultat. Balanskravsresultatet beskrivs och redovisas i avsnittet *Balanskravsresultat* i förvaltningsberättelsen.

Sammanställning resultatmått	2019	2020	2021	2022	2023
Årets resultat, mnkr	100,0	222,1	623,2	625,9	270,1
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster, mnkr	100,0	222,1	623,2	660,8	316,7
Årets balanskravsresultat, miljoner kronor	101,2	170,9	621,7	636,2	250,6
Årets resultat/skatteintäkter och statsbidrag, %	2,1 %	4,3 %	11,3 %	10,5 %	4,2 %
Årets resultat/skatteintäkter och statsbidrag exklusive jämförelsestörande poster, rullande 4 år, %	-	-	4,9 %	7,0 %	7,9 %
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster/skatteintäkter och statsbidrag (%)	2,1 %	4,3 %	11,3 %	11,1 %	5,0 %

Nettokostnadsandel

Finansiell indikator enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Nettokostnadsandelen beskriver hur stor del av skatteintäkter, generella statsbidrag och finansnetto som går till att betala verksamhetens nettokostnader. De pengar som återstår ska finansiera eventuella amorteringar och, framför allt, investeringar. Om nettokostnadsandelen ligger under 100,0 procent har kommunen en positiv balans mellan löpande kostnader och intäkter, vilket är en förutsättning för god ekonomisk hushållning.

Indikatorn är uppfylld. Nettokostnadsandelen uppgick till 95,8 procent vilket var något högre än 2022 då nyckeltalet uppgick till 89,5 procent. Nyckeltalet över rullande fyra år var 92,4 procent och har därmed inte överstigit 98,0 procent över perioden.

Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader uppgick till 6 123,0 miljoner kronor och ökade med 783,7 miljoner kronor, motsvarande 14,7 procent jämfört med året innan. 2022 ökade nettokostnaderna med 421,7 miljoner kronor eller 8,6 procent jämfört med 2021. Nettokostnadsökningen var förhållandevis låg 2020–2021, till stor del beroende på effekterna av pandemin. Nettokostnadsökningen 2023, men även 2022, berodde på kostnads-

utvecklingen som konsekvens av hög inflation, stigande räntekostnader, kraftiga kostnadsökningar för pensioner samt prisökningar för varor och tjänster. I snitt ökade verksamhetens nettokostnader med 6,5 procent över rullande fyra år.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

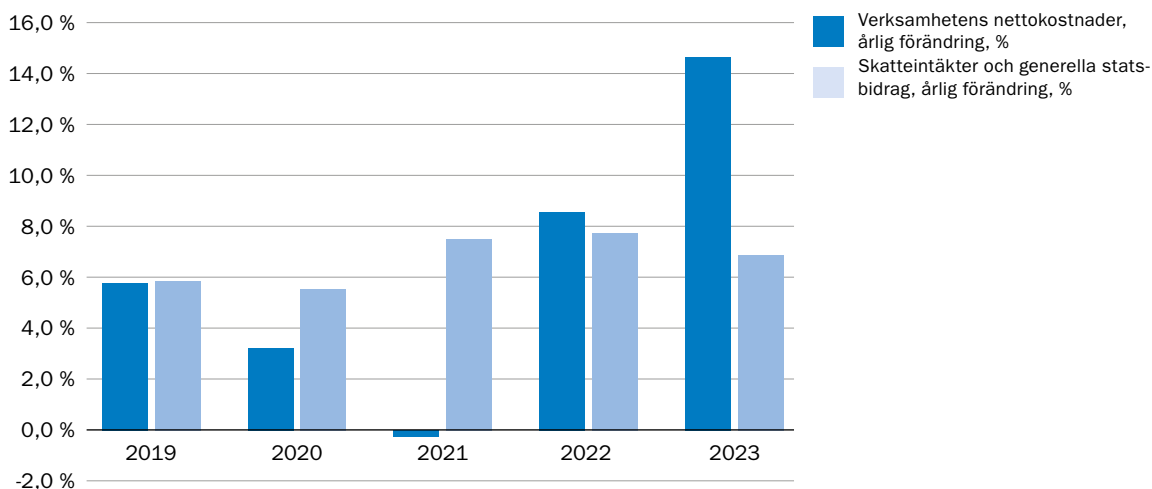
Utfallet för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämnning sammantaget var 6 369,4 miljoner kronor, vilket var 143,5 miljoner kronor högre än budget. Utfallet motsvarar en ökning med 6,9 procentenheter jämfört med året innan. 2022 var ökningen 7,7 procentenheter jämfört med föregående år.

Utfallet för kommunens skatteintäkter var 4 807,5 miljoner kronor, vilket var en ökning med 6,4 procent mot föregående år och 106,1 miljoner kronor högre än budget. Utfallet för generella statsbidrag och utjämnning var 1 561,9 miljoner kronor, en ökning med 8,2 procent mot föregående år och 37,4 miljoner kronor högre än budget.

I tabellen på nästkommande sida framgår den årliga förändringen av verksamhetens nettokostnader samt skatteintäkter och generella statsbidrag över en femårsperiod.

Nettokostnadsandel	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens nettokostnader, årlig förändring, %	5,7 %	3,2 %	-0,3 %	8,6 %	14,7 %
Skatteintäkter och generella statsbidrag, årlig förändring, %	5,8 %	5,5 %	7,5 %	7,7 %	6,9 %
Nettokostnadsandel, %	98,0 %	95,7 %	88,8 %	89,5 %	95,8 %

Utveckling verksamhetens nettokostnader och skatteintäkter och generella statsbidrag (%)

Finansnetto

Finansnettot beräknas som finansiella intäkter minus finansiella kostnader i resultaträkningen. Finansnettot uppgick till 23,7 miljoner kronor, vilket var en ökning med 18,1 miljoner kronor jämfört med föregående år. De finansiella intäkterna steg eftersom inlåningsräntan ökade under 2023 och fondernas värde steg. De finansiella kostnaderna steg på grund av att pensionsskulden ökade till följd av höjt prisbasbelopp kopplat till ökad inflation och lägre inkomstbasbelopp än tidigare prognos.

I de finansiella intäkterna som uppgick till 94,7 miljoner kronor var de största posterna borgensavgifter med 20,5 miljoner kronor, ränta på likvida medel med 40,0 miljoner kronor samt orealiserad värdeökning på fonderna med 19,5 miljoner kronor. De finansiella kostnaderna uppgick till 71,0 miljoner kronor, där den största posten var finansiella kostnader på pensionsskulden med 61,5 miljoner kronor.

Finansnetto (mnkr)	2019	2020	2021	2022	2023
Finansiella intäkter	15,3	23,0	19,4	34,9	94,7
Finansiella kostnader	-14,1	-13,9	-10,1	-29,3	-71,0
Finansnetto	1,2	9,1	9,3	5,6	23,7

Soliditet*Finansiell indikator enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning*

Haninge kommuns soliditet, exklusive och inklusive pensionsåtagande, ska bibehållas eller förbättras över tid. Soliditeten i Haninge kommun får inte minska jämfört med föregående år i mer än fyra år i rad, men får minska under enskilda år under perioden. Soliditeten för Haninge kommuns kommunkoncern ska bibehållas över tid. Soliditeten beräknas som eget kapital delat med totalt kapital. En hög soliditet innebär att den långsiktiga betalningsförmågan är god.

Indikatorn är uppfylld. Kommunens soliditet uppgick till 55,7 procent, vilket var en minskning med 0,6 procentenheter jämfört med 2022 (56,3 procent). Soliditeten över rullande fyra år har förbättrats även om den minskade något det enskilda året.

Soliditeten inklusive pensionsåtagande uppgick till 39,3 procent, en ökning för det enskilda året med 0,6 procentenheter jämfört med föregående år (38,7 procent) och ökade även över rullande fyra år.

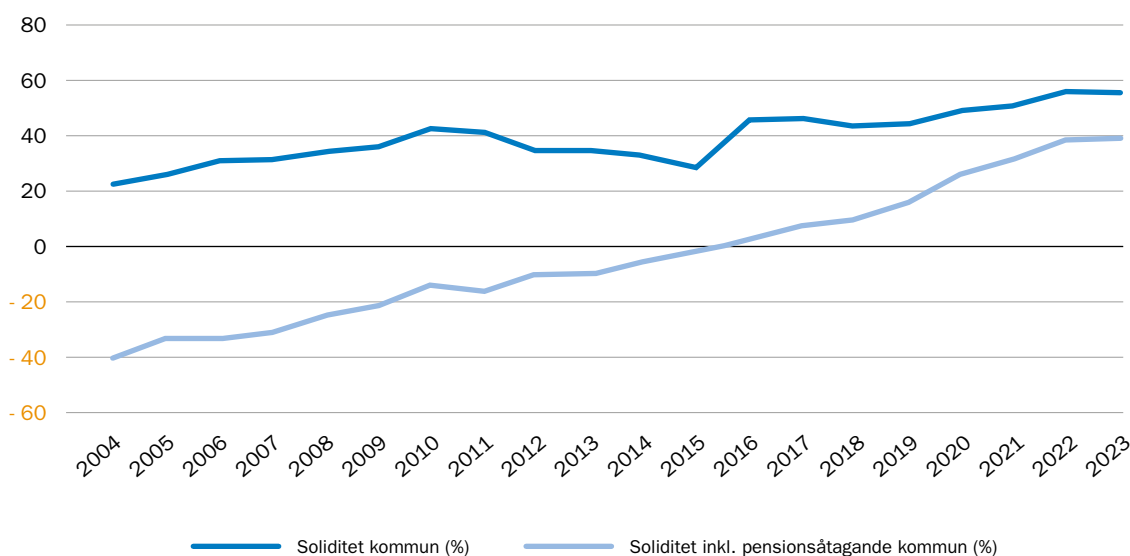
Kommunkoncernens soliditet uppgick till 36,1 procent och soliditeten inklusive pensionsåtagandet uppgick till 26,7 procent. Båda nyckeltalen förbättrades något jämfört med justerad soliditet för år 2021 (35,6 respektive 26,1 procent).

Haninge kommuns soliditet har förbättrats avsevärt över en tjuugoårsperiod även om den sjunkit något enskilda år eller under kortare perioder. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelse i ansvarsförbindelser för pensioner har utvecklats stadigt i positiv riktning under samma tidsperiod, eftersom ansvarsförbindelsen för pensionsåtagandet minskar. Soliditet inklusive pensionsåtaganden har det enskilda året inte ökat i samma takt som tidigare, vilket bland annat förklaras av att ansvarsförbindelsen för pensioner ökade under 2023, samt att resultatnivån inte var lika hög. Tidigare år sjönk ansvarsförbindelsen i takt med att utbetalningar gjordes.

Haninge kommuns soliditet jämfört med genomsnittet i Stockholms län och riket visas i tabellen nedan. Statistiken för Stockholms län och riket publiceras med ett års eftersläpning.

Soliditet kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Soliditet, %	44,8	49,3	51,3	56,3	55,7
Soliditet inklusive pensionsåtagande, %	15,8	26,0	31,7	38,7	39,3
Stockholms län, ovägt medel, %*	43,4	45,5	47,1	47,5	-
Alla kommuner, ovägt medel, %*	46,4	46,1	47,3	47,3	-

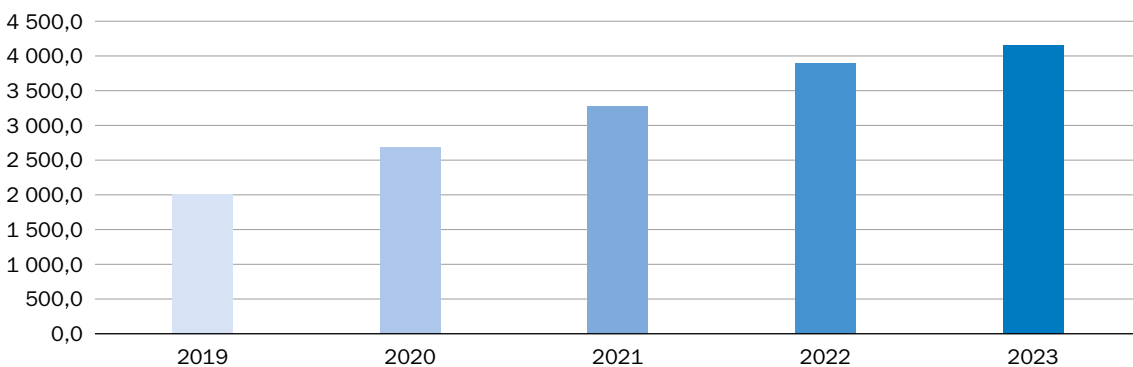
*Källa: Kolada, Kommun- och landstingsdatabasen. 2023 finns inte beräknat.

Utveckling soliditet kommunen, 20 år

Eget kapital

Kommunens eget kapital uppgick till 4 164,3 miljoner kronor, vilket var en ökning med 270,1 miljoner kronor jämfört med föregående år, motsvarande årets resultat 2023.

	2019	2020	2021	2022	2023
Eget kapital, miljoner kronor	1 998,0	2 692,4	3 268,3	3 894,2	4 164,3

Självfinansieringsgrad

Finansiell indikator enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning

Självfinansieringsgraden bör uppgå till mellan 50 och 100 procent över en rullande fyraårsperiod, och inte vara lägre än 40 procent under ett enskilt år av perioden

Självfinansieringsgraden anger hur stor andel av de totala nettoinvesteringarna som finansierades med årets resultat och avskrivningar. Nettoinvesteringar definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för de investeringsbelopp som finansierades med offentliga bidrag. En hög självfinansieringsgrad innebär att kommunen kan finansiera investeringar utan att låna eller minska egna medel. Därmed kan kommunen behålla det finansiella handlingsutrymmet inför framtiden. Den del av investeringskostnaderna som kommunen inte själv kan finansiera måste betalas med ökad upplåning, vilket innebär ökad belastning på kommunens ekonomi. Om självfinansieringsgraden är 100 procent innebär det att årets nettoinvesteringar är lika stora som årets resultat och årets avskrivningar.

Indikatorn är uppfylld. Självfinansieringsgraden uppgick 2023 till 90,0 procent. Därmed uppfyllde kommunen målet för självfinansieringsgraden det enskilda året. Över en rullande fyraårsperiod översteg nyckeltalet indikatorn (187,7 procent), indikatorn bedöms vara uppfylld.

Nettoinvesteringarna uppgick till 502,6 miljoner kronor. I nettoinvesteringarna ingår nämndernas investeringar, investeringar inom VA samt finansiell leasing med avdrag för offentliga investeringsbidrag. Under året var investeringarna i kommunen högre än tidigare år samtidigt som resultatet blev lägre, vilket ger en lägre självfinansieringsgrad för det enskilda året. I avsnitten *Drift- och investeringsredovisning* framgår mer om kommunens resultat och investeringar.

	2019	2020	2021	2022	2023
Nettoinvesteringar (miljoner kronor)	301,3	426,7	313,1	244,4	502,6
Självfinansieringsgrad (%)	71,9	84,9	248,3	327,9	90,0
Självfinansieringsgrad rullande 4 år, %	-	-	-	183,3	187,7
Avskrivningar (miljoner kronor)	116,6	140,1	154,2	175,4	182,0
Nettoinvesteringarnas andel av skatter och generella statsbidrag, (%)	6,2 %	8,3 %	5,7 %	4,1 %	7,9 %

Budgetföljsamhet

Finansiell indikator enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Kommunens budgetföljsamhet ska vara god. Verksamhetens nettokostnader får inte avvika mer än 0,5 procent i förhållande till budget för verksamhetens nettokostnader under en rullande fyraårsperiod. Budgetföljsamhet definieras som verksamhetens budgeterade nettokostnad minus utfall för verksamhetens nettokostnad, dividerat med verksamhetens kostnader i årsbokslutets resultaträkning. Nettokostnaderna får inte överstiga nettobudget med mer än 1,0 procent under något enskilt år under perioden.

Budgetföljsamheten för kommunen som helhet 2023 enligt ovan definition blev -0,6 procent och över rullande fyra år blev följsamheten 3,1 procent. Indikatorn uppfylldes därmed delvis. Nettokostnaderna översteg budgeterade nettokostnader med 46,5 miljoner kronor eller 0,8 procent det enskilda året. Nettokostnaderna översteg inte nettokostnadsbudget med mer än 1,0 procent under något enskilt år under den senaste fyraårsperioden, vilket bidrar till att den delen av indikatorn är uppfylld.

Kommunstyrelsen och nämnderna redovisar ett överskott i förhållande till budget avseende nettoresultatet med 4,8 miljoner kronor motsvarande en budgetföljsamhet på 0,1 procent. Utfall och budget justerades i beräkningen avseende exploateringsverksamheten och lokalförsörjning. Det beror på att budget för dessa verksamhet är osäker mellan åren och att exploateringsintäkter inte budgeteras som del av kommunens ordinarie driftbudget. Utfallet avseende exploateringsintäkter styrs inte heller av beslut som fattas inom kommunen. Kommunstyrelsens reserv är inte heller inkluderad i beräkningen då kommunstyrelsens reserv avser kommunens budgeterade driftreserv som helhet, vilken kan användas vid behov men som inte budgetmässigt planeras förbrukas.

De större budgetavvikelseerna inom nämnderna fanns under kommunstyrelsen där avvikelsen uppgick till 24,2 miljoner kronor vilket motsvarar 4,9 procent. Den beror främst på ej nyttjade budgetmedel avseende kommunövergripande projekt inom kommunens så kallade portföljer. Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott med 30,5 miljoner kronor vilket motsvarar 4,1 procent. Anledningen är lägre volymer inom vuxenutbildningen. Resterande nämnder hade budgetavvikelse som understeg 2,0 procent.

Budgetföljsamhet per nämnd (nettokostnader, belopp i mnkr)	Avvikelse mot budget			
	2023	%	2022	2021
Kommunstyrelsen*	24,4	4,9 %	-37,1	-1,3
Barn- och förskolenämnden**	7,0	0,7 %	n.a.	n.a.
Grundskolenämnden	-21,2	-1,1 %	29,7	62,9
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	30,5	4,1 %	26,4	6,2
Idrotts- kultur och fritidsnämnden	-2,0	-0,6 %	12,3	10,4
Socialnämnden	-23,8	-1,7 %	17,6	3,7
Stadsbyggnadsnämnden	4,5	0,7 %	1,4	8,2
Äldrenämnden	-13,6	-1,2 %	18,4	43,3
Valnämnd och revision	-0,8	-41,6 %	8,4	3,5
Total budgetföljsamhet	4,8	0,1 %	151,3	136,9

*Exklusive exploateringsvinster, lokalförsörjning samt kommunstyrelsens reserv (2023).

**Ny nämnd från 2023.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska förutsättningar påverkas av olika händelser i omvärlden och i den egna organisationen. För att ha beredskap och kunna hantera sådana händelser behövs marginaler i den ekonomiska planeringen. Nedan visar en känslighetsanalys hur förändringar för några viktiga faktorer kan påverka kommunens ekonomi.

Känslighetsanalys	Mnkr
10 öre förändring av kommunalskatten	27
1 procent personalkostnadsförändring	35
1 procent prisförändring varor och tjänster	32
1 procent förändring lokal- och markhyror	8
1 procent förändring taxor och avgifter	5

Prognossäkerhet

Prognossäkerhet är ett mått som visar hur ekonomistyrningen i kommunen bidrar till en god ekonomiskushållning. En god prognossäkerhet innebär att kommunen lättare kan korrigera eventuella avvikelser på kort sikt och skapa förutsättningar för att så korrekta ekonomiska beslut som möjligt fattas. Nämndernas årsprognoser under året utgår alltid från den budget som kommunfullmäktige senast beslutat. Fullmäktige kan besluta om en justerad budget när som helst under innevarande år. I samband med beslut om justerad budget förändras ofta prognosen för berörda nämnder.

Under 2023 gjordes prognoser vid 6 tillfällen (per mars, april, juli, augusti, oktober och november månad). Som komplement till prognoserna görs en risk- och känslighetsanalys för nämnderna och styrelsen. Skillnaden mellan prognoser och resultat avspeglas i hög grad i risk- och känslighetsanalysen. I samband med tertial 1 och delårsbokslut 2 görs noggrannare avstämningar och prognoser upprättas både för driftsutfall och investeringsutfall i förhållande till budget.

Avvikelser mellan prognoser och resultat kan bero på faktorer som är mycket svåra att förutsäga tidigare än under senhösten och årets sista månader. Exempelvis volymer vid nytt läsår inom skolverksamheterna, eller kostnader för vinterväghållning beroende på snömängd och halka.

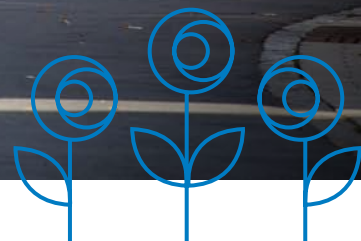
I redovisningen nedan görs en analys på hur god träffsäkerhet prognosen i delårsrapport 2 hade i jämförelse med årsbokslutet. Procentvärdet visar hur stor avvikelsen var mellan årsutfallet 2023 och den uppskattning som gjordes efter augusti månads utfall. Nettokostnaden blev 1,9 miljoner kronor högre än en prognos på 5 923,0 miljoner kronor, vilket var en underskattning på 0,03 procent.

Totalt sett var prognossäkerheten mycket hög och ingen av de större nämnderna hade en avvikelse större än 2,8 procent. Avvikelsen inom kommunstyrelsen avser till stor del den ordinarie verksamheten samt budgetar för projektportföljerna som inte förbrukades. Inom barn- och förskolenämnden, grundskolenämnden och gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden är det vid denna tid på året svårt att förutse barn- respektive elevantalen under höstmånaderna varför dessa avvikelser är väl godkända.

För idrotts-, kultur- och fritidsnämnden avser avvikelsen främst de ombokningar som gjordes i slutet av året gällande omföring av immateriella tillgångar till driftkostnader. Inom äldrenämnden gjordes en omföring av statsbidrag till att även avse år 2024 vilket förändrade årets utfall under november månad och påverkade prognosavvikelsen.

Prognossäkerhet per nämnd (mnr)	Prognos per 31 aug	Nettoresultat helår	Avvikelse (Utfall-Prognos)	Avvikelse %	Prognos-tiserad avvikelse
Kommunstyrelsen	-373,7	-363,7	10,0	2,8 %	21,0
Barn- och förskolenämnden	-805,6	-798,6	7,0	0,9 %	-
Grundskolenämnden	-1 665,8	-1 672,9	-7,1	-0,4 %	-14,1
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	-552,7	-541,4	11,3	2,1 %	19,2
Idrotts- kultur- och fritidsnämnden	-276,7	-283,0	-6,3	-2,2 %	4,3
Socialnämnden	-1 152,2	-1 154,0	-1,8	-0,2 %	-22,0
Stadsbyggnadsnämnden	-221,8	-217,3	4,5	2,1 %	-
Äldrenämnden	-871,5	-890,1	-18,6	-2,1 %	5,0
Valnämnd och revision	-1,1	-1,9	-0,8	-43,2 %	-
Totalt prognossäkerhet*	-5 921,1	-5 923,0	-1,9	-0,03 %	13,4

*Exklusive Finansförvaltningen och kommunfullmäktiges reserv.

Upplysningar om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad

Driftbudget

Haninge kommun har en budget som sträcker sig över en planeringsperiod om fyra år för att säkerställa framförhållning och en god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige fattar beslut om budgetramar för respektive nämnd och bolag i samband med Mål och budget för kommande år.

Varje nämnd och bolag upprättar utifrån tilldelad budgetram en mer detaljerad budget på verksamhetsnivå i Nämndplan med budget eller affärsplan för kommande år. Respektive nämnd och bolag kan ha en egen reserv för att kunna parera oförutsägbara merkostnader eller avvikelser i förhållande till satta mål. Reserven disponeras då av nämnden eller bolagsstyrelsen som beslutar om och när reserven ska användas.

Kommunens nämnder och bolag har ett ekonomi- och verksamhetsansvar som sträcker sig längre än det enskilda budgetåret för att uppfylla den politiska ledningens vision och fullmäktiges mål. Grundprincipen är att nämnden och bolaget för med sig hela eller en del av över- eller underskottet avseende ekonomi till kommande verksamhetsår. Detta kan ske enligt förutsättningar som fastställs i Mål och budget. Eftersom budgetramarna utgör gräns för kommunens ekonomiska resurser kommer tilläggsanslag under innevarande budgetår i princip inte att beviljas. Det gäller både drift- och investeringsbudget.

Kommunstyrelsen kan besluta om tekniska ramjusteringar mellan nämnder under innevarande budgetår. Sådana ramjusteringar kan inte innebära att kommunens totala ram utökas.

Resursfördelningen mellan nämnder och finansförvaltning bygger generellt och till stor del på prognostiserad befolkningsutveckling och förändring av demografiska variabler. Den bygger även på en samlad bild av kommunens ekonomiska förutsättningar under budgetprocessens gång, svar på kommunstyrelsens planeringsförutsättningar, förväntad kostnadsutveckling, exempelvis prisindex kommunal verksamhet (PKV), pensionskostnader, kapitalkostnader, hyreskostnader samt på bedömningar av framtida behov för måluppfyllelse och effektiviseringsmöjligheter.

Efter kommunfullmäktiges beslut om ekonomiska ramar ska nämnderna fatta beslut om Nämndplan med budget senast den 31 oktober. Därefter upprättar förvaltningarnas alla resultatenheter en detaljbudget fördelad på kostnader och intäkter.

Kommunens anslag för centrala reserver hos kommunstyrelse och kommunfullmäktige avsätts utöver verksamheternas budgeterade kostnader. Medel ur reserverna kan exempelvis fördelas för att täcka negativt skatteutfall, ökade pensionskostnader, demografiska variabler för barnomsorg, skola och äldreomsorg samt ökade kostnader som inte kan förutses, till exempel placeringar inom individ- och familjeomsorg eller politiska satsningar.

Investeringsbudget

Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd och bolag och ligger till grund för sådana inköp som redovisningsmässigt betraktas som immateriella eller materiella anläggningstillgångar. Varje nämnd och bolagsstyrelse beslutar själv vilka investeringsmedel som ska äskas och hur investeringsbudgeten ska fördelas om inte kommunfullmäktige beslutat annat. Investeringsbudgeten kan vara riktad till specifika investeringsprojekt eller som en gemensam budgetpost. Varje projekt som tilldelas investeringsmedel får ett projektnummer som alltid ska användas när kostnader och intäkter bokförs för investeringen.

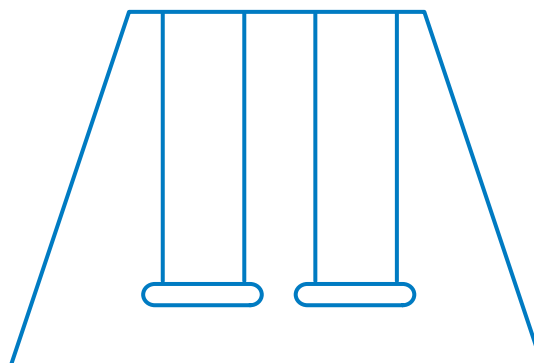
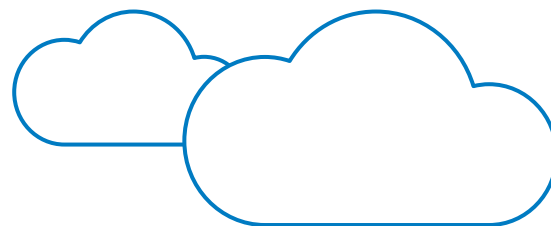
I kommunen ska det finnas investeringsbudget för inköp som uppfyller kriterierna. Om det inte finns investeringsbudget ska inköpet ändå bokföras som en investering. Inköp får inte belasta driften i de fall kriterierna för anläggningstillgång uppfylls. Om investeringsbudget saknas eller är förbrukad, men verksamheten ändå bedömer att de behöver göra inköp som klassificeras som en anläggningstillgång, måste det finnas ett prognostiserat överskott i driftbudgeten motsvarande hela investeringens storlek.

Upplysningar om tillämpade internredovisningsprinciper

Driftredovisningens intäkter och kostnader ska spegla respektive nämnds ekonomiska relationer till sin omvärld, där de övriga nämnderna och verksamheterna är en del av omvärlden. Det innebär att driftredovisningen även innehåller kommuninterna poster som köp och försäljning mellan nämnder och verksamheter, till skillnad från resultaträkningens intäkter och kostnader som endast innehåller kommunexterna poster. Omvänt finns det poster i resultaträkningen som inte ingår i driftredovisningen eller som simuleras kalkylmässigt.

Väsentliga poster som finns i resultaträkningen men inte i driftredovisningen är till exempel kostnader för pensionsavsättning, pensionsutbetalningar, upplupna löner, semesterlöneskuld, skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning, finansiella intäkter och kostnader samt extraordinära poster. Posterna redovisas inom finansförvaltningen.

Poster inom internredovisningen är till exempel personalomkostnadspålägg och kapitalkostnader avseende avskrivningar och internränta. Gemensamma kostnader som fördelas mellan kommunens verksamheter är till exempel kostnader för lokaler, kommungemensamma ledningskostnader och löne- och ekonomiadministration.

Driftredovisning

Haninge kommuns nämnder, kommunstyrelse och finansförvaltning redovisade ett nettoresultat på 270,1 miljoner kronor, vilket var 355,8 miljoner kronor lägre än föregående års nettoresultat (625,9 miljoner kronor). Årets resultat innebar ett överskott med 160,7 miljoner kronor jämfört med årets budget, som uppgick till 109,4 miljoner kronor. Resultatet motsvarade 4,2 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag, vilket innebar att fullmäktiges resultatmål för 2023 om 1,8 procent är uppfyllt. Överskottet berodde främst på skatteintäkter och generella statsbidrag som totalt översteg budget med 143,5 miljoner kronor. Tidigare år – främst 2021 och 2022 – var utfallet för intäkter av engångskaraktär, exempelvis exploateringsintäkter, betydligt högre än under 2023. År 2022 uppgick exploateringsintäkterna till 238,4 miljoner kronor, att jämföra med 44,5 miljoner kronor år 2023.

I april månad beslutade kommunfullmäktige om överföring av driftmedel till nämnderna från 2022 till 2023 års driftbudget. Nämnderna förde med sig ett överskott från 2022 års driftresultat med sammanlagt 20,2 miljoner kronor. Resultatöverföringen finansierades av ökad budget för skatteintäkter och generella

statsbidrag med 93,5 miljoner kronor inom finansförvaltningens budget. Vidare så budgeterades en utökad reserv hos kommunstyrelsen med 70,1 miljoner kronor till sammanlagt 85,1 miljoner kronor, samt en ökning av budgeterat resultat med 2,0 miljoner kronor från 107,4 miljoner kronor till 109,4 miljoner kronor. I samband med tertialrapport 1 beslutade kommunstyrelsen att justera budgeten för kapitalkostnader inom stadsbyggnadsnämnden genom en ramjustering med 7,1 miljoner kronor från kommunstyrelsens reserv. Förändringar av årets tilldelade budgetramar per nämnd framgår av nedanstående tabell.

Kommunens skatteintäkter uppgick till 4 807,5 miljoner kronor, vilket motsvarar en ökning med 6,4 procent jämfört med föregående år (4 516,3 miljoner kronor). Utfallet för skatteintäkter var 106,1 miljoner kronor högre än budget. Utfallet för generella statsbidrag och utjämning för kommunen som helhet uppgick till 1 561,9 miljoner kronor vilket innebär en ökning med 8,2 procent jämfört med föregående år (1 443,3 miljoner kronor). Utfallet för generella statsbidrag var 37,4 miljoner kronor högre än budget.

Budgetjusteringar per nämnd, mnkr	Mål och budget 2023	Trygghetsmedel beslut i KS 13 mars 2023	Överföring av medel beslut i KF april 2023	Övriga justeringar	Justerad budget 2023
Kommunstyrelsen	-323,5	8,6	-1,7	-	-316,7
Kommunstyrelsens reserv	-15,0	-	-70,1	7,1	-78,0
Barn och förskolenämnden	-1 036,0	-1,0	-1,2	232,6	-805,6
Grundskolenämnden	-1 414,4	-	-4,7	-232,6	-1 651,7
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	-566,9	-	-5,0	-	-571,9
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	-274,0	-1,8	-5,3	-	-281,0
Kommunfullmäktiges reserv	-5,0	-	-	-	-5,0
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	-	-	-	-	-
Revision	-1,6	-	0,6	-	-1,0
Socialnämnden	-1 125,4	-4,8	-	-	-1 130,2
Stadsbyggnadsnämnden	-209,6	-1,0	-4,1	-7,1	-221,8
Södertörns Upphandlingsnämnd	-	-	-	-	-
Södertörns Överförmyndarnämnd	-	-	-	-	-
Valnämnden	-0,1	-	-	-	-0,1
Äldrenämnden	-876,5	-	-	-	-876,5
Summa Verksamheten	-5 848,0	0,0	-91,5	0,0	-5 939,5
Finansförvaltningen	5 955,4	-	93,5	-	6 048,9
Summa Haninge kommun	107,4	0,0	2,0	0,0	109,4

Nämnd	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad				
	Utfall 2023	Föregående år 2022	Utfall 2023	Föregående år 2022	Utfall 2023	Föregående år 2022	Budget 2023	Budgetavvikelse, mnkr	Budgetavvikelse, procent
Barn- och förskolenämnden	166,7	-	-965,3	-	-798,6	-	-805,6	7,0	0,9%
Grundskolenämnden	237,9	347,1	-1 910,8	-2 577,2	-1 672,9	-2 230,1	-1 651,7	-21,2	-1,3%
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	207,9	179,5	-749,3	-674,6	-541,4	-495,2	-571,9	30,5	5,3%
Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden	48,0	44,9	-331,0	-280,4	-283,0	-235,5	-281,0	-2,0	-0,7%
Kommunstyrelsen	1 000,5	1 118,0	-1 364,1	-1 248,8	-363,7	-130,7	-394,7	31,0	7,9%
Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden	-	-	-	-15,7	-	-15,7	-	-	-
Kommunfullmäktiges reserv	-	-	-	-	-	-	-5,0	5,0	100,0%
Socialnämnden	279,4	250,9	-1 433,4	-1 305,3	-1 154,0	-1 054,4	-1 130,2	-23,8	-2,1%
Södertörns Upphandlingsnämnd	32,7	31,8	-32,7	-31,8	-	-	-	-	100,0%
Stadsbyggnadsnämnden	369,0	344,1	-586,3	-564,0	-217,3	-219,9	-221,8	4,5	2,0%
Äldrenämnden	231,1	167,4	-1 121,3	-1 020,2	-890,1	-852,8	-876,5	-13,6	-1,6%
Revision	0,1	-	-1,6	-2,2	-1,6	-2,2	-1,0	-0,6	-56,6%
Valnämnden	-	2,5	-0,4	-6,0	-0,4	-3,5	-0,1	-0,3	-268,5%
Södertörns Överförmyndarnämnd	30,9	30,4	-30,9	-30,4	-	-	-	-	100,0%
Justeras, poster som ej är hänförliga till verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	-1 050,1	-868,6	850,1	769,2	-200,0	-99,4	-137,0	-63,0	-46,0%
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt RR	1 554,1	1 648,1	-7 677,1	-6 987,4	-6 123,0	-5 339,3	-6 076,5	-46,5	-0,8%
Finansförvaltningen	7 589,9	7 014,0	-1 396,8	-1 148,2	6 193,1	5 865,8	6 048,9	144,2	-2,4%
Justeringsposter, interna poster inom finansförvaltningen	-1 016,3	-1 019,5	1 216,2	1 118,9	200,0	99,4	137,0	63,0	-46,0%
Haninge kommun	8 127,7	7 642,6	-7 857,6	-7 016,7	270,1	625,9	109,4	160,7	-146,9%

Inför 2023 delades grund- och förskolenämnden upp i två separata nämnder: grundskolenämnden och barn- och förskolenämnden. Jämförelser med föregående år är därför inte relevanta.

Tabellen ovan visar verksamhetens intäkter och kostnader för nämnder och styrelser samt för finansförvaltningen. Beloppen är justerade för nämndinterna intäkter och kostnader. Tabellen innehåller även justeringsposter som avser interna intäkter och kostnader och elimineras för att verksamhetens intäkter och kostnader ska överensstämma med den externa resultaträkningen. Även finansiella poster (statsbidrag) som har bokats inom verksamheten är eliminerade i justeringsposten då finansiella poster inte ingår i den externa resultaträkningen på denna nivå.

Verksamhetens nettoresultat uppgick till 6 123,0 miljoner kronor vilket var ett underskott jämfört med budget med 46,5 miljoner kronor, motsvarande 0,8 procent i negativ budgetavvikelse. Nämnders och styrelsers sammanvägda resultat redovisar ett överskott på 16,5 miljoner kronor som var i linje med budget men både positiva och negativa budgetavvikelser för respektive nämnd, framgår i tabellen ovan.

Kommunstyrelsen redovisar ett överskott med 31,0 miljoner kronor. Överskottet kan främst härledas till en positiv avvikelse avseende kommunstyrelsens reserv med 47,2 miljoner kronor, då budgeten på 78,0 miljoner kronor inte nyttjades fullt ut.

Barn- och förskolenämnden redovisar ett överskott med 7,0 miljoner kronor avseende färre inskrivna barn i förskolan.

Grundskolenämnden redovisar ett underskott med 21,2 miljoner kronor varav 12,5 miljoner kronor avser ett underskott i elevpengsystemet. Resultatenheterna inom grundskolan redovisar ett underskott mot budget då flera skolor hade svårigheter att anpassa kostnaderna mot intäktssidan. Avvikelser avseende elevpengsystemet inom både barn- och förskolenämnden och grundskolenämnden regleras inom ramen för kommunstyrelsens volymreserv.

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett överskott med 30,5 miljoner kronor mot budget, vilket främst kan hänföras till lägre volymer inom vuxenutbildningen samt högre statsbidrag än budget.

Socialnämnden redovisar ett underskott mot budget med 23,8 miljoner kronor. Avvikelsen kan hänföras till fler placeringar av ungdomar samt högre priser och volymer inom funktionshinderomsorgen.

Äldrenämnden redovisar ett underskott mot budget med 13,6 miljoner kronor och beror på att hemtjänstenheterna i egen regi överskred budget under året.

Såväl stadsbyggnadsnämnden som idrotts-, kultur- och fritidsnämnden hade mindre avvikelser mot budget.

Finansförvaltningen redovisar ett överskott om 144,2 miljoner kronor, där högre skatteintäkter och generella statsbidrag var den främsta avvikelsen som gav en positiv budgetavvikelse med 143,5 miljoner kronor.

Även övriga finansiella intäkter och kostnader genererade ett nettoöverskott med 71,2 miljoner kronor, främst på grund av en betydligt högre räntenivå än budgeterat på intäktsidan. Pensionskostnaderna översteg budget med 17,6 miljoner kronor, vilket var i linje med de pensionsprognoser som kommunen fick från KPA under året.

Foto: Karin Österdahl

Investeringsredovisning

Kommunens bruttoinvesteringar i materiella anläggningstillgångar uppgick till 510,0 miljoner kronor under 2023, inkluderat investeringar i vatten och avlopp (VA) motsvarande 289,2 miljoner kronor. Investeringsinkomster uppgick under året till 7,4 miljoner kronor vilka avser investeringsbidrag för cykelplaner samt Fors avloppsreningsverk inom stadsbyggnadsnämnden. Nettoinvesteringarna, vilket definieras som bruttoinvesteringar med avdrag för offentliga investeringsbidrag, uppgick till 502,6 miljoner kronor. Investeringsutgifterna inkluderar investeringsutgifter inom nämnderna, investeringar av finansiell leasing samt finansiella anläggningstillgångar. Utfallet av nettoinvesteringarna inom nämnder och styrelser motsvarar 54,2 procent av årsbudgeten som uppgick till 927,2 miljoner kronor.

Investeringsbudgeten uppgick enligt *Mål och budget 2023–2027* till 623,1 miljoner kronor, varav 356,0 miljoner kronor avsåg investeringar inom vatten och avlopp. Kommunfullmäktige beslutade den 24 april 2023 om att bevilja överföring av tidigare beviljade investeringsmedel för 2022 till 2023 års investeringbudget motsvarande 304,1 miljoner kronor. Dessutom gjordes en överföring av 1,0 miljoner kronor från kommunstyrelsens investeringsreserv till stadsbyggnadsnämnden i samband med beslut i kommunstyrelsen om trygghetsmedel. Årets investeringbudget uppgick därmed till 927,2 miljoner kronor, varav 48,0 miljoner kronor var investeringsreserv.

Fördelningen av investeringsbudget per nämnd samt de förändringar som beslutades under året framgår av nedanstående tabell.

Årets budgeterade investeringar, mnkr	Mål och budget		Överförings- ärende	Ny budget
Kommunstyrelsen	77,0	-1,0	31,7	107,7
Barn- och förskolenämnden	3,0	-	15,0	18,0
Grundskolenämnden	3,0	-	30,6	33,6
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	3,0	-	1,5	4,5
Idrotts- kultur och fritidsnämnden	57,9	-	86,2	144,1
Socialnämnden	12,0	-	4,5	16,5
Stadsbyggnadsnämnden	102,2	1,0	127,1	230,3
Äldrenämnden	9,0	-	7,5	16,5
Summa exkl. VA och Mex	267,1	0,0	304,1	571,2
Vatten och avlopp (VA)	356,0	-	-	356,0
Summa Haninge	623,1	0,0	304,1	927,2

Utfall och budget årets investeringar per nämnd och för styrelse

De större investeringar som Haninge kommun genomförde under året gällde bland annat uppstarten av Vega skola och aktivitetshus. Investeringarna i Vega belastade både grundskolenämnden och idrotts-, kultur- och fritidsnämnden. Inom idrotts-, kultur- och fritidsnämnden gjorde kommunen även fortsatta insatser på Torvalla IP, både för upprustning av befintliga anläggningar och utveckling. Genomförandegraden inom idrotts-, kultur- och fritidsnämnden var endast 27,6 procent, vilket bland annat beror på att projektet för omgestaltning av Poseidons torg lades ner samt att konstgräsplan i Vega inte påbörjades.

Inom stadsbyggnadsnämnden pågår större investeringar som Dalarö och Fors avloppsreningsverk. Detta är stora och nödvändiga investeringar för kommunen för att säkra såväl förväntad befolkningstillväxt som miljöansvar. Årets genomförandegrad inom stadsbyggnadsnämnden

var lägre än budget och de nedlagda projekten Strandpromenad Rudan och Poseidons torg är de två enskilt största förklaringsposterna till en lägre genomförandegrad. Vidare tog vissa upphandlingar längre tid än väntat och även rekrytering av medarbetare tog längre tid än önskat.

Kommunstyrelsens investeringar uppgick till 46,1 miljoner kronor, främst för inköp av IT-arbetsplatser. Genomförandegraden uppgick till 77,2 procent av budgeterade investeringar. Inom kommunstyrelsen finns även en budgeterad investeringsreserv motsvarande 48,0 miljoner kronor som inte nyttjades under året.

Investeringar inom barn- och förskolenämnden, gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden och äldrenämnden avsåg främst inköp av inventarier och ombyggnationer i befintliga lokaler.

Årets investeringar, mnkr	Utfall, netto	Budget	Avvikelse	% genomförande
Kommunstyrelsen, exklusive reserv	46,1	59,7	13,6	77,2%
Investeringsreserv, kommunstyrelsen	-	48,0	48,0	-
Barn- och förskolenämnden	2,6	18,0	15,4	14,4%
Grundskolenämnden	27,7	33,6	5,9	82,4%
Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden	1,2	4,5	3,3	26,6%
Idrotts- kultur- och fritidsnämnden	39,8	144,1	104,3	27,6%
Socialnämnden	4,1	16,5	12,4	24,8%
Stadsbyggnadsnämnden exkl. Vatten och Avlopp (VA)	84,0	230,3	146,3	36,5%
Äldrenämnden	5,7	16,5	10,7	34,7%
Summa investering nämnder och styrelse exkl. VA	211,2	571,2	360,0	37,0%
Investeringar Vatten och avlopp	289,2	356,0	66,8	81,2%
Investeringar finansiell leasing	2,2	-	2,2	-
Summa nettoinvesteringar	502,6	927,2	429,0	54,2%
Investeringsinkomst (stadsbyggnadsnämnden)	7,4	0,0	-7,4	0,0%
Summa bruttoinvesteringar	510,0	927,2	417,2	55,0%
Investering finansiella anläggningstillgångar	9,3	-	-9,3	-
Summa investeringar inkl. finansiella anläggningstillgångar	519,3	927,2	407,9	56,0%

Investeringar Tornberget

Investeringar i verksamhetslokaler, nybyggnation samt om- och tillbyggnad sker genom kommunens fastighetsbolag Tornberget Fastighetsförvaltnings AB. Kommunfullmäktige beslutar varje år om investeringsbudget för det kommande året och en plan för de tre närmast påföljande åren. Kommunfullmäktige anvisade i sitt budgetbeslut

krav på så kallat igångsättningsbeslut för projekt som överstiger 10,0 miljoner kronor. Det är kommunstyrelsen som beslutar om igångsättningsbeslut.

Tabellen nedan visar de investeringar som kommunfullmäktige har fattat beslut om och som utförs av Tornberget.

Investeringsobjekt, mnkr	Nämnd	Prognos	Budget
Hermanstorp förskola	BFN	82,1	82,1
Vega förskola	BFN	73,0	73,0
Vega skola & aktivitetshus	BFN, GN, IKFN	458,0	470,0
Dalarö Skola	GN	70,0	70,0
Kvarnbäcksskolan	GN	90,0	90,0
Ribbyskolan	GN	358,0	370,0
Vendelsömalmskolan hus B rivning	GN	8,0	8,0
Vendelsömalmskolan, Hus B	GN	121,3	121,3
Muskö skola och förskola	GN/BFN	20,0	20,0
Vendelsömalmskolan, Nyproduktion idrottshall	GN, IKFN	100,0	100,0
Simhall i Västerhaninge	IKFN	-	-
Gamla Fredrik Yrkesgymnasium, rivning	KS	21,5	30,0
Mullebo, rivning	KS	2,6	2,6
Mårtensbergsskolan	KS	26,0	26,0
Nytorpsskolan, rivning	KS	-	-
Rivning Hagaskolan A-C	KS	14,0	14,0
Runstensskolan rivning	KS	22,6	22,6
Lillgårdens gruppböende	SN	72,8	68,8
Johanneslund	ÄN	13,0	13,0
Summa investeringar Tornberget		1 552,9	1 581,4

Balanskravsresultat

För att uppfylla kommunallagens balanskrav och säkerställa god ekonomisk hushållning ska kommunernas intäkter överstiga kostnaderna. Det innebär att resultatet ska vara minst noll. Detta gäller varje enskilt budgetår.

I balanskravsresultatet ska årets resultat justeras för poster som inte kommer från den egentliga verksamheten och som är resultatpåverkande engångsposter. Ett negativt balanskravsresultat ska regleras och det egna kapitalet ska återställas inom tre år.

Årets resultat enligt resultaträkningen blev 270,1 miljoner kronor och balanskravsutredningen justerades för orealiserad vinst i värdepapper med totalt 19,5 miljoner kronor, som avser räntefondernas värdeförändring under året. Balanskravsresultatet blev 250,6 miljoner kronor. Kommunen har uppfyllt balanskravet varje år sedan lagen infördes.

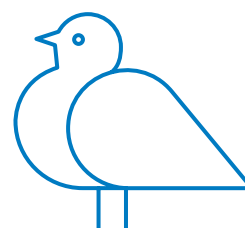
I årets resultat enligt resultaträkningen ingår exploateringsintäkter med 44,5 miljoner kronor. Det underliggande verksamhetsresultatet exklusive dessa intäkter blev 225,6 miljoner kronor. Kommunen upplyser om detta eftersom exploateringsintäkter inte anses höra till kommu-

nens egentliga verksamhet, samt att beloppen ofta är av väsentlig betydelse och varierar mellan åren.

Varje kommun avgör själv om resultatutjämningsreserv (RUR) ska användas. En reservering till RUR innebär att en del av årets resultat särredovisas inom eget kapital. Syftet med RUR är att kommunen ska kunna bygga upp en reserv under goda tider som kan användas under sämre tider när skatteunderlagsutvecklingen är svag. RUR används på så sätt för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel. Fullmäktige beslutar enligt riktlinjer för god ekonomisk hushållning hur uttag ur RUR får göras. År 2020 satte kommunen av 50,0 miljoner kronor till RUR. Inget ytterligare belopp har satts av till RUR och inga uttag har gjorts.

I oktober 2023 fattade riksdagen beslut om *En effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner* som gäller från och med räkenskapsår 2024. Sista året kommunen kunde göra reservering till RUR var 2023 och reserverade medel kan nyttjas fram till 2033. RUR kommer från 2024 att ersättas av en resultatreserv (RER). Kommunen kommer att uppdatera riktlinjer för god ekonomisk hushållning under året där RER behandlas.

Balanskravsutredning	2023-12-31	2022-12-31
Årets resultat enligt resultaträkningen	270,1	625,9
- reducereing av samtliga realisationsvinster	-	-
+ justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-
+ justering för realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	-	-
-/+ orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-19,5	10,3
+/- återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	250,6	636,2
- reservering av medel till resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-
+ användning av medel från resultatutjämningsreserv (RUR)	-	-
Balanskravsresultat	250,6	636,2

Väsentliga personalförhållanden

Haninge kommun har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare både för nuvarande och framtida medarbetare. För att nå dit krävs ett långsiktigt och kontinuerligt arbete. Under 2023 fokuserade kommunen på att skapa och stärka förutsättningar för god kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Under året undersökte Haninge kommun chefernas arbetsmiljö och förutsättningar att utveckla sin verksamhet för att kunna leverera på det kommunala uppdraget. Analysen visade att cheferna upplever att de har tydliga mål och uppdrag, ansvar och befogenheter samt ett gott stöd från kollegor och medarbetare. Vidare påvisades att samarbete och samverkan mellan förvaltningar kan utvecklas och förbättras. Hög arbetsbelastning och tidsbrist angavs som de största hindren för utveckling. Under 2024 planerar kommunen olika insatser för att åtgärda de brister som framkommit. Kommunen kommer att prioritera utveckling av stöd och service, och ska bland annat lansera ett analys- och uppföljningsverktyg för personalrapporter.

Projektet *Hållbara arbetsplatser* avslutades under 2023 och är nu en del av kommunens ordinarie arbetsmiljöarbete. *Hållbara arbetsplatser* är en metod för att skapa arbetsmiljöer där medarbetare mår bra och verksamheter håller en hög kvalitet. Metoden består av tre verktyg: *Uppdragskartan*, *Kartläggningsfrågan* och *Analysverktyget*. Intresset under implementeringen var stort och flera verksamheter har nu processledning i metoden på sin arbetsplats.

Under 2023 gick Sverige in i en lågkonjunktur vilket avspeglades i kommunens personalomsättning. Inom vissa verksamheter var personalomsättningen lägre samtidigt som andra verksamheter hade svårare att rekrytera personal. Detta indikerar att rörligheten på arbetsmarknaden var lägre än tidigare.

Sammanställning personalstatistik

Samtliga uppgifter gäller tillsvidareanställningar och tidsbegränsade anställningar med en sysselsättningsgrad på minst 40 procent av heltid, om inget annat anges.

Antal anställda

Antalet anställda sista december visas i antal personer, antal anställningar och uttryckt som antal årsarbetare. Antalet anställda 2023 var likvärdigt i jämförelse med 2022.

Antal anställda

	Antal personer		Antal anställningar		Antal årsarbetare		Medelålder	
	2022	2023	2022	2023	2022	2023	2022	2023
Kvinna	3 908	3 860	3 939	3 883	3 796,0	3 762,6	45,3	45,0
Man	1 147	1 191	1 156	1 198	1 115,8	1 166,0	44,0	43,2
Total	5 055	5 051	5 095	5 081	4 911,8	4 928,7	45,0	44,6

Tabell: Antal anställningar.

Antal anställningar i förvaltningarna

	2022			2023		
	Kvinna	Man	Totalt	Kvinna	Man	Totalt
Kommunstyrelseförvaltningen	181	95	278	185	95	280
Stadsbyggnadsförvaltningen	94	118	212	96	126	222
Kultur- och fritidsförvaltningen	96	89	185	106	109	215
Utbildningsförvaltningen	2 209	569	2 778	2 183	574	2 757
Social- och äldreförvaltningen	1 355	280	1 635	1 313	294	1 607
Totalt	3 935	1 151	5 088	3 883	1 198	5 081

Tabell: Antal anställningar i förvaltningarna.

Personalstruktur, yrkeskategorier

Antalet anställda per yrkeskategori enligt Sveriges Kommuner och Regioners in- delning sista december visas i antal personer, antal anställningar och uttryckt som antal årsarbetare.

Yrkeskategori	Antal anställda	Antal anställningar	Årsarbetare
Ledningsarbete			
Totalt	350	350	348,6
Handlägg- och administratörsarbete			
Administratörsarbete	177	177	170,8
Handläggarbete	307	307	303,9
Totalt	484	484	474,7
Arbete i förskole-, skol- och annan pedagogisk verksamhet			
Barnskötare	637	637	621,4
Förskollärare	241	241	235,7
Grundskollärare	548	550	542,4
Gymnasielärare	146	146	141,8
Lärare i fritidshem	57	57	55,9
Övrigt lärararbete	233	233	221,5
Övrigt skol- /förskolearbete	385	385	369,7
Totalt	2 247	2 249	2 188,5
Arbete inom individ- och familjeomsorg, äldreomsorg, funktionsnedsättning, socialpsykiatri			
Socialsekreterare	235	235	234,2
Undersköterskor	383	383	365,1
Vårdare/vårdbiträden	462	462	441,3
Övrigt socialt och kurativt arbete	279	279	265,9
Totalt	1 359	1 359	1 306,4
Rehabilitering och förebyggande arbete			
Totalt	19	19	18,5
Vård- och omsorgsarbete			
Sjuksköterskor	29	29	28,7
Övrigt vårdarbete	40	40	35,9
Totalt	69	69	64,5
Kultur, turism och friluftsbete			
Bibliotekarie, biblioteksassistent	46	46	42,0
Fritidsledare	49	49	47,2
Övrig fritid och kultur	29	29	27,3
Totalt	124	124	116,4
Teknikarbete			
Totalt	145	145	143,2
Vaktmästeri, trädgård, anläggning			
Totalt	132	132	126,1
Köks- och måltidsarbete			
Totalt	69	69	64,5

Tabell: Anställda per yrkesgrupp.

Personalomsättning

Personalomsättningen 2023 minskade på grund av en generellt lägre rörlighet på arbetsmarknaden och färre pensionsavgångar än tidigare år.

Personalomsättning	2021	2022	2023
Personalomsättning totalt i procent	11,5	13,5	12,9
Avgångar externt på egen begäran i procent	6,8	8,7	7,7
Avgång externt på egen begäran, antal personer	295	395	352
Pensionsavgångar, antal personer	93	104	61

Tabell: Personalomsättning.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron minskade generellt i kommunens verksamheter. Det var till största delen den korta sjukfrånvaron 1–14 dagar som minskade. Även den genomsnittliga sjukskrivningstiden minskade något. Kommunens fokus på arbetsmiljöarbetet gav mätbara resultat. Ytterligare en möjlig orsak kan vara förlorad köpkraft och en ökad ovilja att förlora inkomst.

Total sjukfrånvaro	2021	2022	2023	Förändring
Total sjukfrånvaro i procent av ordinarie arbetstid	8,0	7,8	6,8	-1,0

Kort- och långtidsfrånvaro	2021	2022	2023	Förändring
Korttidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	55,9	57,3	44,0	-13,3
Långtidsfrånvaro i procent av total sjukfrånvaro	44,0	42,7	56,0	+13,3

Sjukfrånvaro kön	2021	2022	2023	Förändring
Kvinnor (%)	8,7	8,6	7,6	-1,0
Män (%)	5,5	5,3	4,4	-0,9

Sjukfrånvaro ålder	2021	2022	2023	Förändring
Upp till 29 år (%)	8,7	8,1	7,1	-0,9
30–49 år (%)	8,5	7,9	6,9	-1,0
50 år och äldre (%)	7,1	7,7	6,7	-1,0

Tabeller: Sjukfrånvaro.

Frisknärvaro

Frisknärvaro kan ses som en indikator på allmän hälsa och det främjande arbetsmiljöarbetet. Frisknärvaro redovisas i procentuell andel månadsanställda med 0–5 och 0–7 sjukdagar under året. Andelen medarbetare med inga eller endast få dagars sjukfrånvaro under året ökade jämfört med 2022.

Frisknärvaro i procent	2021	2022	2023
0 dagar	30,4	26,7	28,2
0–5 dagar	53,9	51,7	55,3
0–7 dagar	59,9	59,4	63,7

Tabell: Frisknärvaro.

Pensionsprognos

61 medarbetare gick i pension 2023 vid en genomsnittsålder om 67 år. Prognosen visar en dubbling inom fem år som är jämnt fördelad över alla yrkeskategorier.

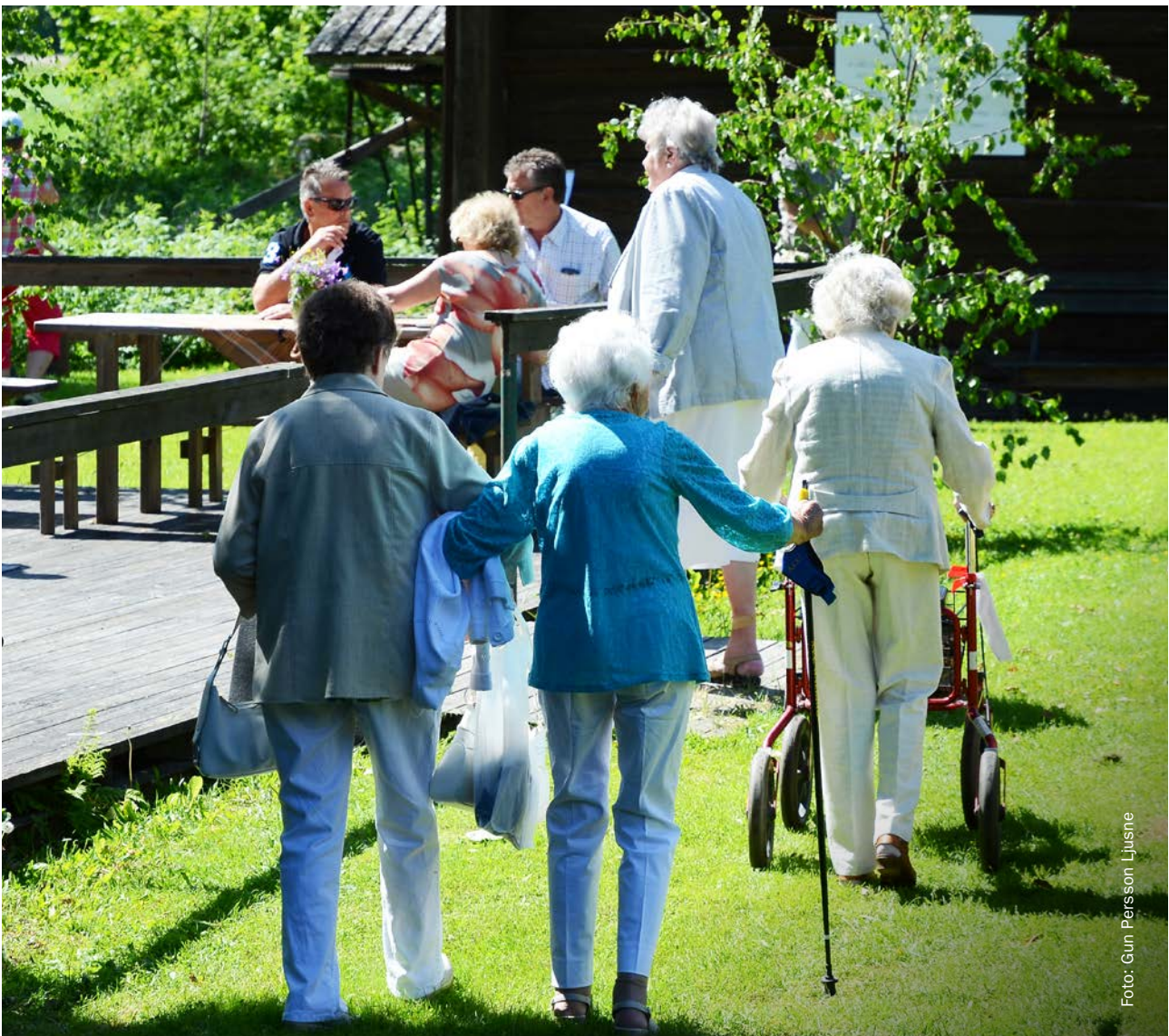
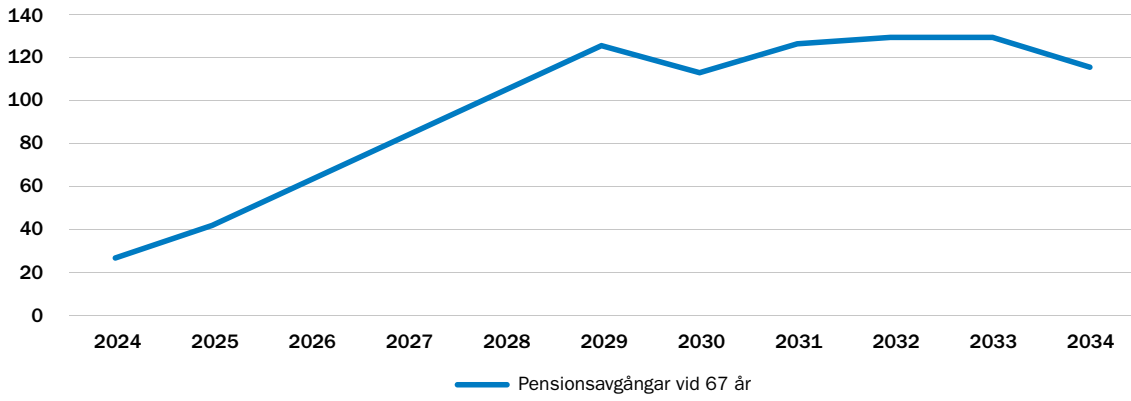

Foto: Gun Persson Ljusne

Förväntad utveckling

Haninge kommun är en del av den växande Stockholmsregionen och går från förort till stad. Den regionala utvecklingsplanen för Stockholmsregionen pekade ut åtta knutpunkter längs pendeltågslinjer som ska utvecklas till regionala stadskärnor. Centrala Haninge är en av de utpekade regionala stadskärnorna som ska erbjuda stadskvaliteter i form av attraktiva bostäder, arbetsplatser, kultur, service och handel och kunna avlasta Stockholms innerstad.

Bostadsbyggandet i regionen har avstannat och inflyttningen har minskat. Tidigare prognoser att regionen väntas behöva 760 000 bostäder fram till år 2050 är något nedreviderade på grund av lågkonjunkturen och en ny regional utvecklingsplan är under framtagande. Byggande som är under produktion färdigställs men inget nytt påbörjas. Genom arbetet att skapa en hållbar utveckling är ambitionen att i första hand koncentrera nya bostäder till regionala stadskärnor samtidigt som olika unika miljöer för attraktivt boende utvecklas.

Haninge kommuns invånarantal ökade med 2 068 invånare under 2023 och Haninge är nu den tjugonde största kommunen i landet. Haninge hade den sjätte största befolkningsökningen bland landets 290 kommuner. Framst bidrog ett positivt flyttnetto till befolkningsökningen, men även ett positivt födelsenetto. Befolkningsökningen ställer höga krav på kommunens alla verksamheter, särskilt skola, vård och omsorg. Fler barn, äldre och människor i behov av stöd kräver ökade resurser.

Även Haninge ser en inbromsning i tillväxten, som bland annat visar sig genom att bostadsbyggandet minskat. Haninge har även en minskning i barnafödande men barnafödandet är inte lika lågt som i riket. Kommunen har en stor utmaning framför sig i att skapa en hållbar tillväxt så att kommunens alla behov ryms inom de årliga intäkterna. Ekonomin i kommunen är i grunden god och intäkterna bedöms öka kommande år. Men det blir ett antal år med sviktande intäkter utifrån inbromsningen i tillväxt.

Förändrade arbetssätt och arbetsmetoder samt användning av teknik och digitalisering gör det möjligt att klara verksamheten med bibehållen kvalitet, även när det blir svårt att rekrytera nya medarbetare. Erfarenheterna från pandemiåren visar att distansarbete fungerade bra i verksamheterna. Detta öppnar för en ny ingång vid rekrytering av medarbetare, som kanske inte längre alltid behöver finnas inom pendelavstånd. Det gör det möjligt att behålla kompetent och erfaren personal och attrahera nya medarbetare inom många verksamheter i en storstadsregion där många konkurrerar om samma kvalificerade yrkesgrupper.

Räkenskaper

Resultaträkning (Belopp i mnkr)		Kommunen		Kommunkoncernen	
		2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Verksamhetens intäkter	Not 3	1 554,1	1 648,1	1 786,3	1 971,1
Verksamhetens kostnader	Not 4	-7 495,1	-6 812,0	-7 366,4	-6 799,0
Avskrivningar	Not 5	-182,0	-175,4	-394,6	-377,9
Verksamhetens nettokostnader		-6 123,0	-5 339,3	-5 974,7	-5 205,8
Skatteintäkter	Not 6	4 807,5	4 516,3	4 807,5	4 516,3
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	1 561,9	1 443,3	1 561,9	1 443,3
Verksamhetens resultat		246,4	620,3	394,7	753,8
Finansiella intäkter	Not 8	94,7	34,9	73,0	16,2
Finansiella kostnader	Not 9	-71,0	-29,3	-147,7	-84,1
Resultat efter finansiella poster		270,1	625,9	320,0	685,9
Extraordinära poster		-	-	-	-
Årets resultat		270,1	625,9	320,0	685,9

Balansräkning (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023-12-31	2022-12-31	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar				
Anläggningstillgångar				
<i>Immateriella anläggningstillgångar</i>				
Immateriella anläggningstillgångar	Not 10	-	-	0,5
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>				
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 11	3 128,1	3 112,1	8 424,9
Maskiner och inventarier	Not 12	235,9	226,4	333,9
Övriga materiella anläggningstillgångar	Not 13	719,6	400,7	1 099,5
<i>Finansiella anläggningstillgångar</i>				
Aktier och andelar	Not 14	564,8	536,0	522,2
Långfristiga fordringar	Not 15	3,7	28,2	3,7
Summa anläggningstillgångar		4 652,1	4 303,4	10 384,2
Bidrag till infrastruktur		-	-	-
Omsättningstillgångar				
Förråd och lager	Not 16	1,3	3,2	1,3
Exploateringsområden	Not 17	383,5	205,9	383,5
Fordringar	Not 18	1 047,8	1 062,5	970,1
Kortfristiga placeringar		-	-	-
Kassa och bank	Not 19	1 386,2	1 345,1	1 460,6
Summa omsättningstillgångar		2 818,8	2 616,7	2 815,5
Summa tillgångar		7 470,9	6 920,1	13 199,7
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	Not 20			
Årets resultat		270,1	625,9	320,0
Resultatutjämningsreserv		50,0	50,0	50,0
Övrigt eget kapital		3 844,2	3 218,3	4 387,5
Summa eget kapital		4 164,3	3 894,2	4 757,5
Avsättningar				
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	Not 21	993,6	782,2	1 018,8
Andra avsättningar	Not 22	42,6	23,3	131,7
Summa avsättningar		1 036,2	805,5	1 150,5
Skulder				
VA långfristiga skulder	Not 23	751,1	733,3	751,1
Långfristiga skulder	Not 24	24,8	19,0	4 113,8
Kortfristiga skulder	Not 25	1 494,5	1 468,1	2 426,8
Summa skulder		2 270,4	2 220,4	7 291,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		7 470,9	6 920,1	13 199,7
Panter och ansvarsförbindelser				
Panter och därmed jämförliga säkerheter	Not 26			
Fastighetsinteckningar		-	-	978,8
Företagsinteckningar		-	-	-
Övrigt		-	-	20,7
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	Not 27	1 227,8	1 212,9	1 227,8
Övriga ansvarsförbindelser	Not 28	8 990,2	9 187,2	4 864,2

Kassaflödesanalys (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Den löpande verksamheten				
Årets resultat	270,1	625,9	320,0	685,9
Justering för ej likviditetspåverkande poster				
Av- och nedskrivningar	182,0	175,4	387,0	378,1
Förändringar i avsättningar	249,6	107,0	277,3	118,4
Orealiserad vinst/förlust finansiella tillgångar	-19,5	10,3	-19,5	10,3
Realisationsresultat	4,3	3,5	12,1	-0,2
Omklassificering av oms.tillgångar till investeringar	-	-	-	-
Övrigt	-4,3	-	-17,6	3,2
Kortfristiga fordringar (ökning -, minskning +)	-163,0	-370,1	-164,9	-380,1
Förråd och varulager (ökning -, minskning +)	1,9	-	1,9	-
Kortfristiga skulder (ökning +, minskning -)	7,6	-228,1	11,3	-195,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	528,7	323,9	807,6	620,5
Investeringsverksamheten				
Investeringar i immateriella anläggningstillgångar (-)	Not 10	-	-	-0,5
Investeringar i materiella anläggningstillgångar (-)	Not 11, 12	-510,0	-244,4	-788,5
Försäljning av materiella anläggningstillgångar (+)		2,5	-	2,5
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar		-9,3	-30,0	-9,3
Del av långfristig fordran till årets resultat		6,3	-	6,3
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-510,5	-274,4	-789,0
Finansieringsverksamheten				
VA-verksamheten		17,8	46,4	17,8
Nyupptagna lån (+)		8,3	0,1	753,8
Förändring leasingsskuld (ökning +, minskning -)		-4,2	-5,6	-4,2
Förändring av långfristiga skulder (ökning +, minskning -)		1,7	-	-743,7
Förändring av övriga långfristiga skulder (ökning +, minskning -)		-0,7	-	-0,7
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		22,9	40,9	23,0
Årets kassaflöde		41,1	90,4	41,6
Likvida medel vid årets början		1 345,1	1 254,7	1 419,0
Likvida medel vid årets slut		1 386,2	1 345,1	1 460,6
		41,1	90,4	41,6
				85,3

Not 1. Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning samt Rådet för kommunal redovisnings rekommendationer (RKR).

Kommunkoncernen och sammanställda räkenskaper

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Haninge Holding	100 %
Tornbergets Fastighetsförvaltnings AB	100 %
Haninge Bostäder AB	100 %
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	52,5 %
SRV Återvinning AB	31,5 %
Samordningsförbundet Östra Södertörn	13,6 %
Södertörns Brandförsvärsförbund	16,7 %
Stockholmsregionens Försäkring AB	7,0 %
Inera AB	0,16 %

SRV Återvinning AB:s räkenskaper ingår inte i de sammanställda räkenskaperna 2023 då information från bolaget inte erhållits i tid. Bolagets påverkan på kommunkoncernens resultat och ekonomiska ställning bedöms inte vara av betydelse för kommunkoncernen som helhet.

Omräkning av de sammanställda räkenskaperna har inte gjorts för 2022, då SRV Återvinning AB ingår. Samordningsförbundet Östra Södertörn, Södertörns Brandförsvärsförbund, Stockholmsregionens försäkrings AB och Inera AB ingår inte i de sammanställda räkenskaperna då kommunen inte har betydande inflytande, minst tjugo procent innehav av rösterna i den juridiska personens beslutande organ.

De kommunala bolagen följer Årsredovisningslagen (ÅRL) och *Bokföringsnämndens allmänna råd*, K3-regelverket. Vid avvikelser i redovisningsprinciper mellan kommunen och de kommunala bolagen är kommunens redovisningsprinciper vägledande för de sammanställda räkenskaperna.

Anläggningstillgångar

Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod som överstiger tre år klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett halvt prisbasbelopp och gäller även när hyres- eller leasingavtal klassificeras som finansiell leasing.

Anläggningstillgångar tas upp i balansräkningen till anskaffningsvärdet, med tillägg för värdehöjande investeringar och med avdrag för avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Kostnader som inte uppfyller kriterierna för anläggningstillgång bokförs som driftkostnad i den period de uppstår. Kommunen tillämpar huvudmetoden och redovisar ränteutgifter som kostnad i resultaträkningen.

Avskrivning på immateriella och materiella anläggningstillgångar görs med linjär avskrivning baserat på tillgångens anskaffningsvärde, exklusive eventuellt restvärde.

Avskrivning påbörjas månaden efter det att tillgången tagits i bruk. Kommunen tillämpar komponentavskrivningar på investeringar som har betydande komponenter med en väsentlig skillnad i nyttjandeperioder.

Avskrivningstiderna anpassas till anläggningens bedömda nyttjandeperiod. Omprövning av nyttjandeperiod görs årligen i samband med delårsbokslutet. En omprövning görs även när större reparations- och ombyggnadsåtgärder utförs. Om en anläggningens nyttjandeperiod avviker väsentligt från tidigare bedömning, justeras avskrivningsbeloppen för innevarande och framtida perioder. Om en anläggningens verkliga värde understiger redovisat värde görs en nedskrivningsprövning. Exempel på tillfällen när omprövning görs är verksamhetsförändringar, tekniskskiften och organisationsförändringar.

Följande avskrivningstider används:

Tillgångsslag	Avskrivningstid
Mark, konst	-
Byggnader och tekniska anläggningar	5, 10, 15, 20, 25, 33, 50, 75, 100 år
Maskiner och inventarier	3, 4, 5, 7, 10, 15, 25, 33 år

Kommunen redovisar bidrag till statlig infrastruktur direkt som en kostnad i resultaträkningen.

Omsättningstillgångar

Kundfordringar och övriga kortfristiga fordringar är upptagna till det belopp varmed de beräknas inkomma.

Leasing

Kommunen redovisar inte finansiell leasing enligt RKR R5 fullt ut. Leasing av fordon redovisas som finansiell leasing enligt rekommendationen. Hyresavtal klassificeras inte som finansiell leasing i årsredovisningen. Skäl enligt RKR till avvikelse från rekommendationen är att arbetet med att gå igenom befintliga hyresavtal, göra klassificering och beräkningar har tagit mer tid än planerat.

En kartläggning av kommunens hyresavtal pågår. Dokumentation och klassificering av kommunens hyresavtal beräknas vara klar under sommaren 2024, och till delårsbokslutet bör kommunen kunna redovisa hyresavtalen som finansiell leasing, alternativt uppskatta hur detta påverkar kommunens resultat och ekonomiska ställning.

Finansiella leasingavtal med ett avtalsvärde per objekt understigande ett halvt prisbasbelopp klassificeras som ej uppsägningsbara operationella avtal och redovisas därför inte som anläggningstillgång.

Skulder och avsättningar

Offentliga investeringsbidrag skuldredovisas initialt som långfristig skuld för att sedan successivt intäktsredovisas över anläggningens nyttjandeperiod. Investeringsbidrag från andra aktörer intäktsredovisas i sin helhet när kommunen fullgjort sitt åtagande. Anslutningsavgifter för VA redovisas som långfristiga skulder och intäkten periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avsättning för pensioner värderas enligt *Riktlinjer för pensionskultsberäkning* (RIPS) i enlighet med *RKR R10*. Pensionsåtaganden för anställda i de företag som ingår i den kommunala koncernen redovisas enligt *K3*.

Drift- och investeringsredovisning

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) som varierar beroende på personalens födelseår. PO-pålägget inkluderar sociala avgifter, avtalsförsäkringar och pensionskostnader.

Materiella och immateriella anläggningstillgångar belastas med verklig avskrivningskostnad samt en kalkylränta på 1,25 procent som följer SKR:s internränta.

Kostnader för telefoni och IT-arbetsplats interndeberas utifrån självkostnad och verkligt nyttjande.

Internhyror för lokaler debiteras respektive verksamhet utifrån självkostnad. Driftmedia som el, värme, vatten samt lokalvård ingår i hyran för de lokaler som ägs och/eller förvaltas av Tornberget. För övriga verksamhetslokaler tillkommer detta genom debitering utifrån faktisk förbrukning. Vaktmästare hanteras i sin helhet av verksamheten.

Gemensam central administration som ekonomi, personal och upphandling fördelas ut på de olika verksamheterna.

Läs mer om drift- och investeringsredovisningens uppbyggnad samt väsentliga principer för ekonomistyrning i kapitlet *God ekonomisk hushållning*.

Not 2. Uppskattningar och bedömningar

Övriga avsättningar som inte avser pensioner redovisas i enlighet med *RKR R9*. Under året har avsättningar avseende kostnader kopplade till rivning och avveckling av fastigheter bokförts, se *not 22, Andra avsättningar för beskrivning och bedömning för upptagna avsättningar*. Ingen indexering gjordes eftersom ett utflöde av resurser förväntas ske under 2024.

Jämförelsestörande poster är resultat av händelser eller transaktioner som inte är extraordinära, men som är viktiga att uppmärksamma vid jämförelser med andra perioder. Som jämförelsestörande post betraktar kommunen poster som överstiger 10 mnkr. Exempel på jämförelsestörande poster är nedskrivningar, försäljning av anläggningstillgångar, rättelser av fel i tidigare års räkenskaper samt förändringar och omstrukturering av verksamheter.

Kommunen slutförde arbetet med genomgång av exploateringsprojekten under 2022, vilket innebär att kommunen bruttoredovisar poster för exploateringsredovisning. Resultatföring av intäkter från exploateringsområden bokförs löpande i samband med försäljning.

Skatteintäkter redovisas enligt den preliminära slutavräkningen för skatteintäkter och baseras på Sveriges Kommuner och Regioners (SKR:s) decemberprognos, i enlighet med *RKR R2 Intäkter*.

Personalens löner redovisas enligt kontantprincipen. Timanställdas lön för december kostnads- och skuldbokförs i december. Semesterlöneskulden inklusive personalomkostnadspålägg kostnads- och skuldbokförs till boksluten.

Projekt Årsta havsbad

I årsbokslutet 2022 fanns en tvist avseende kontraktsbrott som gällde Årsta havsbad E 2–4, inom VA redovisad som långfristig fordran med 23,1 miljoner kronor. Kommunen har gjort bedömningen att beloppet inte kommer att erhållas och tvisten hanterades i redovisningen 2023. Utgifter som ej varit aktiveringsbara bokfördes som kostnad med 4,9 miljoner kronor på årets resultat och anläggningstillgångar avseende VA-ledningar aktiverades med 18,2 miljoner kronor. Aktivering gjordes med startperiod september 2020, eftersom anläggningarna varit i drift sedan dess, och de avskrivningar som skulle ha bokförts som kostnader i resultatet tidigare år belastade årets resultat med 0,8 miljoner kronor.

I samband med genomgång av tvisten gällande Årsta havsbad upptäcktes poster inom två investeringsprojekt som skulle ha redovisats som investeringar respektive intäkt tidigare år. Detta justerades i redovisningen i samband med årsbokslutet. Anläggningstillgångar aktiverades med 0,7 miljoner kronor med startperiod december 2018 och de avskrivningar som skulle ha belastat resultatet tidigare år med 57 tusen kronor bokfördes på årets resultat. Intäkten som skulle ha redovisats i resultatet tidigare år bokfördes som intäkt 2023 med 4,3 miljoner kronor.

Effekten på årets resultat för dessa justeringar blev totalt en kostnad på 1,5 miljoner kronor. Beloppen bedöms inte vara väsentliga och korrigeras därför inom innevarande räkenskapsår enligt *RKR R12*.

Not 3. Verksamhetens intäkter (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Försäljningsintäkter	17,6	14,0	17,6	14,0
Taxor och avgifter	495,5	467,5	497,1	630,8
Hyror och arrenden	115,8	114,8	299,4	267,7
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	537,1	528,4	537,1	528,4
Bidrag från privata aktörer, kommuner och regioner	74,1	20,8	74,1	20,8
Upplösning av offentliga bidrag (investeringar)	0,6	0,2	0,6	0,2
EU-bidrag	6,3	11,0	6,3	11,0
Övriga bidrag	17,0	10,5	17,0	10,5
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	200,1	195,4	200,1	195,4
Intäkter från exploateringsverksamhet	44,5	238,4	44,5	238,4
Försäljning av anläggningstillgångar	-	-	-	0,2
Övriga verksamhetsintäkter	45,5	47,1	92,5	53,8
Summa	1 554,1	1 648,1	1 786,3	1 971,1

Not 4. Verksamhetens kostnader (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Personalkostnader inkl pensionskostnader	-3 502,6	-3 157,4	-3 631,3	-3 340,5
Köp av huvudverksamhet	-2 081,7	-1 884,1	-2 081,7	-1 884,1
Inköp av vatten för distribution	-27,0	-25,7	-27,0	-25,7
Lämnade bidrag	-191,4	-194,8	-191,4	-194,8
Lokal- och markhyror	-785,5	-659,5	-147,0	-93,2
Inköp av material och varor	-31,5	-35,0	-31,5	-35,0
Bolagsskatt	-	-	-18,1	-16,0
Övriga kostnader	-875,4	-855,5	-1 238,4	-1 209,7
Summa	-7 495,1	-6 812,0	-7 366,4	-6 799,0
Varav jämförelsestörande poster				
kostnader för rivning och avveckling av fastigheter	-46,6	-34,9	-46,6	-34,9

De största posterna inom raden jämförelsestörande poster år 2023 är kostnader för fastigheterna Runstensskolan 19,3 mnkr, Vendelsömalmskolan 15,3 mnkr och Hagaskolan 7,5 mnkr.

Not 5. Av- och nedskrivningar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Avskrivning immateriella anläggningar	-	-0,2	-	-0,2
Avskrivning byggnader och anläggningar	-118,1	-110,7	-292,8	-278,6
Avskrivning maskiner och inventarier	-63,9	-64,5	-101,8	-99,2
Nedskrivningar av fastigheter och anläggningar	-	-	-	-
Summa	-182,0	-175,4	-394,6	-377,9

Not 6. Skatteintäkter (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Preliminär kommunalskatt	4 706,0	4 374,8	4 706,0	4 374,8
Preliminär slutavräkning innevarande år	76,7	111,7	76,7	111,7
Slutavräkningsdifferens föregående år	24,8	29,8	24,8	29,8
Summa	4 807,5	4 516,3	4 807,5	4 516,3

Not 7. Generella statsbidrag och utjämning (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Inkomstutjämning	1 014,9	911,5	1 014,9	911,5
Kostnadsutjämning	213,7	172,2	213,7	172,2
Regleringsbidrag	227,6	263,4	227,6	263,4
Kommunal fastighetsavgift	178,9	169,7	178,9	169,7
Avgift för LSS-utjämning	-109,5	-108,2	-109,5	-108,2
Övriga generella bidrag från staten	36,3	34,7	36,3	34,7
- varav Tillfälligt stöd till kommuner med anledning av kriget i Ukraina	3,5	2,0	3,5	2,0
- varav Statsbidrag till kommuner i syfte att utöka bemanningen av sjuksköterskor på särskilda boenden	7,8	2,9	7,8	2,9
- varav Minskad andel timanställda inom vård och omsorg om äldre	25,0	11,4	25,0	11,4
- varav skolmiljarden	-	13,9	-	-
Summa	1 561,9	1 443,3	1 561,9	1 443,3

Not 8. Finansiella intäkter (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Utdelning på aktier och andelar	-	3,7	-	3,7
Ränteintäkter	53,9	10,0	52,8	10,2
Borgensavgifter	20,6	19,1	-	0,1
Orealiserad värdeökning på finansiella anläggningstillgångar	19,5	1,7	19,5	1,7
Övriga finansiella intäkter	0,7	0,4	0,7	0,5
Summa	94,7	34,9	73,0	16,2

Not 9. Finansiella kostnader (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Räntekostnader	-9,5	-1,8	-86,2	-75,5
Finansiell kostnad, förändring pensionsavsättningar	-61,5	-14,5	-61,5	-14,5
Orealiserad värdeminskning, finansiella omsättningstillgångar	-	-12,0	-	-12,0
Övriga finansiella kostnader	-	-1,0	-	17,9
Summa	-71,0	-29,3	-147,7	-84,1

Not 10. Immateriella anläggningstillgångar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.</i>				
Ingående anskaffningsvärde	0,8	7,8	0,8	8,8
Ingående ackumulerade avskrivningar	-0,8	-7,6	-0,8	-8,6
Årets investering	-	-	-	0,5
Anskaffningsvärde uträngörad tillgång	-	-7,0	-	-7,7
Ackumulerade avskrivningar uträngörad tillgång	-	7,0	-	7,7
Årets avskrivningar	-	-0,2	-	-0,2
Summa	-	-	-	0,5
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	-	-	-	-

Not 11. Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.				
Ingående anskaffningsvärde	3 909,5	3 794,0	10 613,1	10 044,9
Ingående ackumulerade avskrivningar	-797,4	-689,8	-2 548,9	-2 343,9
Årets investeringar	116,1	118,7	721,4	723,7
Årets avskrivningar	-118,0	-110,7	-295,8	-278,2
Anskaffningsvärde uttrangerade inventarier	-19,2	-3,2	-42,5	-25,4
Ackumulerade avskrivningar uttrangerade inventarier	18,9	3,1	31,5	17,1
Justering för uppskrivning av fastighet i Haninge Bostäder	-	-	-72,1	-74,8
Aktivisering omklassificering Årsta Havsbad	18,2	-	18,2	-
Summa	3 128,1	3 112,1	8 424,9	8 063,4
<i>I årsboks slutet 2022 redovisades tvist Årsta Havsbad som långfristig fordran med 23,1 mnkr. En utredning har genomförts under året som resulterade i att 18,2 mnkr har aktiverats samt 4,9 mnkr har intäktsförts, se not 2 Uppskattningar och bedömningar.</i>				
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	26,5 år	26,4 år	35,8 år	35,2 år
<i>I kommunkoncernens genomsnittliga nyttjandeperiod saknas SRV:s beräkning.</i>				

Specifikation fastigheter och anläggningar	2023	2022
Allmän markreserv		
Summa	255,1	255,0
Verksamhetsfastigheter		
Fritidsanläggningar	101,3	104,8
Skolanläggningar	54,6	31,5
Sociala lokaler	37,5	27,8
Övriga lokaler	-	-
Summa	193,4	164,1
Publika fastigheter		
Gator	845,0	831,8
Parker	173,7	177,4
Summa	1 018,7	1 009,2
Anläggningar för vatten och avlopp		
Summa	1 660,9	1 683,8

Not 12. Maskiner och inventarier (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Linjär avskrivning tillämpas för samtliga anläggningar.				
Ingående anskaffningsvärde	519,3	549,0	769,5	976,2
Ingående ackumulerade avskrivningar	-292,9	-312,1	-478,7	-621,2
Årets investeringar	80,0	57,3	140,8	92,3
Årets avskrivningar	-64,0	-64,5	-91,2	-99,2
Anskaffningsvärde uttrangerade/sålda inventarier	-46,3	-87,0	-47,0	-119,0
Ackumulerade avskrivningar uttrangerade/sålda inventarier	39,8	83,7	40,5	105,0
Summa	235,9	226,4	333,9	334,0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	7,5 år	7,3 år	6,5 år	6,1 år
<i>I kommunkoncernens genomsnittliga nyttjandeperiod saknas SRV:s beräkning.</i>				

Varav finansiell leasing inom maskiner och inventarier (fordon)	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde	25,3	29,4
Ingående ack. avskrivningar	-12,8	-10,9
Årets investering	2,2	-
Årets avskrivning	-3,6	-5,2
Anskaffningsvärde finansiell leasing som upphört	-5,8	-4,1
Ackumulerade avskrivningar finansiell leasing som upphört	4,8	3,3
Summa	10,1	12,5

Not 13. Övriga materiella anläggningstillgångar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
<i>Pågående investeringar skrivs ej av.</i>				
Ingående pågående investeringar	400,7	341,1	1 168,3	1 072,6
Årets investeringar	507,9	234,5	770,1	275,7
Årets aktiveringar	-194,0	-174,9	-843,8	-174,9
Investeringsbidrag omklassificeras till offentligt investeringsbidrag	0,7	-	0,7	-
Årsta Havsbad, ombokning som intäkt på resultatet 2023	4,3	-	4,3	-
Summa	719,6	400,7	1 099,6	1 173,5

Vid genomgång av projekt inom Årsta Havsbad bokades 4,3 mnkr in som intäkt på resultatet 2023. Se not 2 Uppskattningar om bedömningar.

Not 14. Aktier och andelar (Belopp i kr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Aktier och andelar kommunkoncernföretag med flera				
Haninge kommun Holding AB	44 100 000	44 100 000	-	-
SRV Återvinning AB	350 000	350 000	350 000	-
Inera AB	42 500	42 500	42 500	42 500
SKL Kommentus	1 900	1 900	1 900	1 900
Stockholmsregionens Försäkrings AB	7 295 600	7 295 600	7 295 600	7 295 600
Folkets Hus Vendelsö 100 och Handen 100	1	1	1	1
Stockholms företagarförening	1 040	1 040	1 040	1 040
Södertörns Jordbrukskassa	477	477	477	477
Kommuninvest ekonomisk förening	85 089 259	75 794 059	85 089 259	75 794 059
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag med flera	136 880 777	127 585 577	92 780 777	83 135 577
Summa aktier och andelar kommunkoncernföretag med flera (mnkr)	136,9	127,6	92,8	83,1

I årsredovisningen 2023 ingår inte SRV i de sammanställda räkenskaperna vilket gör att kommunkoncernen redovisar värdet på aktierna.

Placeringar				
Nordea Institutionell Kortränta	207,5	198,0	207,5	198,0
Nordea Swedish Bond Stars	202,2	192,2	202,2	192,2
SRV fonder	-	-	-	25,6
Summa placeringar	409,7	390,2	409,7	415,8
Övriga				
Bostadsrätter	10,2	10,2	11,6	11,6
Grundfond Tyrestaskogen	8,0	8,0	8,0	8,0
Husbyggnadsvaror HBV förening	-	-	0,1	0,1
Summa övriga	18,2	18,2	19,7	19,7
Summa aktier och andelar	564,8	536,0	522,2	518,8

Kommunen har bokfört de placerade fonderna till verkligt värde enligt avkastningsrapport per 2023-12-31. Värdeförändring bokförs på årets resultat. 2023 har fondernas värde stigit med 19,5 mnkr och redovisas som finansiella intäkter.

Not 15. Långfristiga fordringar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Lån för gatukostnadsersättningar	0,2	0,2	0,2	0,2
Lån för VA-anslutningsavgifter	2,7	3,9	2,7	3,9
Fordran tvist Årsta Havsbad	-	23,1	-	23,1
Övriga lån	0,8	1,0	0,8	1,0
Summa	3,7	28,2	3,7	28,2

Tvist Årsta Havsbad har hanterats i redovisningen 2023, se not 2 Uppskattningar och bedömningar.

Not 16. Förråd och lager (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Lager skyddsutrustning Corona	1,3	3,1	1,3	3,1
Presentshopen	-	0,1	-	0,1
Lager SRV	-	-	-	5,9
Summa	1,3	3,2	1,3	9,1

Not 17. Exploateringsområden (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Exploateringsfastigheter	383,5	205,9	383,5	205,9
Summa	383,5	205,9	383,5	205,9

Not 18. Fordringar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kundfordringar	94,4	77,4	260,5	284,7
Momsfordran	91,2	86,6	91,2	86,6
Fordringar hos staten	17,3	7,4	17,3	7,4
Upplupna skatteintäkter	213,2	248,2	213,2	248,2
Upplupna fastighetsavgifter	140,7	124,8	140,7	124,8
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	242,5	238,7	246,2	245,1
Upplupna driftbidrag	0,9	1,9	0,9	1,9
Fordringar hos anställda	0,1	0,5	0,1	0,5
Övriga fordringar	247,5	277,0	-	30,6
Summa	1 047,8	1 062,5	970,1	1 029,8

Jämförelsetal för 2022 har omräknats för raderna Fordringar hos staten samt Övriga fordringar med 4,1 mnkr för att redovisa saldot på Skattekotot som Fordran hos staten.

Not 19. Kassa och bank (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Bank	1 386,2	1 345,1	1 460,6	1 421,2
Summa	1 386,2	1 345,1	1 460,6	1 421,2

Kommunen har tillsammans med koncernbolagen en gemensam checkräkningskredit på 200 mnkr. Krediten var outnyttjad vid årsbokslutet.

Not 20. Eget kapital (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående eget kapital	3 844,2	3 218,3	4 452,0	3 831,9
Resultatutjämningsreserv	50,0	50,0	50,0	50,0
Övrigt eget kapital	-	-	-64,6	-16,2
Årets resultat	270,1	625,9	320,0	685,9
Utgående eget kapital	4 164,3	3 894,2	4 757,5	4 551,6

Not 21. Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Ingående avsättning pensionsförpliktelser	782,3	714,8	807,5	742,2
Nyintjänad pension	130,7	51,7	131,1	51,6
varav				
- förmånsbestämd ålderspension	129,0	46,0	130,2	46,6
- särskild avtalspension	-	-	-	-
- förtroendevaldas pension	0,7	4,2	0,7	4,2
- efterlevandepension	1,9	0,2	1,9	0,2
- övrig post	-0,9	1,3	-0,9	1,3
Årets utbetalningar	-18,9	-16,3	-19,7	-17,5
Avsättning omställningsstöd	-3,9	5,7	-3,9	5,7
Ränte- och basbeloppsuppräknings	61,5	14,5	61,5	14,6
Förändring löneskatt	41,9	11,8	42,2	12,9
Summa avsatt till pensioner	993,6	782,2	1 018,8	809,4
Aktualiseringsgrad	93 %	93 %	-	-

Pensionsmedlens användning	2023	2022	2023	2022
Medel använda i verksamhet, så kallade återlån.	993,6	782,2	-	-

I enlighet med rekommendation RKR R10 ingår den särskilda löneskatten i avsättningen till pensioner med 24,26 %. Pensionsskulden är beräknad enligt prognos från KPA per 2023-12-31.

Not 22. Andra avsättningar (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Avsättning rivning Gamla Fredrik Yrkesgymnasium	1,1	21,5	1,1	21,5
Avsättning förtida uppsägning paviljong Kvarnbäcksskolan	-	1,8	-	1,8
Avsättning rivning Vendelsömalmskolan hus B	15,3	-	15,3	-
Avsättning rivning Runstensskolan	19,3	-	19,3	-
Avsättning rivning Hagaskolan	6,9	-	6,9	-
Avsättning till skatt	-	-	89,1	73,2
Avsättning till efterbehandling/sluttäckning deponi	-	-	-	42,8
Summa	42,6	23,3	131,7	139,3

Utbetalningar avseende avsättning för rivning av Gamla Fredrik Yrkesgymnasium har skett vid två tillfällen under 2023, i juni med 4,1 mnkr och i december med 16,3 mnkr. Resterade belopp på 1,1 mnkr utbetalas under kvartal 2 och 4 2024. Utbetalning avseende avsättning paviljong vid Kvarnbäcksskolan har skett i december 2023 och kostnaden blev högre än den avsättning som bokades upp i samband med årsboksutet 2022. I resultatet 2023 ingår ytterligare kostnader med 2,4 mnkr. Under året har avsättningar för kostnader hänförliga till rivning av Vendelsömalmskolan hus B, Hagaskolan och Runstensskolan bokförts. Beloppen som bokförts har kunnat beräknas tillförlitligt och ett utflöde av resurser kommer att krävas för att reglera förpliktelsen. Rivningarna för Vendelsömalmskolan och Runstensskolan är beställda och det finns avtal med entreprenör genom Tornberget Fastighetsförvaltnings AB, en legal förpliktelse finns. Upphandling av rivning av Hagaskolan är inte klar och det finns därför ingen legal förpliktelse vilket gör att rivningen redovisas som ansvarsförbindelse. Avsättningen för Vendelsömalmskolan hus B avser rivning 8,0 mnkr och restvärde 7,3 mnkr. Belopp förväntas utbetalas under kvartal 2 2024. Avsättningen för Runstensskolan avser rivning 19,3 mnkr. Belopp förväntas utbetalas under kvartal 3-4 2024. Avsättningen för Hagaskolan 6,9 mnkr avser restvärdet för fastigheten som Tornberget Fastighetsförvaltnings AB kommer att fakturera kommunen i början av 2023. Uppskattad kostnad för rivningen redovisas som ansvarsförbindelse med 13,4 mnkr.

Not 23. VA långfristiga skulder (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
VA långfristiga skulder				
VA aktiverade och pågående anslutningsavgifter	827,3	802,9	827,3	802,9
VA ackumulerade upplösningar anslutningsavgifter	-135,2	-119,2	-135,2	-119,2
Investeringsfond VA	59,0	49,6	59,0	49,6
Summa	751,1	733,3	751,1	733,3

Not 24. Långfristiga skulder (Belopp i mnkr)	Kommunen	
	2023	2022
Långfristiga skulder		
Långfristig leasingskuld	6,3	8,3
Skuld stiftelser	0,4	0,4
Skuld för offentliga investeringsbidrag	19,0	10,7
Ackumulerade upplösningar av offentliga bidrag (investeringar)	-0,9	-0,4
Summa	24,8	19,0

Långfristiga skulder (Belopp i mnkr)	Kommunkoncernen	
	2023	2022
Haninge kommun	24,8	19,0
Haninge Kommun Holding AB (koncern)	4 089,0	4 433,3
SRV Återvinning AB	-	13,8
Södertörns miljö- och hälsoskyddsförbund	-	-
Summa	4 113,8	4 466,1

Not 25. Kortfristiga skulder (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Leverantörsskulder	671,1	561,8	536,7	423,4
Upplupna löner	26,9	15,5	26,9	15,5
Upplupna sociala avgifter	131,3	81,6	131,6	81,6
Semesterlöneskuld	99,7	147,4	99,7	147,4
Avgiftsbestämd ålderspension	87,6	88,7	87,6	88,7
Momsskuld	-	0,3	-	0,3
Personalens källskatt	47,5	46,8	47,5	46,8
Förutbetalda skatteintäkter	-	-	-	-
Civildövsvarsföreningen	3,9	4,6	3,9	4,6
Interimsskulder	97,0	122,1	293,7	351,0
Förutbetalda projektmedel	7,3	7,4	7,3	7,4
Övriga skulder	148,9	214,3	198,2	268,1
Kortfristiga skulder till koncernföretag	169,5	173,4	-	-
Kortfristig del av långfristig skuld	-	-	989,8	645,5
Kortfristig leasingskuld	3,8	4,2	3,9	4,2
Summa	1 494,5	1 468,1	2 426,8	2 084,7

Not 26. Panter och därmed jämförliga säkerheter (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Fastighetsinteckningar Haninge Bostäder AB	-	-	978,8	978,8
Summa	-	-	978,8	978,8

Not 27. Pensionsskulder som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna (Belopp i mnkr)

Pensionsförpliktelser intjänade före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse. Ansvarsförbindelsen är beräknad enligt prognos från KPA i december 2023.	Kommunen	
	2023-12-31	2022-12-31
Ingående ansvarsförbindelse pensionsförpliktelser inkl löneskatt	1 212,9	1 250,4
- Ränte- och basbeloppsuppräknig	84,4	28,2
- Ändring av försäkringstekniska grunder	-	-
- Pension till efterlevande	-	-
- Årets utbetalningar	-70,2	-64,2
- Övrig post	-2,1	5,8
Minskning av ansvarsförbindelse genom tecknande av försäkring /överföring av stiftelsens tillgångar	-	-
Ökning/minskning av ansvarsförbindelse med anledning av värdeöverföring på stiftelsens tillgångar	-	-
Förändring av löneskatt	2,8	-7,3
Utgående ansvarsförbindelse för pensioner inkl löneskatt	1 227,8	1 212,9
Aktualiseringsgrad	93 %	93 %

Not 28. Övriga ansvarsförbindelser (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Borgensåtagande kommunala bolag				
Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge	4 100,0	4 100,0	-	-
SRV Återvinning AB	34,0	34,3	34,0	-
Övriga borgensförbindelser				
Bostadsrättsföreningar	348,4	372,1	348,4	372,1
Samfällighetsföreningar	28,2	30,0	28,2	30,0
Västerhaninge Racket- och idrottsklubb	2,1	2,6	2,1	2,6
Ornö Fiber Ekonomisk förening	7,3	7,0	7,3	7,0
Kommuninvest i Sverige AB	4 425,2	4 585,5	4 425,2	4 585,5
Övriga förpliktelser				
Rivning och avveckling av fastigheter	18,6	29,1	18,6	29,1
Fastigo	-	-	0,4	0,3
Pensionsåtaganden i Stockholms Brandförsvarsförbund	26,4	26,6	-	-
Summa övriga ansvarsförbindelser	8 990,2	9 187,2	4 864,2	5 026,6

Noten redovisar nyttjade borgensåtaganden vid aktuellt årsskifte. Leasingavtal redovisas inte som ansvarsförbindelse från delårsrapport 2023, se not 29 Leasing. Borgensförbindelse för SRV Återvinning AB har justerats för 2022, från 42,8 till 34,3 mnkr.

Kommuninvest i Sverige AB

Haninge kommun har i januari 2003 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 295 kommuner och regioner som per 2023-12-31 var medlemmar i Kommuninvest Ekonomis förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest Ekonomi förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelning av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarna respektive insatskapital i Kommuninvest Ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Haninge kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 551 907 380 712 kronor och totala tillgångar till 562 022 704 021 kr. Haninge kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 4 425 167 201 kronor (0,80180 %).

Ansvarsförbindelse avseende rivning fastigheter

Det finns behov av att riva tre skolfastigheter där avsättning inte kunnat bokföras då förutsättningarna för avsättning inte varit uppfyllda. Hagaskolans rivning är beslutad av kommunfullmäktige med det finns ingen legal förpliktelse, ett avtal med entreprenör, vilket gör att framtida förpliktelser redovisas som ansvarsförbindelse till årsboks slutet. Kostnader för rivningen beräknas till 13,4 mnkr kommer att utbetalas under 2024. Restvärdet för Hagaskolan om 6,9 mnkr redovisas som avsättning till årsboks slutet och kommer att faktureras till kommunen i början av 2024. Beslut om rivning av fastigheten Mullebo behandlades av kommunfullmäktige i oktober. Eftersom legal förpliktelse saknas redovisas uppskattade utgifter för rivningen med 2,6 mnkr samt restvärde på fastigheten med 0,6 mnkr som ansvarsförbindelse. Total ansvarsförbindelse för Mullebo uppgår till 3,2 mnkr. Kostnader för rivningen kommer under 2024. Rivning av Runstensskolan som togs upp som ansvarsförbindelse i årsredovisning 2022 bokförs som avsättning i årsredovisningen 2023. Beslut om rivning av Runstensskolan hus A beräknas uppgå till 2,0 mnkr men är ej beställd, legal förpliktelse saknas. Kostnader för rivningen kommer under 2024. Under 2024 behandlas rivning av Nytorps skolan/Åbyskolan. Det finns idag ingen uppskattning av utgifter för rivningen och information om ansvarsförbindelsen redovisas i text. Tidigare ansvarsförbindelse för rivning av Runstensskolan redovisas från årsboks slutet 2023 som avsättning eftersom legal förpliktelse finns, se not 20 Övriga avsättningar och redovisningsprinciper.

Ansvarsförbindelse avseende markbehandling i företagsområdet Albyberg

Företagsparken Albyberg etapp 1 har sedan 2016 varit föremål för vattenbehandling, och 2018 började markbehandling av områden som Haninge kommun vid tidpunkten hade rådighet över. Detta har belastat kommunen med kostnader. När de två sista kommunala tomterna ("Tomt 6", Kalvsvik 16:34 och "Restaurangtomten", del av Alby 1:9) är sålda kommer kommunen inte längre vara ägare av några fler fastigheter med kvartersmark inom Albyberg. Utredning om det finns ett myndighetskrav på att kommunen ska bekosta framtida behandling och kontrollplan pågår. I dagsläget råder osäkerhet om hur stora utgifter som uppstår för markbehandlingen och om någon del av nedlagda kostnader samt utgifter framåt ska bekostas av den privata fastighetsägaren Albyberg Fastigheter AB. Därför anges inget belopp för ansvarsförbindelsen till delårsrapporten. Under 2023 har kommunen hittills haft kostnader på 1,6 mnkr. En utbyggnad av Albyberg etapp 2 behöver inte generera samma behov av markbehandling.

Not 29. Leasing (Belopp i mnkr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Finansiell leasing				
Maskiner och Inventarier				
Totala minimileaseavgifter	10,4	12,7	10,4	12,7
Framtida finansiella kostnader	-0,3	-0,2	-0,3	-0,2
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	10,1	12,5	10,1	12,5
Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande				
- Inom 1 år	3,8	4,2	3,8	4,2
- Senare än 1 år men inom 5 år	6,3	8,3	6,3	8,3
- Senare än 5 år	-	-	-	-
Summa	10,1	12,5	10,1	12,5
Operationell leasing				
Maskiner och Inventarier				
Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande				
- Inom 1 år	4,3	3,4	14,9	15,0
- Senare än 1 år men inom 5 år	4,1	2,2	26,1	17,5
- Senare än 5 år	-	-	4,6	11,6
Summa	8,4	5,6	45,6	44,1

Not 30. Upplysning om räkenskapsrevision (Belopp kr)	Kommunen		Kommunkoncernen	
	2023	2022	2023	2022
Kostnad för räkenskapsrevision				
Sakkunnigt biträde	600 000	310 000	1 399 125	927 400
Förtroendevalda revisorer	35 000	30 000	35 000	36 615
Total kostnad för räkenskapsrevision	635 000	340 000	1 434 125	964 015

Kostnader för räkenskapsrevision avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning. För kommunkoncernen ingår även kostnader för den auktoriserade revisionen.

Not 31. Upplysningar om finansiella instrument**Finansiella instrument i Haninge kommun**

Haninge kommun innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge

Tornberget Fastighetsförvaltnings AB i Haninge innehar inga säkringsinstrument.

Finansiella instrument i Haninge Bostäder AB

Avtal om ränteswappar ingås i syfte att minimera ränterisker och att uppnå önskad räntebindningstid. Intäkter och kostnader för ränteswappar nettoredovisas under räntekostnader. Marknadsvärdeförändring under swapavtalens löptid redovisas inte i resultatet. Redovisning av finansiella instrument sker enligt kapitel 11 i K3 vilket innebär tillämpning av säkringsredovisning.

På balansdagen fanns ränterörliga lån på tillsammans 760,8 mnkr (694,8 mnkr), swapavtal om nominellt 700,0 mnkr (650,0 mnkr) har ingåtts för att säkra framtida räntekostnader. Effektiviteten av säkringen förväntas vara hög.

Marknadsvärdet har beräknats som de kostnader/intäkter som hade uppstått om kontrakten stängts på balansdagen. Marknadsvärdet baseras på förmedlade kreditinstituts värdering, vars rimlighet prövas genom diskontering av beräknade framtida kassaflöden enligt kontraktens villkor och förfallodagar och med utgångspunkt i marknadsräntan för liknande instrument på balansdagen.

Swapporföljens totala marknadsvärde uppgick till 15,9 mnkr (43,3 mnkr) på balansdagen. Genomsnittlig löptid per balansdagen är 4,2 år.

Not 32. Upprättad särredovisning

Kommunen upprättar särredovisning för kommunens VA-verksamhet i enlighet med lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster. Informationen finns tillgänglig på kommunens hemsida där nämndernas årsredovisningar finns presenterade.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsens ansvarsområde

Kommunstyrelsen har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsens uppgift är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter, ha uppsikt över övriga nämnders och gemensamma nämnders verksamhet och samordnad styrning samt leda arbetet med att ta fram styrdokument för kommunen. Kommunstyrelsen ska också ha uppsikt över kommunal verksamhet som bedrivs i kommunala företag, stiftelser och kommunalförbund. Kommunstyrelsen leder och samordnar planering och uppföljning av kommunens ekonomi och verksamheter, samt ansvarar för samordningen inom den kommunala koncernen. Kommunstyrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning samt fortlöpande, i samråd med nämnderna, följa upp de fastställda målen och återrapportera till fullmäktige.

Viktiga händelser

Under 2023 skedde en händelseutveckling med eskalerande gängrelaterad brottslighet i form av skjutningar och sprängdåd i olika delar av landet. Våldsutvecklingen eskalerade i kommunen och mot bakgrund av detta aktiverades i oktober 2023 en intern krisledning med en analysfunktion inom förvaltningsorganisationen. Beslutet togs i linje med Samverkan Stockholmsregionen (SSR), som också inledde ett aktiverat läge med anledning av våldsutvecklingen.

Kommunstyrelsens ansvar utökades från och med 2023 enligt reglementet till att ansvara för fler uppgifter inom samhällsbyggnad. För att hantera dessa frågor har kommunstyrelsen delegerat ansvaret till ett nytt utskott som ska vara beredande och beslutande i dessa frågor. Utskottet heter samhällsbyggnadsutskottet.

I maj genomfördes *Kommunkompassen* av Sveriges kommuner och regioner (SKR). Resultatet kom i oktober och kommunen hamnade nära genomsnittet för de kommuner som deltar. Rapporten från utvärderingen framhåller att Haninge kommun har börjat sätta in olika åtgärder kring de förbättringsområden som ringats in och att kommunen har goda förutsättningar att förbättra resultaten framåt.

Kommundirektören tillika kommunstyrelseförvaltningens direktör avslutade sin anställning i kommunen den 9 oktober 2023 och tillsättningen av en ny kommundirektör blev klar den 22 december 2023. Ny kommundirektör blir Kristina Tidestav, som tillträder tjänsten den 11 mars 2024.

Driftredovisning

Kommunstyrelsen redovisar nettokostnader på 363,7 miljoner kronor mot en budgettram som uppgick till 394,7 miljoner kronor för 2023. Utfallet motsvarar en positiv avvikelse med 31,0 miljoner kronor eller 7,9 procent.

Överskottet kan främst härledas till en positiv avvikelse avseende kommunstyrelsens reserv på 47,2 miljoner kronor mot budgeterat belopp på 78,0 miljoner kronor. Lokalförsörjningsenheten redovisar ett negativt resultat på 64,6 miljoner kronor där merparten av underskottet avser evakueringslokaler, tillväxt- och rivningsfastigheter samt kulturfastigheter. Övrig verksamhet och portföljer inom kommunstyrelseförvaltningen redovisar en positiv budgetavvikelse med 24,5 miljoner kronor vilket bidrar till att täcka lokalförsörjningsenhetens negativa utfall.

Exploateringsintäkterna är avhängiga ingångna avtal, konjunkturläget och byggbranschens efterfrågan av fastighetsmark. Under 2023 uppgick exploateringsintäkterna till 44,5 miljoner kronor, att jämföra med intäkterna under 2022 som uppgick till 238,4 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

Den slutliga investeringsbudgeten uppgick till 107,7 miljoner kronor varav 48,0 miljoner kronor avser investeringsreserv. Ackumulerat utfall för perioden var 46,1 miljoner kronor. Genomförandegraden uppgick till 57,2 procent och utförda investeringar avser främst inköp av IT-arbetsplatser. Överskottet på 61,6 miljoner kronor berodde på att flera pågående investeringar försenades samt att investeringsreserven inte nyttjades. Detta gäller bland annat en dagvattendamm i Jutskåran samt ett nytt lön- och personalsystem.

Personal

Haninge kommun har som mål att vara en attraktiv arbetsgivare både för nuvarande och framtida medarbetare. För att nå dit krävs ett långsiktigt och kontinuerligt arbete. Under 2023 fokuserade kommunen på att stärka och skapa förutsättningar för en god kompetensförsörjning.

Kommunens chefer fick under året besvara en enkät för att identifiera utvecklingsområden. Enkäten fokuserade på förutsättningar att kunna leverera på det kommunala uppdraget och löftet till invånarna. Resultatet från enkäten visar att cheferna upplever att de har tydliga mål och uppdrag, ansvar och befogenheter samt ett gott stöd från kollegor och medarbetare. Enkäten visar även på upplevda brister i samarbete och samordning över förvaltningsgränser och en upplevelse av tidsbrist.

Projektet *Hållbara arbetsplatser* avslutades under 2023 och är nu en del av kommunens ordinarie arbetsmiljöarbete. *Hållbara arbetsplatser* är en metod för att skapa arbetsmiljöer där medarbetare mår bra och verksamheter håller en hög kvalitet. Metoden består av tre verktyg: *Uppdragskartan*, *Kartläggningsfrågan* och *Analysverktyget*. Intresset under implementeringen var stort och flera verksamheter har fått processledning i metoden på sin arbetsplats.

Under 2023 gick Sverige in i lågkonjunktur vilket avspeglades i kommunens personalomsättning. Inom vissa verksamheter var personalomsättningen lägre samtidigt som andra verksamheter hade svårare att rekrytera personal. Detta indikerar att rörligheten på arbetsmarknaden var lägre än tidigare.

Intern kontroll

I uppföljningen av 2023 års internkontrollplan kontrollerades åtta risker genom olika kontrollmoment. I samtliga nämnders internkontrollplaner för 2023 fanns personuppgiftsbehandling enligt GDPR, otillåten påverkan,

tillämpning av barnkonventionen samt direktupphandling och inköp enligt ramavtal som kommungemensamma risker. För dessa risker gjordes gemensamma kontroller för alla nämnder.

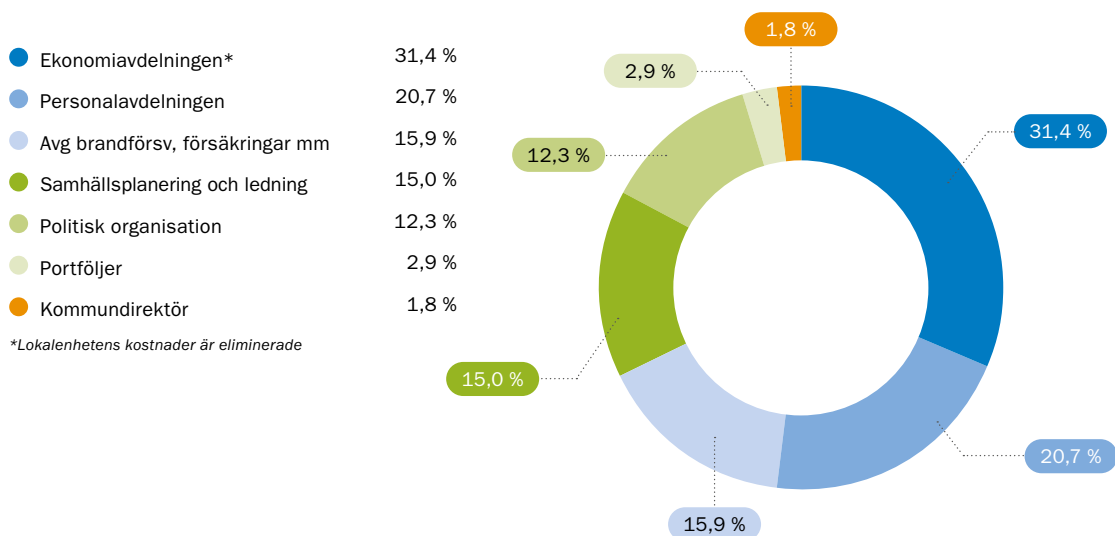
I tre av de fyra kommungemensamma riskerna identifierades olika brister och förslag till förbättringar. Exempel på insatser är utbildningsinsatser kring hanteringen av känsliga personuppgifter och barnkonventionen. För direktupphandlingar och inköp enligt ramavtal finns behov av ökad support kring systemstöd och rutiner, och riktlinjer behöver revideras och tillgängliggöras.

Kommunstyrelsens egna kontrollmoment rörde risker avseende gallring av data, ärendeberedning, hantering av anmälningar i visselblåsarfunktionen samt beslut om anställningar och anställningsvillkor. Där framkom mindre brister och enstaka förbättringar behöver genomföras.

Fortsatta kontroller kommer att genomföras under året för att säkerställa att förbättringsåtgärder vidtas.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	1 000,5	1 050,5	-50,1	1 118,0
Verksamhetens kostnader	-1 364,1	-1 445,2	81,1	-1 248,8
Nettokostnad/resultat	-363,7	-394,7	31,0	-130,7

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

Barn- och förskolenämnden

Nämndens ansvarsområde

Barn- och förskolenämnden ansvarar för kommunens uppgifter enligt skollagen (2010:800) inom förskola och annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet, exklusive öppen fritidsverksamhet.

Viktiga händelser

Antalet barn i förskoleålder minskar. Det är därför viktigt att följa prognoser för, och efterfrågan på, förskoleplatser för att anpassa lokaler och antalet anställda. Avställningar av lokaler har skett under året.

Driftredovisning

Barn- och förskolenämnden redovisar ett nettoresultat på 798,6 miljoner kronor mot en budget på 805,6 miljoner kronor, det vill säga ett överskott med 7,0 miljoner kronor vilket motsvarar 0,9 procent. Överskottet förklaras främst av ett lägre antal barn inskrivna i verksamheten vilket bidrar till överskott mot budget inom elevpengsystemet. Även kostnader för central förvaltning och gemensamma kostnader redovisar ett positivt resultat i jämförelse mot budget med 3,2 miljoner kronor. Överskottet kan förklaras av att kostnader för tilläggsbelopp (medel för behov av särskilt stöd) blev lägre än budgeterat anslag. Resultatenheter redovisar samlat ett underskott på 3,0 miljoner kronor vilket bland annat kan förklaras av ett underskott inom nattomsorg och utrangering av förskolebussen som har sålts.

Avvikelsen avseende elevpengsystemet regleras mot central reserv i kommunstyrelsen och 6,9 miljoner kronor kommer att återlämnas.

Investeringsredovisning

Efter justering i samband med överföringsärendet i april uppgick den slutliga investeringsbudgeten till 18,0 miljoner kronor.

Det ackumulerade nettoutfallet för nämndens egen investeringsbudget för inventarier och utrustning uppgick till 2,6 miljoner kronor för helåret 2023 vilket motsvarar 14,4 procent av tilldelad investeringsbudget. Under 2023 skedde investeringar i framför allt inventarier, möbler och utrustning.

Personal

Personalomsättningen uppgick till 9,8 procent vilket i princip var oförändrat jämfört med föregående år. Det gäller även sjukfrånvaron som uppgick till 9,9 procent, vilket kan jämföras med kommunens målsättning på 6,5 procent. Korttidsjukfrånvaron uppgick till 5,7 procent och långtidsjukfrånvaron till 4,2 procent. Kvinnor hade högre sjukfrånvaro än män. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) ökade med 1 enhet till 80,1. Det är ledarskapsindexet som bidragit till ökningen.

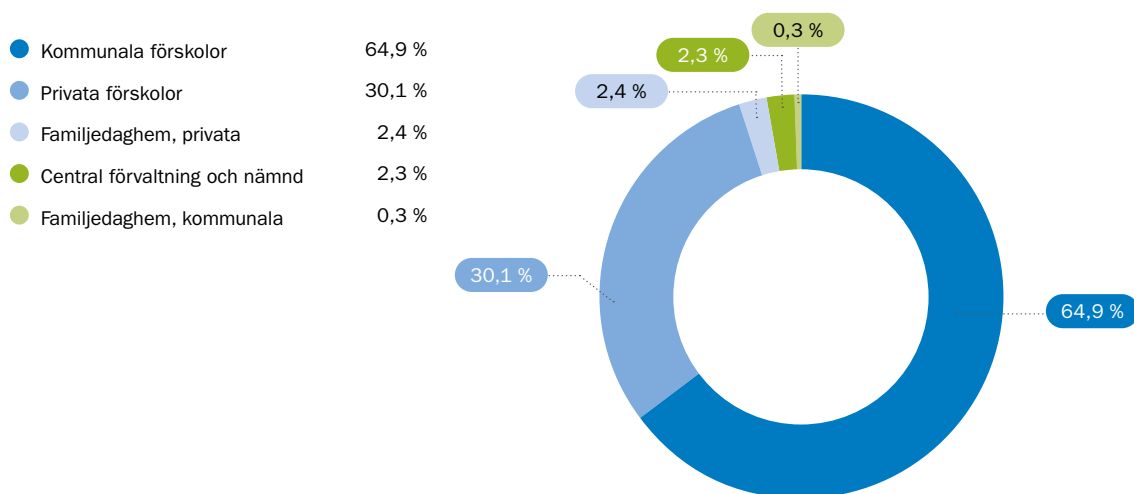
Intern kontroll

Nämnden kontrollerade förskolornas beredskap inför störningar i verksamheten. Kontrollen visar att det finns ett pågående arbete med beredskapsplaner och risk- och sårbarhetsanalyser men att det finns vissa utmaningar om störningar skulle fortgå under en längre tid. Nämndens kontroll av kränkande behandling gentemot barn från pedagogers sida visar att detta är något som förekommer och som verksamheten arbetar aktivt med att förebygga, identifiera och åtgärda. I övrigt visar nämndens kontroller att det finns tillfredsställande rutiner för placering i förskola av barn som är omhändertagna av socialtjänsten samt för uppföljning av klagomål och kränkingsärenden på central nivå.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget
Verksamhetens intäkter	166,7	157,3	9,3
Verksamhetens kostnader	-965,3	-963,0	-2,3
Nettokostnad/resultat	-798,6	-805,6	7,0

Barn- och förskolenämnden är en ny nämnd från 2023 och var tidigare en del av Grund- och förskolenämnden. Jämförelser med 2022 är därför inte aktuellt.

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

Grundskolenämnden

Nämndens ansvarsområde

Grundskolenämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar förskoleklass, grundskola, grundsärskola, fritidshem, öppen fritidsverksamhet 10–13 år, pedagogisk omsorg samt annan pedagogisk verksamhet som bedrivs i stället för utbildning inom skolväsendet.

Viktiga händelser

Under året skedde större förändringar i tjänstemannaledningen för grundskolan och en ny ledning tillträder i början av 2024. Brister i digitala stödsystem har försvårat grundskolans resultatuppföljning. Nämnden och kommunstyrelsen arbetar för att åtgärda bristerna.

Driftredovisning

Grundskolenämnden redovisar ett nettoresultat på 1 672,9 miljoner kronor vilket är 21,2 miljoner kronor sämre än budget som uppgick till 1 651,7 miljoner kronor, en negativ avvikelse med 1,3 procent. Elevpengsystemet redovisar en negativ avvikelse mot budgeterade kostnader på 12,5 miljoner kronor vilket förklaras med ett högre totalt antal elever än budgeterat, främst i friskolor.

Resultatenheterna redovisar ett samlat underskott på 17,7 miljoner kronor vilket beror på att flera enheter hade svårt att anpassa kostnader till lägre intäkter då antalet elever inom den kommunala verksamheten var lägre än budget. Utfallet inom elevpengsystemet är kostnadsneutralt för nämnden, vilket innebär att denna del av nämndens samlade underskott kommer att justeras mot kommunstyrelsens volymreserv.

Under året hade grundskolenämnden engångskostnader i samband med evakuering i och med att avdelningar stängdes inom vissa enheter. Kostnader för detta uppgick till cirka 4,4 miljoner kronor. Grundskolenämnden hade även kostnader för placeringar inom Statens institutionsstyrelse med 4,1 miljoner kronor vilket kan jämföras med budgeterat belopp på 1,5 miljoner kronor.

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige tilldelade grundskolenämnden 3,0 miljoner kronor i investeringsbudget i *Mål och budget 2023–2024*. I april 2023 fattades beslut om överföringsmedel på 30,6 miljoner kronor. Efter justeringar i samband med överföringsärendet i april uppgick investeringsbudgeten till 33,6 miljoner kronor.

Det samlade nettoutfallet för nämndens investeringar i inventarier och utrustning uppgick till 27,7 miljoner kronor för helåret 2023, vilket motsvarar 82,4 procent av tilldelad investeringsbudget. Utfallet avser främst inventarier och utrustning till nya Vega skola samt utökning av Ribby-skolan.

Personal

Personalomsättningen uppgick till 14,3 procent vilket i princip var oförändrat jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron minskade något under året och uppgick till 6,6 procent vilket gör att nämnden ligger nära kommunens målsättning på 6,5 procent. Korttidsjukfrånvaron uppgick till på 4,2 procent och långtidsjukfrånvaron till 2,4 procent. Kvinnor hade högre sjukfrånvaro än män. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) minskade från 81,3 till 76,6. Resultatet beror främst på lägre utfall för områdena motivation och ledarskap.

Internkontroll

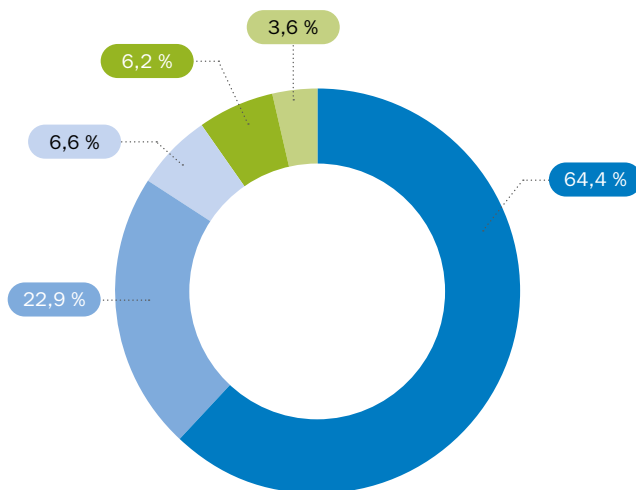
Nämnden kontrollerade skolornas beredskap inför störningar i verksamheten. Kontrollen visar att det finns ett pågående arbete med beredskapsplaner och risk- och sårbarhetsanalyser men att det finns vissa utmaningar om störningar skulle fortgå under en längre tid. Nämndens kontroll av kränkande behandling gentemot elever från pedagogers sida visar att detta är något som förekommer och som verksamheten arbetar aktivt med att förebygga, identifiera och åtgärda. I övrigt visar nämndens kontroller att det finns tillfredsställande rutiner för skolgång för barn som är omhändertagna av socialtjänsten samt för uppföljning av klagomål och kränkingsärenden på central nivå. Däremot identifierades brister avseende studiehandledning till nyanlända då inte alla elever fick tillgång till detta. Nämnden vidtog åtgärder för att öka tillgängligheten.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	237,9	374,4	-136,5	347,1
Verksamhetens kostnader	-1 910,8	-2 026,1	115,2	-2 577,2
Nettokostnad/resultat	-1 672,9	-1 651,7	-21,2	-2 230,1

I utfallet för år 2022 ingår även kostnader och intäkter för förskolan vilket medför att beloppen är svåra att jämföra.

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

● Kommunala skolor	64,4 %
● Friskolor	22,9 %
● Central förvaltning och nämnd	6,6 %
● Fritidshem, kommunala	6,2 %
● Fritidshem, privata	3,6 %

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden fullgör de av kommunens uppgifter inom skolväsendet som omfattar gymnasieskola, gymnasiesärskola, kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna, utbildning i svenska för invandrare samt kommunens aktivitetsansvar för ungdomar 16–20 år. Nämnden har även kommunens uppföljningsansvar, som innebär att kommunen är skyldig att hålla sig informerad om sysselsättningen hos ungdomar mellan 16 och 19 år som inte går i gymnasieskolan. Från år 2023 ansvarar nämnden även för arbetsmarknadsfrågor.

Viktiga händelser

Nämnden fattade beslut om att dela Fredrika Bremergymnasiet i två skolenheter. Detta genomfördes den 1 januari 2024. Fler elever på gymnasiet nådde gymnasieexamen samtidigt som trygghet och trivsel ökade. Antalet studerande i kommunens svenska för invandrare (sfi) har ökat de senaste åren. Under året erbjöd Haninge kommun sfi för ukrainska flyktingar.

Driftredovisning

Gymnasie- och arbetsmarknadsnämnden redovisar ett nettoresultat på 541,4 miljoner kronor. Det innebär ett överskott mot budgeterad ram med 30,5 miljoner kronor, vilket motsvarar 5,3 procent mot en årsbudget på 571,9 miljoner kronor. Nämndens nettokostnader inom vuxenutbildning 2023 blev lägre än budgeterat med cirka 20,2 miljoner kronor. Inför 2023 förväntades behovet av vuxenutbildning öka till följd av en svagare konjunktur, men arbetsmarknaden stod oväntad stark. Statsbidrag inom vuxenutbildning påverkade också positivt. Utöver det blev nämndens nettokostnader för eleversättningar, särskilda eleversättningar och skolskjuts inom gymnasieskola lägre än årsbudget. De två gymnasieenheterna, Fredrika Bremer och Riksäppet redovisar en negativ budgetavvikelse på 0,9 miljoner kronor.

Jämfört med föregående år var nettokostnaden högre med 46,2 miljoner kronor. Förändringen beror dels på kostnader för ferie-/ungdomsjobb och arbetsmarknadsåtgärder som påverkade nämndens resultat 2023 som inte fanns 2022. Budget för denna verksamhet flyttades till nämnden från näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden och socialnämnden inför 2023. Sedan påverkade framför allt högre kostnader för eleversättning till följd av ökade volymer inom gymnasieskola.

Investeringsredovisning

Efter justering i samband med överföringsärendet i april uppgick den slutliga investeringsbudgeten till 4,5 miljoner kronor. Årets investeringar uppgick till 1,2 miljoner kronor och avser främst möbler och upprustning i skolorna. Förbrukningen uppgick till 26,6 procent av budgeten.

Personal

Personalomsättningen uppgick till 7,7 procent vilket var en ökning jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron sjönk något under året och uppgick till 5,5 procent, vilket gör att nämnden ligger under kommunens målsättning på 6,5 procent. Korttidssjukfrånvaron uppgick till 2,2 procent och långtidssjukfrånvaron till 3,3 procent. Kvinnor hade högre sjukfrånvaro än män. Index för hållbart medarbetarengagemang (HME) minskade från 80,9 till 77,4. Minskningen skedde inom områdena motivation, ledarskap och styrning.

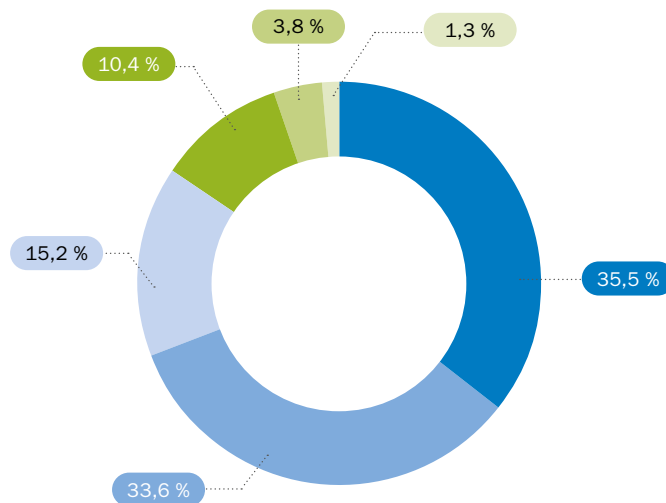
Internkontroll

Nämnden kontrollerade gymnasieskolornas och vuxenutbildningens beredskap inför störningar i verksamheten. Kontrollen visar att det finns ett pågående arbete med beredskapsplaner och risk- och sårbarhetsanalyser men att det finns vissa utmaningar om störningar skulle fortgå under en längre tid. Nämndens kontroll av kränkande behandling gentemot elever från pedagogers sida visar att detta är något som förekommer, om än sällan, och som verksamheten arbetar aktivt med att förebygga, identifiera och åtgärda. I övrigt visar nämndens kontroller att det finns tillfredsställande rutiner för skolgång för barn som är omhändertagna av socialtjänsten samt för uppföljning av klagomål och kränkningsärenden på central nivå. Även rutinen med att begära in registerutdrag från belastningsregistret vid nyanställningar inom gymnasieskolan kontrollerades och visar sig fungera.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	207,9	192,9	15,0	179,5
Verksamhetens kostnader	-749,3	-764,8	15,5	-674,6
Nettokostnad/resultat	-541,4	-571,9	30,5	-495,2

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

● Gymnasieenheterna	35,5 %
● Eleversättningar	33,6 %
● Centrum vux	15,2 %
● Central förvaltning och nämnd	10,4 %
● Arbetsmarknad	3,8 %
● KTT	1,3 %

Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden har till uppgift att främja idrotts- och friluftslivet samt folkhälsoarbetet i kommunen. Nämnden ansvarar för idrotts- och friluftsmiljöer, vilket innefattar anläggningar som sporthallar, idrottsplatser, simhall och utomhusbassäng samt ytor för spontanidrott, badplatser och motionsspår. Nämnden ansvarar även för verksamheten vid simhallen och utomhusbassängen. Dessutom ansvarar nämnden för viss skötsel i skärgården samt för kommunens camping- och vandrarhemsverksamhet. I nämndens ansvar ingår även stöd till föreningslivet, lokalbokning, föreningsbidrag, registrering av lotterier och utnämmande av lotterikontrollanter samt fritidsgårdar och Jordbro parklek.

Viktiga händelser

Nämndens största åtagande under året var öppnandet av Vega skola och aktivitetshus. För Haninge kommun är det ett unikt projekt i samarbete mellan kultur- och fritidsförvaltningen och utbildningsförvaltningen. Förutom en skola inrymmer det 14 000 kvadratmeter stora huset bibliotek, idrotts- och kulturskola, black-box, rörelserum och kafé. Satsningen representerar en betydande utveckling för kultur- och fritidsförvaltningen, där alla aspekter av fritidslivet nu samlas under ett och samma tak. Aktivitetshuset invigdes i augusti och sedan uppstart har nämndens verksamheter varit välbesökta samtidigt som idrotts- och rörelserum varit fullbokade. Under hösten låg stort fokus på att färdigställa lokalerna, utveckla och planera för verksamheten, marknadsföra huset och inleda samverkan med civilsamhället. Sammantaget har aktivitetshuset möjliggjort utveckling av ny verksamhet i egen regi såväl som i samverkan med nya aktörer i nära anslutning till skola. Aktivitetshusets roll som en central mötesplats för barn och unga kommer att fortsätta att utvecklas i samverkan med privata aktörer, näringsliv och civilsamhälle utifrån invånarnas önskemål och förslag.

Driftredovisning

Idrotts-, kultur- och fritidsnämnden redovisar ett nettoresultat på 283,0 miljoner kronor vilket innebär ett underskott om 2,0 miljoner kronor eller 0,7 procent jämfört med budget. Den negativa avvikelser beror framför allt på att det gjordes en ändrad bedömning av investering av nytt bibliotekssystem samt ny webbplatsform. De nya systemen uppfyller inte kraven för att klassificeras som immateriell anläggningstillgång och därmed måste alla utgifter bokföras i driftresultatet. Dessutom bidrar kostnader på 1,8 miljoner kronor för ett planerat konstverk på Poseidons torg, som i sin helhet flyttades från investering till driftredovisning, till underskottet.

Investeringsredovisning

Efter justering i samband med överföringsärendet i april blev den slutliga investeringsbudgeten 144,1 miljoner kronor.

Nämndens totala förbrukning av investeringsmedel uppgick till 39,8 miljoner kronor av den aktuella helårsbudgeten, vilket motsvarar 27,6 procent. Några av de största projekten återfinns på Torvalla IP, där nämnden genomförde både utvecklingsinsatser och ersättningsinvesteringar under året, vilka fortfarande pågår. Även inför invigningen och uppstarten av Vega skola och aktivitetshus utfördes betydande investeringar under året avseende både kulturskolan och biblioteket.

Personal

Under 2023 hade idrotts-, kultur- och fritidsnämnden en ackumulerad sjukfrånvaro på 4,7 procent, vilket var 30 procent lägre än kommunens snitt på 6,84 procent. Det var en minskning med drygt 20 procent jämfört med föregående år, då nämndens sjukfrånvaro var 6,0 procent. Sjukfrånvaron toppade under april, oktober och november.

Korttidssjukfrånvaron var 3,1 procent och minskade med 20 procent jämfört med 2022. Långtidssjukfrånvaron var 1,6 procent och minskade med 23 procent.

Sjukfrånvaron minskade både för män och kvinnor jämfört med föregående år samt för åldersgrupperna under 30 år och över 50 år.

Intern kontroll

I idrotts- och fritidsnämndens internkontrollplan för 2023 fanns sju kontrollmoment. Fyra av dessa var koncerngemensamma och tre var nämndspecifika.

Tre av de kommunövergripande kontrollmomenten kräver ytterligare insatser under 2023.

Vid kontrollen av personuppgiftsbehandling enligt GDPR upptäcktes att inga konsekvensbedömningar har genomförts och att nämndens verksamheter hanterar känsliga personuppgifter i låg utsträckning. Trots begränsad hantering pågår en översyn av personuppgiftshanteringen inom nämnden för att säkerställa efterlevnad av GDPR och identifiera behov av ytterligare åtgärder för att stärka arbetet.

Kontrollen av tillämpning av barnkonventionen visade att det saknades underlag gällande barnrättsperspektiv i majoriteten av de ärenden som granskades som

berörde barn. Bedömningen är därför att det finns fortsatta behov av kompetensutveckling gällande prövningar av barns bästa.

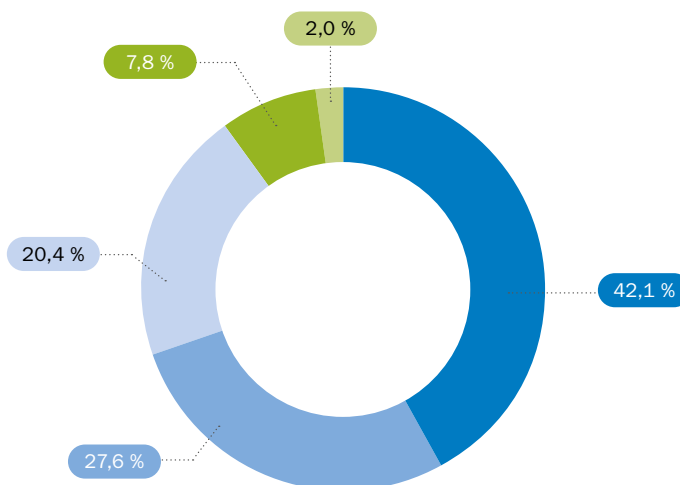
Vid kontrollen av direktupphandling och inköp enligt ramavtal var bedömningen att nämnden delvis genomför direktupphandlingar enligt rutin. Nämnden bedömer dock att det finns behov av att stärka kunskaperna om rutinerna kring direktupphandling.

Nämndens egna kontroller uppvisade alla godtagbara resultat samtidigt som investeringar gällande anläggningar och friluftsområden bedöms vara i behov av fortsatt uppföljning under 2024 för att uppnå målsättningar på lång sikt.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	48,0	42,9	5,0	44,9
Verksamhetens kostnader	-331,0	-324,0	-7,0	-280,4
Nettokostnad/resultat	-283,0	-281,0	-2,0	-235,5

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

● Idrotts- och friluftsliv	42,1 %
● Kultur & bibliotek	27,6 %
● Ung fritid	20,4 %
● Central förvaltning och nämnd	7,8 %
● Verksamhetsstöd	2,0 %

Socialnämnden

Nämndens ansvarsområde

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg, det vill säga ekonomiskt bistånd, stöd till enskilda samt stöd till barn och familjer. Detta omfattar även vård av unga och personer med missbruk enligt socialtjänstlagen och tvångslagarna om vård av unga (LVU) och lag om vård av missbrukare i vissa fall (LVM). Socialnämnden ansvarar för stöd och service till personer med funktionsnedsättning (LSS), familjerättsfrågor, arbetsmarknadsfrågor och frågor som rör flyktingmottagandet.

Viktiga händelser

Under året omhändertog socialnämnden fler enligt Lag med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Placeringar och insatser enligt LVU ökade med 71 procent 2023 i jämförelse med år 2022 och förväntas vara fortsatt högt kommande år. Det beror på en ökad kriminell aktivitet bland vissa ungdomar och svårigheter för nämnden att nå målgruppen i ett tidigare skede. Inom funktionsnedsättningsområdet var fler i behov av insatser och boendepå plats enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Antalet hushåll med ekonomiskt bistånd och utbetalt ekonomiskt bistånd minskade under året med 3,7 procent. Det skedde genom kunskapsbaserat arbetssätt med ett samordnat stöd för att stödja brukare att komma ut i arbete, studier och egen försörjning. Det är en positiv utveckling och en förutsättning för att nå nämndens mål 2026.

Driftredovisning

Socialnämnden redovisar ett nettoresultat motsvarande 1 154,0 miljoner vilket innebär ett underskott med 23,8 miljoner kronor eller 2,1 procent i förhållande till budget. Underskottet beror på placeringar inom individ- och familjeomsorg avseende ungdomar i kriminalitet. Även inom funktionshinderomsorg redovisas ett underskott som förklaras till största del med att priserna på köpta placeringar översteg budgeterade nivåer. Volymökningar inom insatser som stödboende, HVB, bostad med särskild service enligt LSS samt daglig verksamhet överskred budgeterade volymer och bidrog till underskott jämfört med budget.

Investeringsredovisning

Efter beslut i samband med överföringsärendet i april uppgick den slutliga investeringsbudgeten till 16,5 miljoner kronor. Ackumulerat utfall totalt för perioden var 4,1 miljoner kronor. Utfallet motsvarar 24,8 procent av total årsbudget.

Av utfallet utnyttjades 4,5 miljoner kronor av investeringsutrymmet för lokalanpassning av DV Haga samt anpassning av DV Kulfångsgården. Dessa investeringar går via Tornberget och hyran.

Personal

Den totala sjukfrånvaron uppgick till 6,5 procent 2023, drygt en procentenhet lägre än föregående års nivå om 7,5 procent. Sjukfrånvaron har utvecklats positivt och är i nivå med målsättningen som för kommunen är högst 6,5 procent år 2026. Kommungenomsnittet för året var 6,8 procent frånvaro. Såväl kort- som långtidsfrånvaron var 0,6 procentenhet lägre 2023 i jämförelse med föregående år. Korttidsfrånvaron sänktes från 3,6 procent till 3,1 procent och långtidsfrånvaron sänktes från 3,9 procent till 3,3 procent. Under året hade nämndens verksamheter fokus på att minska sjukfrånvaron.

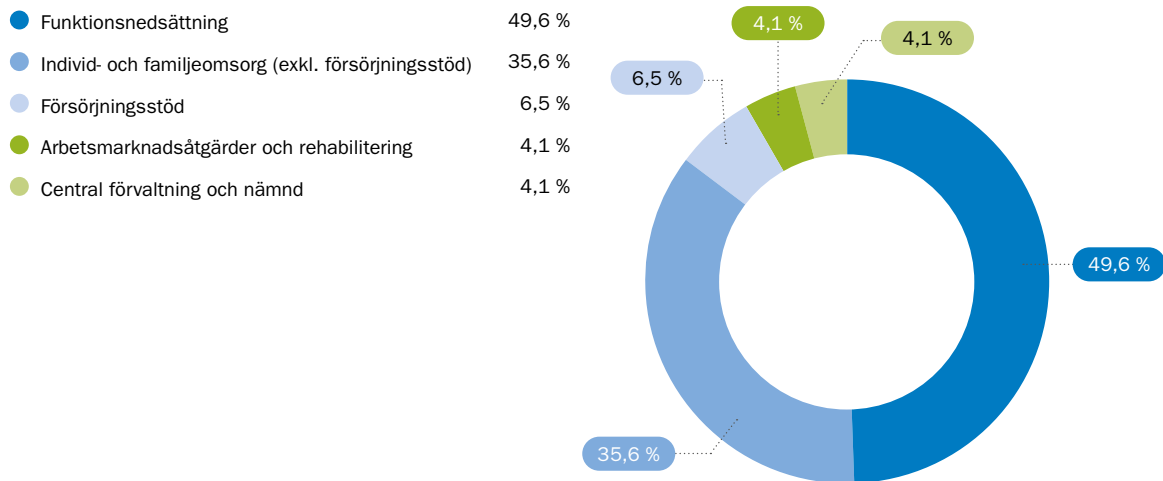
Arbetsmetoden *Hållbara arbetsplatser* och förstärkt arbete med arbetsmiljö har gett resultat. Ett främjande arbetssätt för bättre arbetsmiljö och sänkt sjukfrånvaro införs successivt i verksamheterna de kommande åren. I symbios med detta finns stöd framtaget för att utveckla såväl ledarskap som medarbetarskap.

Internkontroll

Nämnden följde upp kvaliteten i den systematiska avvikelshanteringen. Antalet inrapporterade avvikelser, antal synpunkter och klagomål samt antal händelser som utreddes enligt bestämmelserna om lex Sarah varierade mellan områdena funktionsnedsättning och individ- och familjeomsorg. Nämnden granskade ramavtalstrohet och i tre av tio fall följde inte fakturor och beställda varor och tjänster vare sig ramavtal eller rutin för giltiga avsteg från avtal. Vid granskning av barnkonventionen följdes fjorton ärenden upp, varav tre direkt eller indirekt rörde barn. Det saknades helt redogörelse kring prövning av barns bästa i dessa beslutsunderlag. Nämnden granskade även arbetssätt för skyddade personuppgifter. Kontrollresultatet gav ingen anledning att befara en uppenbar risk att verksamheten hanterar skyddade personuppgifter på ett vis som innebär risk att den enskildes identitet kan bli röjd. Förbättringsåtgärder i enlighet med lagstiftningen genomförs under 2024.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	279,4	277,3	2,1	250,9
Verksamhetens kostnader	-1 433,4	-1 407,5	-26,0	-1 305,3
Nettokostnad/resultat	-1 154,0	-1 130,2	-23,8	-1 054,4

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

Äldrenämnden

Nämndens ansvarsområde

Äldrenämnden ansvarar för service, omsorg och vård. Nämndens verksamhet omfattar äldreomsorg bestående av biståndsbedömning som rör hemtjänst, trygghetslarm, dagverksamhet, avlastning, korttidsboende, matdistribution, färdtjänst, bostadsanpassning och boende för äldre samt hälso- och sjukvård och tekniska hjälpmedel i särskilda boendeformer till kommuninvånare över 65 år. Nämnden ansvarar för kommunal och annan drift av hemtjänst, dagverksamhet och boenden, samt riksferietjänst och färdtjänst. Äldrenämnden är sjukvårdshuvudman för den hälso- och sjukvård som bedrivs inom nämndens verksamhetsområde.

Viktiga händelser

Nämnden införde tillsammans med Region Stockholm en digital rondplattform. Plattformen är ett verktyg som bidrar till att läkartid används bättre och mer effektivt för omsorgstagaren. Det initiala resultatet av införandet av plattformen är en effektivisering av arbetstid kopplat till läkarronder. Plattformen har inneburit mer tid för patientmötet med läkaren samt ökad tillgänglighet och stöd vid hälsofrågor. Haninge kommun är den första kommunen i Sverige att använda den digitala rondplattformen.

Hemtjänsten hade under 2023 ett fortsatt stort ekonomiskt underskott. Nämnden vidtog åtgärder för att minska det ekonomiska underskottet samtidigt som det säkerställs att varje person som har hemtjänstinsats har rätt beslut och insats utifrån sitt behov.

Äldrenämnden beslutade att hemställa hos kommunfullmäktige 10 oktober 2023 § 72 att införa valfrihetssystem enligt lagen (2008:962) om valfrihetssystem (LOV) för särskilt boende för äldre under våren 2025. Detta för att öka valfriheten för äldre att få välja var de ska bo.

Driftredovisning

Äldrenämnden redovisar ett nettoresultat på 890,1 miljoner kronor vilket motsvarar ett underskott med 13,6 miljoner kronor eller 1,6 procent i förhållande till budget. Underskottet kan främst hänföras till hemtjänstenheterna i egen regi där man under året överskred budget. Nyttjandegraden som mäter förhållandet mellan beställd och arbetad tid anpassades inte under året och nådde inte budgeterad nivå. Även omsorg i särskilt boende överskred budgeten.

Investeringsredovisning

Den totala investeringsbudgeten uppgick till 16,5 miljoner kronor. Ackumulerat utfall totalt för perioden var 5,7 miljoner kronor. Utfallet motsvarar 34,7 procent av total årsbudget.

Personal

Den totala sjukfrånvaron uppgick till 7,5 procent 2023, vilket var 2,3 procentenheter lägre än föregående års nivå om 9,8 procent. Frånvaron utvecklades positivt mot kommunens målsättning att nå en nivå om högst 6,5 procent 2026. Kommunens genomsnitt för året var 6,8 procent frånvaro. Såväl kort- som långtidsfrånvaron var lägre 2023 i jämförelse med föregående år. Korttidsfrånvaron sänktes från 5,5 procent till 4,6 procent och långtidsfrånvaron från 4,4 procent till 3,9 procent. Under året hade nämndens verksamheter fokus på att minska sjukfrånvaron. Arbetsmetoden *Hållbara arbetsplatser* och förstärkt arbete med arbetsmiljö har gett resultat. Ett främjande arbetssätt för bättre arbetsmiljö och sänkt sjukfrånvaro införs successivt i verksamheterna de kommande åren. I symbios med detta finns stöd framtaget för att utveckla såväl ledarskap som medarbetarskap.

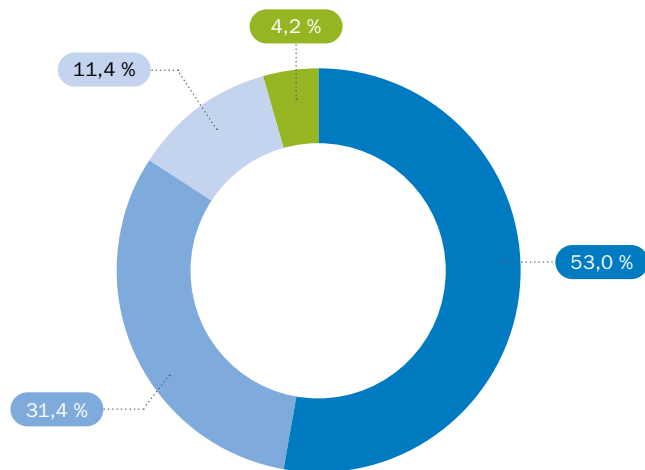
Intern kontroll

Nämnden följde upp kvaliteten i den systematiska avvikelshanteringen. Antalet inrapporterade avvikelser, antal synpunkter och klagomål samt antal händelser som utredes enligt bestämmelserna om lex Sarah varierar mellan verksamheterna. Nämnden granskade ramavtalstrohet och i två av tio fall följde inte fakturor samt beställda varor och tjänster vare sig ramavtal eller rutin för giltiga avsteg från avtal. Vid granskning av insatsuppföljningar genomfördes tio stickprov avseende insatser inom nämndens verksamheter. I två av dessa fall gjordes inte uppföljning i tid eller så saknades rimligt skäl till att den inte skulle genomföras. Nämnden behöver arbeta mer enhetligt framåt för att säkra att uppföljning sker i tid. Nämnden granskade även arbetssätt för skyddade personuppgifter. Kontrollresultatet gav ingen anledning att befara en uppenbar risk att verksamheten hanterar skyddade personuppgifter på ett sätt som innebär risk att den enskildes identitet kan bli röjd. Förbättringsåtgärder i enlighet med lagstiftningen genomförs under 2024.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	231,1	191,4	39,8	167,4
Verksamhetens kostnader	-1 121,3	-1 067,9	-53,4	-1 020,2
Nettokostnad/resultat	-890,1	-876,5	-13,6	-852,8

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

● Särskilt boende	53,0 %
● Hemtjänst	31,4 %
● Central förvaltning och nämnd	11,4 %
● Förebyggande verksamhet	4,2 %

Stadsbyggnadsnämnden

Nämndens ansvarsområde

Stadsbyggnadsnämnden ansvarar för de kommunala verksamheterna inom detaljplanering, bygglovshantering, mätning, beräkning samt kartframställning. Nämnden ansvarar för kommunens vägar, parker, vatten- och avloppsverksamhet samt renhållning. Nämnden är kommunens myndighet i trafikfrågor, väghållning och hamnfrågor samt myndighet för adresshantering och lägenhetsregister. Stadsbyggnadsnämnden är också huvudman för den kommunala lantmäterimyndigheten.

Viktiga händelser

Förvaltningen påbörjade arbetet gällande investeringar för Dalarö och Fors avloppsreningsverk. Arbetet med omvandlingsplaner har prioriterats för att få framdrift, bland annat i Norrby och Dalarö/Kolbotten. Detta arbete gör det möjligt att minska antalet enskilda avlopp och på så sätt bidra till att minska övergödningen. Digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen, SmartSam, fortsatte under året genom olika delprojekt rörande medborgardialog, digitalisering av nya och befintliga detaljplaner samt digitalisering av parkskötselstyror.

Under året hanterade förvaltningen utmaningar relaterade till oförutsedda händelser. Ökade kostnader och förseningar i leveranser av produkter och tjänster uppstod till följd av omvärldsfaktorer samt överklagan av ramavtal. Detta ledde till att exempelvis reinvesteringar i lekplatser och investeringar i vägbelysning inte kunde genomföras i den takt som planerats. Utöver detta var det nödvändigt att vidta oförutsedda underhållsåtgärder under året gällande såväl gångbron över till Rudan som gångbron till Gudöbroleden och aluminiumplåtarna på Handens vattentorn. Samtliga åtgärder genomfördes eller påbörjades under året för att undvika risk för fara.

Under året genomförde nämnden en sammanslagning av avdelningarna teknik samt park och natur, med stor planering och dialog mellan medarbetare. Beslutet om sammanslagningen var ett led i arbetet att framtidssäkra organisationen genom att anpassa den för framtida behov och utmaningar.

Driftredovisning

De ackumulerade nettokostnaderna för perioden uppgick till 217,3 miljoner kronor vilket motsvarar en positiv avvikelse på 4,5 miljoner kronor i förhållande till budget, en avvikelse med 2,0 procent. Överskottet förklaras av att nämndreserven inte nyttjades samt lägre kostnader än budget för belysning då en upphandling av leverantör försenades. Inom vatten- och avloppsverksamheten (VA) redovisas minskade bruksintäkter för år 2023 och

vattenförbrukningen debiteras på preliminära volymer. Årets underskott inom VA-kollektivet belastar VA-fonden där täckning finns för årets underskott.

Investeringsredovisning

Total investeringsbudget uppgick till 586,3 miljoner kronor efter justering i samband med överföringsärendet. Utfallet var 356,0 miljoner kronor vilket motsvarar 60,7 procent av 2023 års investeringsbudget.

Arbeten med investeringar i Dalarö- och Fors avloppsreningsverk pågår. Det är stora och nödvändiga investeringar för kommunen för att säkra såväl förväntad befolkningstillväxt som miljöansvar gällande rening av avloppsvatten från tätbebyggelse.

Periodens genomförandegrad var lägre än tidigare prognostiserat. Detta berodde på flera faktorer. Bland annat identifierades personalbrist hos tekniska konsultbolag som är en viktig del i inventeringsarbetet. Vidare tog vissa upphandlingar längre tid än väntat. Dessutom tog rekrytering av medarbetare längre tid än önskat och några projekt fick en förskjuten tidplan på grund av tekniska utmaningar. Ovanligt långa leveranstider för beställda fordon innebar att maskinparken inte kunde förnyas i planerad takt. Ett lägre utfall för belysningsåtgärder än tidigare prognostiserat berodde på försenad upphandling.

Personal

Sjukfrånvaron under året var lägre än föregående år, med undantag för januari och oktober. Den totala sjukfrånvaron minskade liksom den långvariga sjukfrånvaron i relation till 2021. Den totala sjukfrånvaron hos kvinnliga anställda ökade dock under året, liksom korttidsfrånvaron.

Resultaten från årets arbetsplatsundersökning var något bättre i relation till föregående år men med stora variationer mellan avdelningar. Förvaltningens totala resultat var något lägre än det samlade resultatet för hela kommunen och bedöms ha påverkats av de omorganisationer som genomfördes under året samt en ökad arbetsbörda till följd av den höga tillväxten. De positiva förändringarna i resultatet var ökningen av ledarskapsindexet och den positiva utvecklingen av värdet för systematiskt arbetsmiljöarbetet (SAM).

Internkontroll

Nämndens internkontrollplan för 2023 omfattade nio risker med tillhörande åtgärder och uppföljning: kompetensförsörjning, reglemente, klimatanpassningsåtgärder, kemikalier, informationssäkerhet, direktupphandling, GDPR, barnkonvention och otillåten påverkan. Majoriteten av riskerna identifierades i samband med risk- och väsentlighetsanalys inom nämndens verksamheter, medan ett fåtal identifierades som risker på koncerngemensam nivå. Uppföljningen av kontrollmomenten gällande kompetensförsörjning, informationssäkerhet, direktupphandling och GDPR visar att åtgärder genomfördes enligt planering men att det fortfarande kvarstår utvecklingsarbete för att uppnå ambitionerna inom respektive område. Under december gjordes stickprov av beslut i nämnderna som visade att barnkonsekvensanalyser inte genomfördes i tillräcklig utsträckning. Uppföljningen gällande kemikalier visade att arbetet fortlöpte enligt planering. Detsamma gäller kontrollmoment gällande reglemente. I vissa fall kunde planerade åtgärder inte genomföras då det saknades

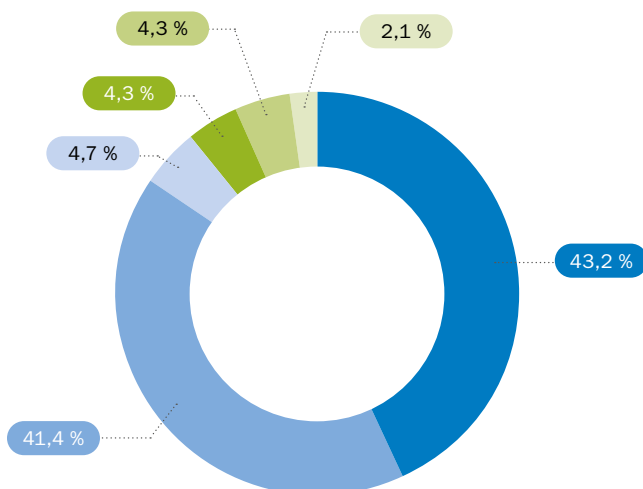
stödmaterial eller styrdokument, vilket var fallet i uppföljningen av åtgärder för otillåten påverkan samt klimatanpassningsåtgärder.

Sammantaget visar uppföljningarna att de planerade åtgärderna i stor utsträckning vidtogs, samt att utvecklingsarbete kvarstår även om resultaten generellt sett förbättrades inom de flesta områdena.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	369,0	459,7	-90,7	344,1
Verksamhetens kostnader	-586,3	-681,5	95,1	-564,0
Nettokostnad/resultat	-217,3	-221,8	4,5	-219,9

Bruttokostnad, fördelad per verksamhet 2023

● Vatten och avlopp	43,2 %
● Park och teknik	41,4 %
● Geografisk information	4,7 %
● Plan	4,3 %
● Bygglov	4,3 %
● Central förvaltning och nämnd	2,1 %

Södertörns upphandlingsnämnd

Nämndens ansvarsområde

Södertörns upphandlingsnämnd samordnar Haninge och Nynäshamns upphandlingar av varor, tjänster och entreprenader för kommunernas verksamheter. Syftet är att få rätt kvalitet och bästa affärsmässiga villkor till lägsta möjliga kostnad.

Viktiga händelser

Under året fortsatte nämndens basverksamhet att genomföra upphandlingar med hög intensitet. I *Mål och budget 2024–2027* fick Södertörns upphandlingsnämnd uppdraget att påbörja en avveckling av nämnden under 2023. Uppdraget påbörjades och nämnden ska avvecklas 30 juni 2024. Under året tecknades även ett avtal med Haninge Bostäder där Upphandling Södertörn utför och stöttar i upphandlingar.

Driftredovisning

Nämndens budgeterade kostnader och intäkter uppgick till 30,9 miljoner kronor. Verksamhetens underliggande resultat för året visar på ett underskott om 2,9 miljoner kronor. Resultatet balanseras över årsskiftet vilket ger nettoresultat noll.

Personal

Sjukfrånvaron för året var 8,8 procent, vilket var en markant ökning i förhållande till föregående års 1,2 procent. Ökningen förklaras främst av ökade långtidssjukskrivningar som inte var arbetsrelaterade. Korttidssjukfrånvaron var 2,1 procent.

Intern kontroll

Under året genomfördes intern kontroll inom områdena bristande kapacitet för genomförande av upphandlingar, bristande uppföljning, registrering av allmänna handlingar och anmälan av delegationsbeslut. Kontrollen påvisade inga avvikelser vad gäller anmälan av delegationsbeslut till nämnd eller att de fattas av fel person. Vissa avvikelser noterades i övriga kontrollpunkter, främst kopplat till resursbrist, att verksamhetens behov ökat samt att upphandlingsenheten avvaktat ersättningsrekryteringar i väntan på nämndens avveckling och en kommande utveckling av inköps- och upphandlingsorganisation.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	32,7	28,6	4,1	31,8
Verksamhetens kostnader	-32,7	-28,6	-4,1	-31,8
Nettokostnad/resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

Södertörns överförmyndarnämnd

Nämndens ansvarsområde

Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmyndarskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämnden ska genom sin tillsyn säkerställa att de som har en förordnad god man eller förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Viktiga händelser

En grundläggande förutsättning för att uppfylla överförmyndarnämndens tillsynsuppdrag är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Under 2023 genomfördes granskningen snabbare än under något föregående år.

Överförmyndarnämndens e-tjänster används i allt högre grad och under 2023 utfördes kontakter via e-tjänster vid 974 tillfällen.

Driftredovisning

Nämndens budgeterade kostnader och intäkter för 2023 uppgick till 30,9 miljoner kronor. Verksamhetens underliggande resultat för året visar på ett överskott om 1,7 miljoner kronor. Orsaken till avvikelsen var att andelen huvudmän som hade inkomster över 2,65 prisbasbelopp och därmed betalade ställföreträdarnas arvode var högre än under tidigare år. Överförmyndarnämndens kostnader sjönk i samma omfattning. Resultatet balanseras över årsskiftet vilket ger nettoresultat noll.

Intern kontroll

Uppföljning av internkontrollplan sker i ett särskilt ärende.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	30,9	30,9	0,0	30,4
Verksamhetens kostnader	-30,9	-30,9	0,0	-30,4
Nettokostnad/resultat	0,0	0,0	0,0	0,0

Valnämnden

Nämndens ansvarsområde

Valnämnden är lokal valmyndighet och ansvarar för att genomföra allmänna val och lokala folkomröstningar i kommunen.

Driftredovisning

Valnämnden redovisar nettokostnader som uppgick till 0,4 miljoner kronor i förhållande till en beslutad budgetram för 2023 på 0,1 miljoner kronor. Nämnden redovisar ett underskott med 0,3 miljoner kronor i förhållande till budget. Nämnden startade i slutet av året förberedelser inför EU-valet som sker 2024.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	0,0	0,0	0,0	2,5
Verksamhetens kostnader	-0,4	-0,1	-0,3	-6,0
Nettokostnad/resultat	-0,4	-0,1	-0,3	-3,5

Revision

Revisions ansvarsområde

Den kommunala revisionen granskar fullmäktiges uppdrag. Revisorerna är förtroendevalda och biträds av sakkunniga yrkesrevisorer. Tillsammans prövar de om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande.

Driftredovisning

Revisionen redovisar nettokostnader som uppgick till 1,6 miljoner kronor i förhållande till en budgetram på 1,0 miljoner kronor och redovisar ett underskott i förhållande till budget.

Driftredovisning, mnkr	Utfall 2023	Budget 2023	Avvikelse mot budget	Utfall 2022
Verksamhetens intäkter	0,1	0,0	0,1	0,0
Verksamhetens kostnader	-1,6	-1,0	-0,6	-2,2
Nettokostnad/resultat	-1,6	-1,0	-0,6	-2,2

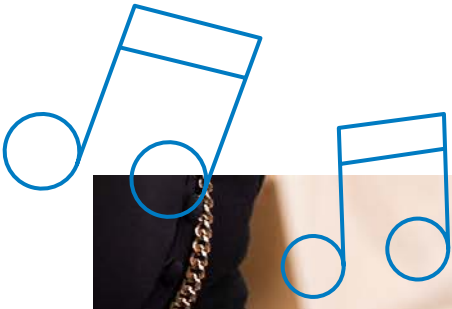

Foto: Olof Holdar

Kvalitet och verksamhetsutveckling

Haninge kommun genomför kontinuerligt kvalitetsuppföljning och förbättringsarbete för att medborgare och kunder ska uppleva att kommunens tjänster förbättras och får högre kvalitet.

Kommunen har fyra kvalitetskriterier som utmärker kommunens tjänster och vad medborgarna kan förvänta sig:

- **Bemötande:** Vi bemöter våra medborgare med stor lyhördhet.
- **Inflytande:** Vi ger våra medborgare inflytande över verksamheten i så stor utsträckning som möjligt.
- **Tillgänglighet:** Vi har korta svarstider och god närbarhet. Vi beaktar tillgänglighetsaspekter för att underlätta för personer med funktionsnedsättning.
- **Trygghet:** Tydliga beskrivningar av vad medborgare kan förvänta sig skapar största möjliga trygghet.

Enligt kommunens kvalitetspolicy ska kvalitetsarbetet redovisas i en årlig kvalitetsberättelse till nämnden i årsredovisningen eller senast i maj året efter. Majoriteten av kommunens nämnder och bolag valde att redovisa sin kvalitetsberättelse för 2023 i samband med årsredovisningen. Ett urval av goda exempel valdes ut från nämndernas kvalitetsberättelser och dessa lyfts fram i denna redovisning. Kommunstyrelsen beslutade i juni 2023 att upphäva kommunens kvalitetspolicy från och med verksamhetsåret 2024. Beslutet innebär att kvalitetspolicyn ersätts med löftet till invånarna där kvalitetskriterierna från kvalitetspolicyn ingår. Principerna för hur det systematiska kvalitetsarbetet ska bedrivas beskrivs i riktlinjen för styrning, uppföljning och kontroll.

Haninge kommun deltog i medborgarundersökningen som utfördes av Statistiska centralbyrån (SCB) år 2023 för att utforska invånarnas åsikter om kommunen. Denna attitydundersökning genomfördes också i Haninge under 2022 på uppdrag av kommunen, vilket möjliggör en jämförelse av resultatet över tid för att observera förändringar i invånarnas åsikter. Eftersom mätningen är nationell ger den dessutom kommunen möjlighet att jämföra årets utfall även med genomsnittet för hela landet samt medelvärdet för kommunerna i Stockholmsområdet. Denna rapport presenterar och analyserar dessa resultat och jämförelser, med ett särskilt fokus på områden som berör kommunens kvalitetskriterier.

Undersökningen genomfördes mellan den 24 augusti och 7 november och distribuerades slumpmässigt till 2 422 invånare, av vilka 758 personer deltog. Enkäten bestod av 128 frågor uppdelade i 14 kategorier med verbaliserade skalor som svarsalternativ. Respondenterna uttryckte sina

åsikter genom att tilldela både låga betyg (exempelvis "Mycket dåligt" och "Ganska dåligt") och höga betyg (exempelvis "Ganska bra" och "Mycket bra"). Resultatet av undersökningen publicerades i december 2023 och resultatet kommer att användas som underlag i kommunens förbättringsarbete.

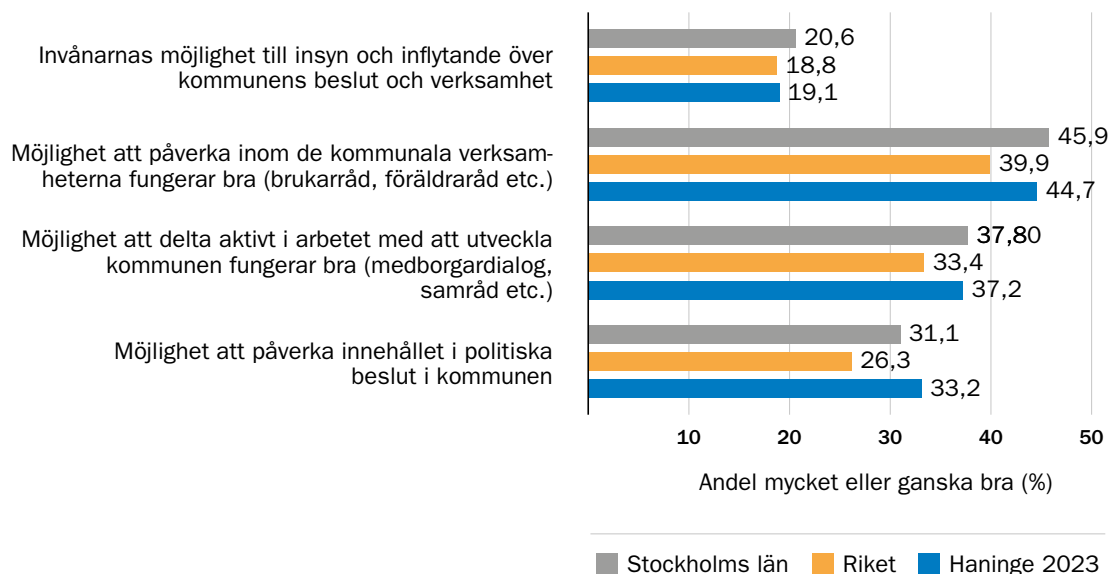
Bemötande

På frågan "Vid den senaste kontakten med tjänstepersonen, hur blev du bemött?" svarade 76,3 procent med ett högt betyg. Detta är en minskning jämfört med 2022, då 87 procent gav ett högt betyg. När mätningen gjordes 2022 överträffade Haninges resultat både riket och kommunerna i Stockholms län. Årets utfall indikerar en sämre utveckling än genomsnittet både nationellt (83 procent) och i Stockholmsområdet (83,3 procent). En första analys av resultatet visar inte på någon specifik källa till resultatet, men kommunen kommer under 2024 att göra en mer genomgripande analys för att identifiera orsakerna.

Formell kompetens förbättrar medarbetarnas förmåga att ge ett kvalitativt bemötande och genomföra insatser av hög kvalitet. Under 2023 genomfördes insatser för att utbilda personalen inom äldreomsorgen, exempelvis *Äldreomsorgslyftet*. Dessutom genomförde flera särskilda boenden *Silviacertifieringen*, vilket bland annat innebar att samtliga medarbetare på dessa boenden fick utbildning i demenskunskap. Detta är en pågående process och planen är att fler boenden ska certifieras under 2024. Utbildningsinsatser tenderar att ha långsiktiga snarare än kortsiktiga effekter.

Under 2023 observeras en marginell försämring av personalkontinuitet inom hemtjänsten i Haninge. Personalkontinuitet är en indikator som beskriver medelvärdet av antal olika personal som en brukare möter under en 14-dagarsperiod. Verksamheterna ska sträva efter att brukare kontinuerligt ska möta samma anställda. Under 2023 mötte brukarna i genomsnitt 15 anställda under denna tidsram, jämfört med 14 anställda under 2022. Kommunens hemtjänst strävar efter att öka personalkontinuiteten genom att bland annat minska användningen av timanställningar och på så sätt skapa en mer stabil personalkontinuitet. Detta stärker förutsättningarna för att de boende ska uppleva större trygghet. Hemtjänsten införde under 2023 ett nytt bemanningssystem som förväntas ha positiva effekter på bemanning och planering.

Diagram 1.0, SCB:s medborgarundersökning (2023).

Inflytande

I SCB:s medborgarundersökning ställdes ett antal frågor som berör medborgarnas möjlighet till inflytande över verksamheten och politiska beslut i kommunen.

Diagram 1.0 visar att Haninge kommun fick relativt likvärdigt resultat för invånarnas inflytande som genomsnittet i Stockholms län – i såväl Haninge som Stockholms län ansåg invånarna att de har större möjlighet till inflytande än genomsnittet för hela riket.

Detta var en positiv förändring från föregående års undersökning, då Haninge hade lägre resultat än Stockholms län i alla frågor om inflytande. När det gäller möjligheten för invånarna att påverka innehållet i politiska beslut överstiger Haninge kommuns utfall (33,2 procent) länets genomsnitt (28,7 procent).

I Haninge kommun får medborgarna möjlighet till inflytande över verksamheten genom bland annat brukarundersökningar, elevråd i skolan, medborgardialoger samt samråd inom samhällsbyggnadsprocessen. *Haningsförslaget* är ett annat exempel som ger medborgarna möjlighet att lämna förslag på åtgärder till kommunen när de har samlat ihop 50 röster. Totalt inkom 98 Haningsförslag under 2023 som fick fler än 50 röster. 13 förslag beslutades i någon nämnd och åtta förslag genomfördes delvis, fullt ut alternativt kommer att tas med i framtida planering.

Socialstyrelsens brukarundersökning visade en positiv utveckling gällande brukarnas nöjdhet med att insatser anpassas efter deras behov. Andelen brukare inom särskilda boenden för äldre som anser att personalen alltid eller oftast tar hänsyn till deras åsikter och önskemål steg med fyra procentenheter mellan 2022 och 2023.

Kommunens verksamheter fortsatte under 2023 implementeringen av IBIC-arbetsättet för att öka medborgarnas inflytande inom vård och omsorg. Genom utbildning och metodmöten stärks kommunens kompetens inom IBIC, vilket ökar möjligheten för individen att skapa egna individuella mål vilket ökar delaktigheten i insatserna. Under 2024 kommer förvaltningen fortsätta arbeta med att utvärdera insatser genom att implementera standardiserade och mätbara mål med stöd av IBIC.

Inom fritidsverksamheten arbetade kommunen kontinuerligt för att engagera ungdomar, bland annat genom UNGish-projektet. Projektet innebär att unga aktivt bidrar till planering och genomförandet av olika aktiviteter, vilket säkerställer deras engagemang och inflytande i verksamheten.

Tillgänglighet

I Haninge kommun ska verksamheten vara tillgänglig genom att ha korta svarstider och god närhet. Resultatet från SCB:s medborgarundersökning visade att 63,2 procent upplever att det fungerar ganska eller mycket bra att få svar på frågor ställda till kommunen. Utfallet var oförändrat jämfört med 2022 års undersökning vilket var något lägre än snittet för riket (68,5 procent) och Stockholms län (67 procent). Haninge utmärkte sig när det gäller att säkerställa fysisk tillgänglighet och framkomlighet, särskilt vid snöröjning av gator – 67,3 procent gav kommunen ett högt betyg, vilket kan jämföras med det nationella genomsnittet på 60,9 procent. Haninge presterade också väl när det gäller utbudet av gång- och cykelvägar i kommunen – 86,7 procent gav ett högt betyg. Denna siffra överträffades såväl det nationella genomsnittet (81,8 procent) som genomsnittet för Stockholms län (86,7 procent). Dessutom var det en ökning från 2022, då Haninges resultat

var 83,4 procent. Mätningen visade också att Haninge kommun har ett omfattande och högt uppskattat utbud av friluftsområden. Hela 92,5 procent av respondenterna gav höga betyg för Haninge, jämfört med genomsnittet för Stockholms län på 88,4 procent och rikets genomsnitt på 87,1 procent. Sammanfattningsvis gav mätningen en tydlig indikation på att Haninge har goda resultat när det kommer till områden som rör tillgänglighet.

Under 2023 strävade Haninge kommun aktivt efter att förbättra och effektivisera tillgängligheten för sina invånare. Ett konkret steg i detta arbete var etableringen av en planeringsenhet, som syftar till att avlasta hemtjänstens gruppchefer samtidigt som den centraliserar kommunikationen med den enskilde under planering och utförande av insatser. Dessutom fortsatte kommunen att utveckla e-tjänster, digitalisering och telefonkontakt. Numera erbjuder Haninge kommun rådgivning gällande stadsbyggnadsfrågor över telefon två timmar varje dag, vilket är en ökning från den begränsade öppettiden under 2022 (två timmar två dagar i veckan).

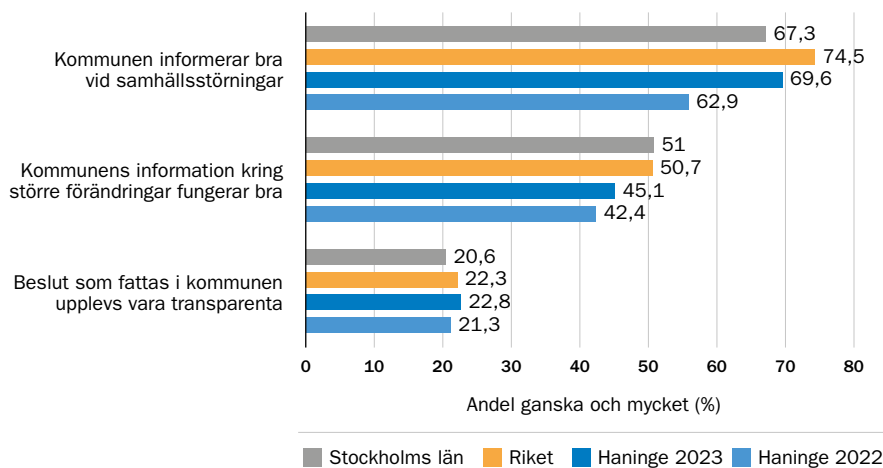
SKR genomförde en brukarundersökning inom funktionshinderomsorgen 2023 där Haninges resultat avseende tillgänglighet överträffade det nationella genomsnittet. Alla deltagare (100 procent) var medvetna om hur de når sin handläggare, vilket var en förbättring jämfört med

2022 (95 procent). Haninges resultat utmärkte sig även i jämförelse med det nationella genomsnittet för 2023, som var 89 procent.

Första linjens socialtjänst implementerades i Haninge kommun 1 januari 2023 och innebar en omstrukturering för att skapa en mer tillgänglig och förebyggande socialtjänst. Genom uppsökande arbete, snabbare insatser och ökad samverkan med förskola, skola, polis och civilsamhälle strävar socialtjänsten efter att erbjuda hjälp tidigt och på så sätt förbättra invånarnas tillgänglighet till kommunen. Verksamheter som familjerätt, relationsvårdsteam och uppsökare syftar till att göra socialtjänsten lättillgänglig och informera om stödmöjligheter. Första linjen utökar förebyggande insatser genom föräldrastödjande grupper, uppsökande verksamhet för vuxna och digitala orosannonseringar. Denna förändring är ett initialt steg i att möta de förväntade kraven från den nya socialtjänstlagen år 2025.

Trots Haninges insatser för att öka tillgängligheten för invånarna förblev utfallet från SCB:s medborgarundersökning oförändrat. En möjlig förklaring är att invånarnas förväntningar på tillgänglighet ökade i samma takt som kommunens förbättringsarbete. Det är viktigt att fortsätta informera och engagera invånarna för att säkerställa att deras upplevelse av tillgänglighet omhändertas.

Diagram 2.0, SCB:s medborgarundersökning (2023).

Trygghet

Haninge kommun identifierade trygghet som ett kvalitetskriterium i kvalitetspolicyen. I denna kontext innebär trygghet att kommunen ska ha tydliga beskrivningar av vad medborgare kan förvänta sig av verksamheten för att skapa största möjliga trygghet.

Diagram 2.0 visar nyckeltalen från medborgarundersökningen avseende invånarnas upplevda trygghet och förtroende till kommunens insatser, informationshantering

och transparens. Resultaten visar på en positiv utveckling, då kommunen fick bättre resultat på samtliga frågor år 2023 jämfört med 2022. Dessutom indikerar mätningen att invånarna i Haninge uppfattade att de tagna besluten var transparenta (22,8 procent) och att kommunen informerar effektivt vid samhällsstörningar (69,6 procent), vilket översteg genomsnittet för kommunerna i Stockholms län (20,6 procent respektive 67,3 procent). Resultaten indikerar även att Haninge effektivt informerar sina invånare vid större förändringar. År 2022 höll 42,4 procent av

Foto: Olof Holdar

deltagarna med i påståendet, och denna andel ökade till 45,1 procent under 2023. Trots den positiva utvecklingen var det inom detta område som den mest påtagliga avvikelserna framkom. Jämfört med det nationella genomsnittet (50,7 procent) och genomsnittet för Stockholms län (51 procent) befann sig Haninge fortfarande något under, även om trenden pekar åt rätt håll.

Genom löpande verksamhetsuppföljningar och avtalsuppföljningar säkerställer Haninge kommun att utförare i privat och egen regi följer lagar och avtal, vilket stimulerar tryggheten invånarna upplever. Fokus ligger på att jämföra och kontrollera följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter samt säkerställa att avtalade krav uppfylls för att garantera att insatser är av god kvalitet. Genom att arbeta systematiskt med uppföljning av kvalitet enligt Socialstyrelsens föreskrifter och säkerställa att avtalade krav uppfylls ökar möjligheterna erbjuda insatser av god kvalitet.

Socialtjänsten arbetar med att korta ned utredningstiderna inom särskilt boende för äldre, det vill säga väntetiden mellan ansökan och första erbjudna inflyttningsdatum. År 2018 hade Haninge en genomsnittlig utredningstid på 63 dagar, och under 2023 hade den minskat till 37 dagar i snitt. Detta kan även jämföras med det nationella genomsnittet för 2023, som låg på 65 dagar. Genom en proaktiv strategi med snabba beslut, fler boendeplatser och stöd från gruppleadare kortade kommunen framgångsrikt ned utredningstiden. Detta skapar goda förutsättningar för att öka individens upplevda trygghet och stärka kommunens uppdrag.

Sammanfattningsvis avspeglar resultaten från SCB:s medborgarundersökningen en positiv trend inom Haninge kommun. Detta kan sannolikt bero på olika förbättringsinitiativ för att öka trygghet och kvalitet i kommunens tjänster och service.

Utveckling av kommunens gemensamma kvalitetsarbete

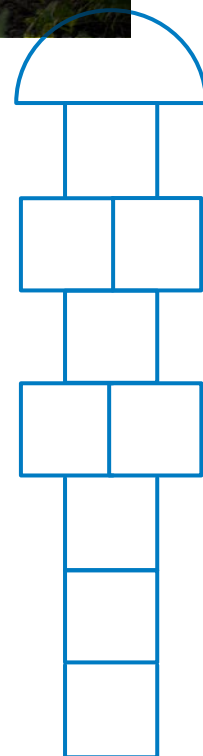
Under 2023 påbörjade Haninge kommun arbetat med att utveckla kommunens kvalitetsstyrning. Kommunen genomförde *Kommunkompassen* under året – ett verktyg för utvärdering som belyser styrning, ledarskap och samverkan i organisationen. *Kommunkompassen* genomförs av Sveriges

kommuner och Regioner (SKR) och visar hur kommunen skapar förutsättningar för att hantera dagens och framtidens utmaningar. Resultatet från *Kommunkompassens* utvärdering i maj 2023 påvisade att kvalitetsutvecklingen är det område där kommunen har störst möjlighet att utvecklas och förbättras.

Efter att *Kommunkompassen* genomfördes antog kommunen en ny riktlinje för styrning, uppföljning och kontroll i juni 2023 (KS 2023-06-07 §100). I och med antagandet av den nya riktlinjen upphörde kvalitetspolicyn att gälla från årsskiftet 2023.

Riktlinjen anger att kvalitetsstyrningen handlar om att styra och följa upp grunduppdraget, stödja genomförandet samt utveckla arbetsformer så att kommunen håller hög kvalitet i den dagliga verksamheten över tid. Nämnder och bolag ska säkerställa att verksamheten utförs med god kvalitet och fångar upp brister tidigt och åtgärdar dem skyndsamt. Det är viktigt att arbeta systematiskt med ständiga förbättringar inom kvalitetsstyrningen och PDSA-hjulet (planera, utföra, följa upp, analysera och förbättra) är det arbetssätt kommunen ska använda för detta arbete. Riktlinjen beskriver även hur uppföljning och analys av mål-, kvalitet- och ekonomistyrning ska gå till på samtliga nivåer i kommunen. En implementering av riktlinjen påbörjades under hösten 2023 och kommer att fortgå under kommande år. Syftet med riktlinjen är att höja kommunens förmåga till systematisk uppföljning och analys genom att utveckla tydligare strukturer för arbetet.

För att ytterligare stärka kommunens systematiska kvalitetsarbete påbörjades arbetet med att införa ett processbaserat arbetssätt under 2023. Arbetet omfattar uppbyggnad av en stödorganisation, ett systemstöd för processkartläggningar med tillhörande struktur för dokumenthantering samt utbildningar för medarbetare. Ett processbaserat arbetssätt sätter fokus på kommunens invånare och deras behov. Att arbeta processbaserat gör det även möjligt för organisationen att se hela arbetsflöden över organisatoriska gränser och hur olika aktiviteter och prioriteringar i verksamheten påverkar varandra och bidrar till helheten. Det ger kommunen en helhetssyn på verksamheten som gör det möjligt att förbättra och effektivisera både verksamhet och arbetsflöden.

Ordlista

Anläggningstillgång

Tillgång som används för stadigvarande bruk och som är av betydande värde, till exempel fastigheter, maskiner och inventarier.

Avskrivningar

Fördelning av en anläggningstillgångs anskaffningskostnad under tillgångens förväntade nyttjandeperiod.

Balansräkning

Visar den ekonomiska ställningen på balansdagen. Balansräkningen delas upp i tillgångar, skulder och eget kapital.

Driftbudget

Alla nämnder har en driftbudget som avser löpande kostnader för nämnden.

Driftredovisning

Redovisar det ekonomiska utfallet för perioden i förhållande till budgeterade intäkter och kostnader.

Eget kapital

Kommunens eget kapital är skillnaden mellan kommunens tillgångar och skulder. Eget kapital anger hur stor del av tillgångarna som finansierats med egna medel.

Investeringsbudget

Investeringsbudgeten avser investeringar i anläggningstillgångar. Kommunens investeringsbudget fördelas per nämnd.

Investeringsredovisning

I investeringsredovisningen redovisas kommunens investeringar i anläggningstillgångar under året. Investeringarna jämförs med investeringsbudgeten.

Internränta

Internräntan anger kommunens genomsnittliga finansieringskostnad. Kommunens anläggningstillgångar belastas med internränta.

Jämförelsestörande post

Post som saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och som inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet. Posten har ett väsentligt belopp som stör jämförelser med andra perioder.

Kapitalkostnad

Samlingsbegrepp för avskrivningar och internränta.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar förändringen av likvida medel. Betalningsflödena delas upp på löpande verksamhet, investeringsverksamhet och finansieringsverksamhet.

Kommunkoncernen

De kommunala förvaltningsorganisationer och bolag som ingår i den sammanställda redovisningen.

Komponentavskrivning

En anläggningstillgång kan bestå av olika komponenter vilka skrivs av under olika nyttjandeperioder.

Kortfristig fordran och skuld

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning inom 1 år.

Likvida medel

Kontanter eller tillgångar som kan användas på kort sikt. Likvida medel består av kassa (kontanter, mottagna checkar, postväxlar, utbetalningskort), bankmedel samt bank- och plusgiro.

Likviditet

Betalningsförmåga på kort sikt. Likviditeten beräknas genom att dividera omsättningstillgångar (minus varulager) med kortfristiga skulder.

Legal förpliktelse

En förpliktelse till följd av ett avtal, kontrakt, lagstiftning eller annan laglig grund.

Långfristig fordran och skuld

Fordran, lån eller skuld som förfaller till betalning senare än 1 år.

Nettoinvestering

Bruttoinvesteringar med avdrag för offentliga investeringsbidrag.

Nettokostnad

Skillnaden mellan driftbudgetens intäkter och kostnader. För en enskild förvaltning består nettokostnaden av såväl interna som externa poster.

Nyttjandeperiod

Den tid under vilken en tillgång förväntas bli utnyttjad för sitt ändamål.

Omsättningstillgång

Tillgång avsedd för omsättning eller förbrukning. Omsättningstillgångar delas in i varulager, fordringar, kortfristiga placeringar samt likvida medel.

Periodisering

Metod för att fördela intäkter och kostnader till den period de tillhör. Detta i syfte att få ett rättvisande resultat i perioden.

Resultaträkning

Beskriver periodens ekonomiska resultat för verksamheten.

RIPS

Innehåller riktlinjer för att beräkna pensionsskulden. RIPS är en beräkningsmodell som Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har antagit.

Ränteswap

Innebär en överenskommelse mellan två aktörer om att under en bestämd tidsperiod utbyta ränteflöden. Exempelvis kan en aktör välja att betala en fast ränta i utbyte mot att erhålla rörliga räntebetalningar.

Självfinansieringsgrad

Kassaflödet från den löpande verksamheten dividerat med nettoinvesteringarna.

Soliditet

Betalningsförmåga på lång sikt. Soliditeten beräknas genom att dividera det egna kapitalet med totalt kapital.

Swapavtal

En swap är en form av derivatinstrument som utgör ett avtal mellan två parter om att göra betalningar till varandra i framtiden enligt vissa villkor, ofta med syfte att justera finansiell risk. Derivatinstrument är ett samlingsnamn på en form av värdepapper. De vanligaste derivaten är optioner, terminer, warranter och swappar. Kännetecknande för finansiella derivat är att de är kopplade till händelser eller förutsättningar vid en specifik tidpunkt i framtiden.

Utdebitering

Anger hur många kronor per intjänad hundralapp som ska betalas i kommunalskatt.

Årsarbetare

Årsarbetare anger hur många anställda man skulle ha haft om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade och arbetade timmar för timavlönade summeras till heltidsanställningar.

Förkortningar

AB	Aktiebolag	m²	Kvadratmeter
APU	Arbetsplatsundersökning	NKI	Nöjd kund-index
BNP	Bruttonationalprodukt	NMI	Nöjd medborgar-index
COSO	Ramverk för arbete med intern kontroll	NRI	Nöjd region-index
CO₂e	Koldioxidekvivalenter (klimatmått)	RIPS	Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld
e-	Elektroniskt (digital kommunikation, exempelvis e-förslag)	RKR	Rådet för kommunal redovisning
F-9	Förskoleklass till årskurs 9	RPA	Datorprogram som instrueras att göra ett arbete
HME	Hållbart medarbetararrangemang	RUR	Resultatutjämningsreserv
HVO	Fossilfri diesel	RER	Resultatreserv
IT	Digital informationsteknik	SCB	Statistiska centralbyrån
KreMiMa	Haninge förskolors hållbarhetscenter	SFI	Svenskundervisning för invandrare
kWh	Kilowattimmar	SKR	Sveriges kommuner och regioner (tidigare SKL)
LED	Energisnåla lysdioder	Tkr	Tusen kronor
LEMK	Lag om ersättning till kommuner för viss moms	VA	Vatten och avlopp
LOV	Lag om valfrihetssystem	Åk	Årskurs
LSS	Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade	ÖJ	Öppna jämförelser
Mnkr	Miljoner kronor	ÖP	Översiktsplan

Revisionsberättelse för år 2023

Kontakt

Postadress: Haninge kommun, 136 81 Haninge

Besöksadress: Rudsjöterrassen 2

Telefon: 08-606 70 00

haningekommun@haninge.se

www.haninge.se

